BIBL. NAZ.
Vittorio Emanuele III
RACCOLTA
VILLAROSA
A
477(1
NAPOLI

Digitized by Google

C.1.c.9.

Digitized by Google

Racc. Vill. A 477

IO. DOMINICI

533264

TASSONI I.C. NEAP.

ET IN SVPREMIS TRIBVNALIBVS
Neapolis inter primarios Cauſarum Patroni.

Conſilium ſiue Reſponſum.

(1)

IN QVO DE ELEEMOSYNA VOLVNTA-
ria, & neceſſaria, & ſi eſt ſolita dari, an contra dene-
gantes eam erogare detur actio, vel Reale præ-
ſidium cc. Regni Neap. præſtari poteſt?
& ſi ob ingratitudinem amittatur.

PRO CARTVSIA DIVI LAVRENTII
prope Padulam, aduerſus Conſilium 144. *vol.* 2.
R. P. D. Io. Franciſci de Ponte.

AD ADMODVM REVER. P. D. BERTRANDVM
Chalupum Cartuſianum obſeruabilem, Priorem domus
Tholoſæ, ac Prouintiæ Aquitaniæ viſitato-
rem vigilantiſſimum.

Cum inſertione Conſ. prædicti 144. *& cum Indice*
locupletiſſimo.

Biblioteca Nazionale V. E. III NAPOLI

NEAPOLI,
Apud Io. Iacobum Carlinum. M.DCXVI.

SVPERIORVM PERMISSV.

Digitized by Google

Digitized by Google

ADMODVM REVERENDO
IN CHRISTO PATRI

D. BERTRANDO CHALVPO

CARTVSIANO DIGNISSIMO PRIORI
Domus Tholoſæ, & Viſitatori Prouintiæ
Aquitaniæ Vigilantiſſimo.

IO. DOMINICVS TASSONVS. S.

NON dubito quin exploratum tibi ſit (Admodum Reuerende Pater) me tuam ſingularẽ virtutem,atq; incredibilem in me beneuolentiam grata memoria proſequi,ac tot tantorumq; beneficiorum, quæ ipſe, & hic Abbas Franciſcus Taſſonus patruus meus à te accepimus, eſſe memorẽ: ſiquidem quatuordecim fere annos me ſemper incitaſti ad Iuris ſcientiã amplexandã; quo tẽpore munus Galliæ Citerioris viſitandæ, regendæq; tibi creditum eſt. in quo munere quam prudenter, quã pie,quam fortiter te geſſeris,clare patet.Eodemq; tempore Prior Cartuſiæ SS. Stephani & Brunonis de nemore præfuiſti,quod onus etiam tuis humeris dignũ, ita ſubſtinere viſus es, vt huius Cartuſiæ ſapienter am-

Digitized by Google

plificatæ, Cuncti te ſecundum fundatorem habuiſſe, pleno prædicant ore. Iuriſdictiones defendendas Curaſti, priuilegia Religionis Auctori conceſſa, abrogari minime paſſus es: homines Monaſterij imperio ſubiectos, non ſolum diligendos, ſed etiam eorum inopiæ conſulendum eſſe iudicaueris. Sed illud laude dignum eſt, quod nobile Oppidum, primo Arunchum, nunc vero Mõtem Pauonẽ appellatum, ſacri Monaſterij iuriſdictioni adieceris. Nam licet hoc Oppidum magnus ille tuus Primas, & Patriarcha Bruno viuens dono acceperit, tamen temporum iniuria, quia bella vigebãt, & Cenobium diu penes Ciſtercienſes fuerat, deſtitutum eſſe videbatur. At poſtquam Monaſterium illud ad ſanctæ Religionis Cartuſianiæ anno fere 1510. peruenit, RR. PP. tunc exiſtentes, illud Monaſterio ſubijcere, nec non lite, ac iudicio, in Sacro Regio Conſilio Neapolitano ſua repetere, ac proſequi nitebantur, vt in actis quæ ab anno 1552. vſq; ad 1593. monimentis mandata ſunt, clare conſtat. Sed eis duo negotia faceſſebant, alterum exceptio Regiæ Pragmaticæ editæ Thori anno 1505. quæ poſſeſſores ante eius tempus tuebatur: Alterum potentia Illuſtriſſimi Ducis Nuceriæ Paganorum, qui poſſidebat, atq; ſe iuribus Regij Fiſci defendebat. Tu vero, ea qua polles prudentia perpendẽs, magnam fuiſſe Monaſterio paratam vtilitatem, ſi Oppidum illud ei fuiſſet adiũctum, Erant enim inter Ciues Gaſparinæ, Montis Auri, & Montis Pauonis, continui fre de terminis, & poſſeſſione contentio, vnde

ſungia

iurgia maledicta, contumeliæ, vincula, carceres, expenſæ gignebantur, quod animo RR. Priorum, Procuratorum, aliorumq; Patrum magnam afferebat moleſtiam; tranſactione cum dicto Illuſtriſſimo Duce conſtituta, præclarum Oppidum Monaſterio adiungendum curaueris. Ad tuæ etiam prudentiæ rationem interfuit, vt quorundam territoriorum truſtula, in varijs eiuſdem Prouinciæ locis poſita, quorum pauci fructus magno labore exacti, minores erant expenſis, ad pretium illius Oppidi ſoluendum venirent. Et hoc induſtria, & opera tua, creditoribus anterioribus Ducis, qui Regio Aſſenſu hypotecatū oppidum illud detinebāt, ſolutū eſt; Eodemq; Regio aſſenſu creditores Monaſterio iura ceſſerunt, quorū locum ſubijt, eorumq; perſonas repræſentat. Quam ob rem, ita ei prudenter cauiſti, vt in futurum litibus liberum reddideris, etiā in caſu deuolutionis ad Fiſcum, ad quem feuda redeunt cum oneribus ſuis, & cum creditis quibus aſſenſiit. Sed ope diuina dabitur olim occaſio, aſſenſum habendi, ac Oppidum illud ſanctiſſimo religionis Auctori pietate donatum, Inuictiſſimi, & Eccleſiæ Sanctę defenſoris Acerrimi Regis noſtri Philippi gratia Monaſterio iterum adijcietur. At quibus verbis tibi religioſiſſime, ac amantiſſime Pater, gratias agam, qui hinc Galliam profectus, quanta me beneuolentia complectaris, ſæpiſſime tuis literis oſtendiſti, moreq; tuo mecum agens, non ſecus ac, quibus cum arctiſſimo amicitiæ vinculo coniunctus es? neſcio quidem hoc

hoc ſolum me tibi tantum debere fateor, quantum per ſoluere difficile ſit. Reſtat vt cærtior à me fias, quod extat quodam Conſilium in 2. volumine Conſ. R. P. D. Io. Franciſci de Ponte, contra Cartuſiã Diui Laurentij prope Padulam, cui partes meæ fuerunt reſpondere, quod ſcriptum, vt pote tibi debitas ingenij mei lucubrationes mittendas curaui, quo in ea ad quam hortatus es doctrina, aliquid me profeciſſe læteris: tum quia de Iuribus Cartuſianæ Religionis defendendis agitur, in quo nulli te fuiſſe ſecundum puto. excipe igitur pro nunc quo ad te mittitur animo munuſculũ. meq; (vt ſoles) diligas rogo. Ego vero Deum Opt. Max. orabo, vt te incolumem ad maiora proueħat. Vale. Neapoli Kal. Aprelis 1616.

I N D E X.

A

ABBAS, & Conuentus, debent expelli à Monaſterio ſi ingratitudinem committunt in donantem bona Eccleſiæ, nu. 174. fol. 41

Abbatis intellectus in c. pen. nu. 8. de ſepultur. nu. 194. 44

Abigail vxor Nabal, placauit Dauit, qui volebat occidere Nabal, propter ingratitudinem, nu. 26. 4

Abſalon propter ingratitudinem Ioap, ipſius Meſſem ſuccendere fecit, nu. 27. 4

Accipientes eleemoſynā, fiunt debitores dantium, nu. 32. 4

Accidens non poteſt ſtare, ſine ſubiecto, & niſi prius habeat notam ſubſtantiam, nu. 117. & 118. 33

Actio non datur ex diutina præſtatione, nu. 151. 38

Conſtituta eſt apud Atenienſes cōtra ingratos, n. 175. 41

Actus voluntatis non obligat vltra voluntatem, nu. 71. 24

Excludit iuris neceſſitatem, & ſi ex gratia exercetur, non præiudicat agenti, nu. 215. 48

Voluntariæ præſtationis nōn habet in ſe formam præciſæ obligationis in futurum, nu. 214. 48

Non præſtat coniecturam, vltra quam de neceſſitate inferunt actus voluntarij, nu. 72. 25

Aduerſario ius aliquod non tribuit, cū nulla in eo poteſt conſiderari poſſeſſio, nu. 94. & 96. 27

Facit vt quis poſſit deſiſtere, & non accedere ad molendum, nu. 98. 27

Actus meræ facultatis non inducit conſuetudinem reſtrictiuam liberæ voluntatis, nu. 112. 32

Acquiri nil pōt niſi priuilegio vero vel pſumpto, n. 132. 35

Ad dilectionem proximi pertinet, vt ei non ſolum velimus bonum, ſed etiam operemur, nu. 51. 22

Agens

Agens poſſeſſorio, iuſtificare debet ſuam poſſeſſionem, ſaltem titulo colorato, nu. 158. 39
Ex diutina præſtatione, quid allegare debet, nu. 213. 48
Alexander Doctor copioſus, & præmanibus habendus, nume. 193. 44
Annua datio gratis facta, non inducit conſuetudinem, num. 195. 44
Appellatione bonorum, veniunt iura, & actiones, nu. 11. in conſ. D de Ponte. 14
Auctor. Aduocatus Cartuſiarum Regni, & earum Sanctæ Religionis deuotiſſimus, nu. 4. 1

B

BArt. in l. priuilegia, C. de ſacroſ. Eccl. quomodo intelligatur, nu. 184. fol. 43. & 192. f. 44. & 197. fol. 45
Et eius opinio quomodo procedit, nu. 197. 45
Beatus qui intelligit ſuper egenum, & pauperem, nu. 78. 25
Beati pauperes ſpiritu, nu. 35. 5
Benefacientibus ex lege naturæ ad antidora obligamur, nu. 16. 5
Beneficij accepti ingratitudo grauiter Deum, & homines offendit, nu. 23. 4
Beneficentiæ & communionis nolite obliuiſci, nu. 82. 25
Beneficium non efficitur irreuocabile, ex quo Prælatus non reuocauit, nu. 100. 27
Bonum commune & publicum proprio, & priuato præferendum eſt, nu. 52. 22
Brunonis ſancti verba circa eleemoſynam, n. 85. 26

C

CArtuſiana Religio in maxima veneratione habetur in Eccleſia Dei. nu. 5. fol. 1

Ex

Ex particulari ſtatuto effluentes Eleemoſynas facit. num. 46. 21
Candelæ ſolitæ dari à Parochis, quomodo procedunt num. 203. 46
Cauſa vera, vel falſa quando ſupponatur, vt agi poſſit. num. 151. 38
Ciuitas ſi per viam ſimplicis Eleemoſynæ, fecit conceſſionem, eã reuocare poteſt. n. 188. f. 44. & nu. 198. f. 45
Conuentus, & Prælatus expelluntur à Monaſterio, ſi contra dantem Eccleſiæ committunt ingratitudinem nume. 174 41
Cõſcientia ſi nõ remordet, ſupponitur cauſa falſa n. 153. 38
Concordia l. ſi certis annis C. de pact. & l. cum de in rem verſo. ff. de vſuris n. 146. 37
Conſuetudo ſolita dari Sacerdotibus pro exequijs mortuorum, quomodò procedit n. 223. 51
Non inducitur in his quæ ſunt meræ facultatis, nec ex datione annua gratis n. 195. 44
Non poteſt induci, niſi præcedat prohibitio, & homines acquieſcant per tempus quod ſufficit ad præſcribendum n. 103. 28
Non inducitur in actibus meræ facultatis, quæ in futurum aſtringat. nu. 107 32
Non inducitur ad reſtringendum libertatem in Eccleſia num. 113 32
Non datur, vbi non eſt immemorabilis n. 116. 33
Dandi Pauperibus vel conſanguineis, vel per faciendo milite, vel nubendo pauperes nobiles valet n. 226. 51
Immemorabilis quicquid proficit vbi lex reſiſtit, n. 130. 35
Concluſiones pro reſponſione ad Conſilium D. de Ponte num. 47 21
Vniuerſitatis Padulæ ſupplicando Monaſterio S. Laurentij pro Eleemoſyna. n. 104 29
Conſenſus longo tempore continuatus, non parit actio-

nem nu.148 38
Conuentio inter dominum, & vaſſallos præſumitur exorta num.115 33
Crudelis eſt qui ſuam famam negligit nu. 77. 25
Cũ facies conuiuium cõuoca Pauperes,& debiles n.81. 26
Cum facies Eleemoſynam noli tuba canere n. 89. 26

D

DAuit propter ingratitudinem Nabal, ipſum occidere volebat,ni præcibus Abigail fuiſſet placatus n. 26. 4
Datio ſolita concedi Eccleſiæ ex recompenſatione ſacramentorum non reuocatur n. 201 46
Annua gratis non inducit cõſuetudinem n.195. 45
Deus ob ſælus Iſrael,eius filios tradidit in manus Medianitarum ſeptem annis n. 30. 4
Declaratur regula tex.l.cum de in rem verſo.ff.de vſur.n.6 in conſ. D. de Ponte. 19
Delictum prælati non nocet Eccleſiæ n.181 42
Differentia inter Ciuil.& Canonis:circa poſſeſſorium in annuis præſtationibus nu. 141. 37
Diutina præſtatio habet in ſe nudum conſenſum, & non ſolennitatem promiſſionis n. 148 38
Diuerſitas facti inducit diuerſitatem Iuris nu. 185. 43
Doctores allegati per D.de Ponte,an fundent eius intenſionem nu. 183.& ſeq. 42
Donatio facta non inducit obligationem, nu. 111. 3
Donatio pura,& non relata ad certum quid,non inducit cõſuetudinẽ aut pſcriptionem n. 196.f.44.& n.208.f.47
Donatio diuerſa, & non vniformis, non inducit obligationem, n. 215.fol.48.& nu.219. 49
Non ea lege fit,vt ſemper detur num.228. 52
Don Fælix Sobolinus Prior Cartuſiæ Sancti Laurentij. num. 1. 1

Don-

Don Benedictus Plutinus Procurator eiuſdem Cartuſiæ, in Regijs Tribunalibus Neapolitanis n.2 1
Don Io. Franciſcus de Ponte ad præſens Clericus Regulagularis,& olim Regens,& Marchio,nu.3. 1
Fuit inuentor & auctor huius iudicij, nu. 6. fol.2.& nume. 41. 5
Allegatur pro noſtra quæſtione, num.133. fol.35.& nume.165. 40
Don Laurentius Emanuel olim Prior Cartuſiæ Diui Laurentij prope Padulam, & ad præſens Prior Cartuſiæ, SS.Stephani, & Brununis de nemore, & Couiſitator Prouintiæ vigilantiſſimus,nu.8. 2
Don Andreas Bermurem de Caſtro Prior Cartuſiæ S.Laurentij,nu.105. 30

E

Ecleſia non tenetur prouidere illis qui ſuis manibus victum,& veſtitum quærere poſſunt,nu.63. 23
Non poteſt commictere ingratitudinem, nu.180. 42
Eleemoſyna ſi quotannis conſueta ſit dari, qui deſiſtit à tali præſtatione, non poteſt cogi ad continuandum, nu. 93. 27
Eſt actus meræ facultatis,& liberi arbitrij,nu.95. 27
Amittitur ob ingratitudinem, nu.197. 45
Si eſt ſolita dari ſimpliciter poteſt reuocari, n.188.f.44. & 198. 45
Simpliciter conceſſa Ciuitati,poteſt reuocari,n.198. 45
Cum cauſa poteſt reuocari, nu.199. 46
Si non iure debiti datur, nulla diuturnitas temporis obligat donantem,nu.202. 46
Fauore piæ cauſæ quando debet dari, nu.207.fol.47. & num.218. 47
Fuit difformiter data,à monaſterio S. Laurentij Vniuer-

ſitati Padulæ,nu. 219. 49
Fuit erogata à dicto Monaſterio in alijs terris,quam Padulæ,nu.9. 3
Debet erogari potius pluribus indigentibus, quam vni, nu. 10. 3
Amicos multiplicat, nu. 13. 3
Gradatim diſtribuenda eſt,nu. 14. 3
Eſt danda potius coniunctis quam alijs,nu. 15. 3
Eſt potius pauperibus de loco danda, quam extraneis, nu. 17. 3
Facit accipientes eam debitores dantium,nu. 32. 4
Debet erogari vbi fructus naſcuntur, nu. 39. 5
Præſtari ſolita per longum tempus, efficitur irreuocabilis,& perpetua, quia tanto tempore ſoluerunt, creditur quòd voluntariè ſe obligauerunt, quod eleganter fundatur fauore piæ cauſæ,n. 9. in conſ.D.de Pōte, 11
Sed quomodo intelligatur hoc vide num. 93. 272. & ſequen. 11
Ex græco ſumpto vocabulo, miſericordiam,vel Dei man datum ad charitatem exercendam ſignificat,n. 48. 22
Eſt maxima fiducia coram ſummo Deo, nu.49. 22
Quando eſt in præcepto,nu.50. 22
Extra caſum neceſſitatis eſt de genere bonorum, & voluntaria, nu. 55. 22
Vt ſit in præcepto, quæ neceſſitas debet concurrere, nu. 56. 22
De ſuperfluo dari quando eſt de præcepto,& quando de Conſilio,nu. 62. 23
Non eſt danda, vt diues efficiatur, ne ſit occaſio negligentiæ,& inertiæ,nu. 65. 23
Non eſt facienda ei, qui poteſt aliunde victum quærere alias magis peccatur quam meretur, nu. 66. 24
Eſt danda egeno debili,& non forti,nu. 67. 24
Si ſit neceſſitatem patienti, vt illi ſubueniatur, eſt actus chari-

charitatis exterior,nu.68. 24
Semper eſt de conſilio circumſcriptis caſibus extremæ neceſſitatis, nu.69. 24
Stat in libera voluntate dantis,nu.70. 24
Vt erogetur nemo cogitur inuitus, nu 73. 25
Fit in abſcondito,nu.84. 25
Non ex neceſſitate, ſed ex hilaritate dari debet, ſecundum verba D.Brunonis,num.85. 26
Hilare dari debet, quia hilarem datorem diligit Deus, nu.87. 26
Si fit in publico, non mutatur eius genus,nu.88. 26
Elias rogauit Deum, vt per tres annos neq; ros neq; pluuia maneret Iſrael, n.28.fol.4. & erat Propheta publicus, nu.54. 22
Eliſeus interfecit boues ſuos,pauit pauperes, & ſecutus eſt Eliam, nu 37. 5

F

FAlcidia fauore piæ cauſæ quãdo detrahitur,n.211. 48
Fertiles agros imitari debemus, qui plus afferunt quã receperunt,nu.22. 4
Frange exurienti panem tuum, nu.79. 25
Fundamenta D.de Ponte in eius Conſ.quæ ſunt,nu.42. 15

H

HAbens cauſam ab Eccleſia ex contractu omnino inualido, ſi eſt ſpoliatus non poteſt prætendere poſſeſſionẽ,cũ nudam facti deteriodẽ tñ habeat,n 160. 39
Hilare danda eſt eleemoſyna, hileram enim datorem diligit Deus,nu.87. 26
Hoſpitans amicum etiam mille vicibus,non cogitur in futurum hoſpitari,nu.99.f.27.& 109. 32

Ioan.

I

IO. Fabri aurea verba referuntur, nu. 150. 38
Io. Andreas Georgius Reg. Conſ. & feudorum interpres, nu. 200. 46
Io. Bernardinus Galleranus per 44. annos Procurator Cartuſæ D. Laurentij, nu. 43. 15
Immemorabile non deſeruit, vbi lex reſiſtit, nu. 131. 35
Incorporalia poſſidentur, & pro illis datur interdictum, vnde vi, & omnia alia interdicta quę in alijs rebus incorporalibus, nu. 4. in conſ. D. de Ponte. 8
Sed quo modo procedit vide nu. 139. & ſeq. 30
In his quæ habent iuris reſiſtentiam, communis eſt allegare titulum, & probare poſſeſſionem, nu. 7. in Conſ. D. de Ponte. 9
Sed quomodo procedit, verè nu. 151. & ſeq. 38
Inconuenienrer viuere nemo debet, nu. 76. 25
Ingrato homine, terra peius nil creat, nu. 178. 42
Ingrati ſpes tanquam hybernalis glacies tabeſcir, nu. 25. 4
Ingratitudo eſt ventus vrens, ſiccans fontem miſericordiæ, & fluenta gratiæ, nu. 19. 3
Eſt exoſa legibus, & excuſat Patrem occidentem filium à Pœna. l. Pomp. nu. 20. 4
Eſt acrior omni alio vitio, nu. 21. 4
Priuauit Vniuerſitatem Padulæ beneficio accipiendi à Monaſterio, nu. 18. 3
Deum & homines offendit, nu. 23. 4
Filij in Patrem priuat eum ſucceſſione, nu. 24. 4
Incitauit Dauit ad occidendum Nabal. nu. 26. 4
Succendere fecit meſſem Ioap ab Abſalon, nu. 27. 4
Abhominari fecit Saul à Deo, nu. 28. 4
Fecit vt Elias rogaret Deum, ne per tres annos ros, & pluuia maneat in Iſrael, nu 28. 4
Artauit Monaſterium S. Laurẽtij, vt erogari faciat Eleemoſy-

moſynam in alijs Terris quam Padulæ,nu.40. 5
Patris nocet filio,nu.171. 41
Tollit beneficium indultum tam à lege, quàm ab homine,nu.172. 41
Priuat donatarium donatione, nu.173. 41
Abbatis & Conuentus in donantem Eccleſiæ, facit eos expelli à Monaſterio,nu.174. 41
Dat actionē contra ingratos apud Atenienſes,n.174. 41
Facit amittere eleemoſynam dari ſolitam, nu.179.f.41. & 197 fol.44.& 295. fol.47
Inordinatum eſt ſibi ſubrahere,& alijs elargiri,vt non poſſit reſiduum vitæ conuenienter tranſigi,nu.75. 25
Inuitus nemo cogitur erogare eleemoſynam,nu.73. 25
Ioap meſſis fuit ſuccenſa propter eius ingratitudinē,n.27.4
Ius prohibendi acquiritur per ſolam occupationem in his q̃ ſunt iuris publici,ſecus autem in his quæ ſunt iuris priuati,nu.128. 35

L

Lex ſi improbat conſuetudinem, immemorabile tempus non deſeruit,nu.130. 35
Præſumit liberationem, nu.91. 26
Si reſiſtit præſcriptioni, & conſuetudini, tunc quod eſt perſcriptibile,non eſt conceſſibile,nu.131. 35
L.cum de in rem verſo,ff.de vſuris declaratur,nu.6.in conſ. D.de Ponte. 9
Sed quomodo procedit, & concordatur cum l. ſi certis annis,C.de pact.verè nu.145. 37
Laici an per ſtatutum poſſunt tollere priuilegium per eos in ducant in fauorem Eccleſiæ,nu.186.& ſeq. 44

M

Alemeriti digni ſunt,vt egeſtate laborent,nu.33. 4
Mare præſcribi an poſſit,nu.124. 34

Neceſ-

Digitized by Google

Memoriale porrectum per Vniuerſitatem Padulæ petendo eleemoſynã à Monaſterio S.Laurẽtij,n.105.&106. 31
Menandri Comici ſententia contra ingratos, nu.178. 42
Metus præſumitur in Vaſallis,nu.144. 33
Micte panem tuum ſuper tranſeuntes aquas,& poſt tempora multa inuenies illum,nu.80. 25
Molere ſoliti non dicuntur dominum ſpoliare ſi non accedunt,nu.97. 27
Monaci,& Conuentus ſi committat ingratitudinem contra donãtẽ Eccleſię expelli debẽt à Monaſterio,n.174. 41
Monaſterium S. Laurentij prope Padulam , non ex obligatione,ſed ex charitate adiuuat pauperes, nu.45. 21
Dedit eleemoſynam difformiter, nu.219. 49

N

NAbal propter eius ingratitudinem,à Dauit occidebatur,ni precibus Abigail fuiſſet placatus,nu.26. 4
Neceſſitas quæ debet concurrere? vt eleemoſyna ſit in præcepto,nu.55. 22
Abſoluta eſt neceſſitas naturæ,nu.58. 23
Conditionata quæ dicitur,nu.59.& 61. 23
Extrema,& abſoluta quæ, nu.60. 23
Neſciat ſiniſtra tua quid facit dextera tua,nu.83.fol.25.& nu.89. 26
Nullum vitium grauius Deum , & homines offendit, quam ingratitudo,aut qđ peius eſt nõ intelligentia,n.23. 4

O

OBligatio, vel præſcriptio non inducitur per liberalitatem dantis,vel accipientis, nu.209. 47
Non inducitur ex mera liberalitate,nu.90 26
Sed limitatur, nu.209. 47

Non

Non inducitur ex ſimplici præſtatione, nu. 209. 47
Non inducitur ex datione annua gratis, nu. 91. 26
Occupatio datur in his quæ ſunt iuris publici ratione vſus, nu. 127. 35
Acquirit ius prohibendi, nu. 128. 35

P

PArrochi qui ſolēt dare calendas, ex reciproca obligatione facere videntur, nu. 203. 46
Si ſe defendunt ex diutina poſſeſſione exigendi eleemoſynam, quid probare debent, nu. 213. 48
Paſce famę morientem, nu 64. 23
Pauperibus benemeritis tenemur ſubuenire in neceſſitatibus, nu. 31. 4
Pauperes ſuperbi & ingrati ſiunt odibiles coram Deo, & hominibus, nu. 38. 5
Paupertas laudabilis, & à Noſtro Saluatore fuit amplexa, nu. 34. & 35. 5
Pauli de Leazarijs, verba formalia, nu. 121. 50
Periculoſum eſt animæ, ſupponere cauſam falſam, n. 152. 38
Petitio debet fundari ſuper cauſa, & probatio ſuper præſtatione, & quod fuit facta ex certa ſcientia, n. 155. 39
Per denegationem ſolutionis annuæ præſtationis ſolui ſolitæ, dicitur quis ſpoliari, & priuari ea, & poteſt cogi iudicio poſſeſſorio, nu. 1. in conſ. D. de Ponte. 6
Sed quomodo procedit, vide nu. 129. 36
Poſſeſſio formata non inducitur per liberalitatem dantis, & recipientis, nu. 203. fol. 46. & nu. 217. 49
Euidenter iniuſta, non parit poſſeſſorium, nu. 157. 39
Sola probanda eſt à Clerico, in remedijs co. Regni, nume. 165. 40
Non acquiritur in actibus facultatis, nu. 136. 36
Non datur vbi non adeſt ſpolium, nu. 137. 36

Iniuſta, non comprehenditur in remedijs cc. Regni, nume.162. 39
Immemorabilis, etiam per mille annos, nullius eſt infectus, nu.163. 40
Non datur in his, quæ ſunt iuris publici, ſed occupatio tantum ratione vſus, nu.127. 35
Non datur, vbi non competit petitorium, nu.139.fol.36. & nu.143. 37
Quando competit, nu.138. 36
Circa annuas præſtationes quomodo procedit, nu.140. fol.36 & 142. 37
Non competit in annuis præſtationibus, ſi non radicatur in aliquo iure reali, vel perſonali, num.138.fol.36.& nu.221. 59
Petiturium non datur, vbi non reperitur poſſeſſorium, num. 139.fol.36.& nu. 221. 59
Prælatus poteſt reuocare beneficium, quod nunquam reuocauerat, nu. 100. 27
Poteſt reuocare cantores, quos nunquam reuocauerat, nu.101. 28
Si habet ſuperflua, poteſt dare pauperibus, n.224. 51
Non debet Eccleſiā obligare pro conſuetis faciendis, nu.207.& 225.fol.51.& nu.227. 51
Si committit ingratitudinem contra donantē Eccleſiā, expellitur à Monaſterio, nu.174. 41
Si deliquit, non nocet Eccleſiæ, nu.181. 42
Non poteſt rem Eccleſiæ cōcedere illis, quorū culpa res eſt reuerſa ad Eccleſiam, nu.169. 41
Præſtatio annua ſi fit ſine cauſa, pro ea agi non poteſt, num. 121.&ſeq. 38
Simplex non conſueuit inducere obligationem, nu.189. fol. 44
Præſcribi non poſſunt, quæ alienari non poſſunt, nu. 135. 36
Nec quæ ſunt meræ facultatis, nu.101. 28

Nec quæ non poſſunt longiſſima conſuetudine acquiri, nu.127. 35
Præſcriptio non inducitur,ex quo nunquam fuit facta reuocatio beneficij,nu.102. 28
Priuilegium fundationis ſancti Laurentij prope Padulam, nu.44. 16
Prohibe panes illi dari,ne in illis potenſior te ſit,nu.12. 3
Pro præſtationibus perſonalibus datur poſſeſſoriũ ſeu quaſi, & quia inducitur ſpoliatio per denegationem non eſt opus docere de cauſa,& procedit hoc etiam in denegatione ſolutionẽ,n.2.& 3. in Conſ.D.de Ponte.6.
Sed quomodo hoc procedat, vide nu. 139. & ſeq. 36
Pro annuis præſtationibus datur interdictum poſſeſſorium, etiam quod ſint à perſona debitæ ſecundum communem Canoniſtarum,quæ ſeruatur in practica, nu.5.in conſ.D.de Ponte. 71
Sed quomodo procedit,vide nu.139.& ſeq. 36

Q

QVando ratione certæ rei obligatur ſolutio, oportet probare ipſam rem,nu.154. 39
Quæ fiunt gratis non debent ad neceſſitatem reduci, nume.110. 32
Quæ ſunt iuris priuati, per occupationem non acquiruntur ſecus quæ ſunt iuris publici,nu.127.128.& 129. 35
Qui reddit malum pro bono, non recedet malum de domo eius,nu.29. 4
Qui parce ſeminat, parce metet,nu.86. 26
Qui ſolent ire ad molendum,poſſunt recedere,nec dicuntur dominum ſpoliare.quia eſt actus meræ facultatis, nume.97. 27
Quod fit ex voluntate, non debet fieri ex neceſſitate, nume.92. 26

Quod non eſt præſcriptibile, non poteſt per tempus immemorabile fieri præſcriptibile, nu. 121. 34

R

Remedia cc. Regni circa poſſeſſoria, habent locum in annuis præſtationibus, nu. 10. in conſ. D. de Ponte.
Sed quomodo procedũt, vide n. 137. & ſeq. & n. 163. 36
Locuntur de poſſeſſore pro quo lex præſumit, n. 159. 39
Non habent locum, quando allegatur cauſa ab Eccleſia ex contractu nullo, nu. 160. 39
Non comprehendunt poſſeſſionem iniuſtam, nu. 162. 39
Vt comperat in negotijs Eccleſiaſticis, neceſſe eſt docere de titulo, aut colorare poſſeſſionem, nu. 163. & ſeq. fol. 40
Rector Eccleſiæ poteſt reuocare cantores, nu. 161. 28
Regum eſt proprium facere iudicium, iuſtitiam, & æquitatem, & liberare de manu calumniantium vi oppreſſos, ne ſcandala patiatur res publica, nu. 166. 40
Ruſticus ſi detulit par caponum annuatim ſponte non inducit conſuetudinem, num. 108. fol. 32. & 144. fol. 37. & 210. 47

S

Saul Rex electus, quia ingratus, abhominatus fuit à Deo, nu. 28. 4
Senechæ ſententia contra ingratos, nu. 176. 41
Si benefeceris, ſcito cui benefeceris, nu. 11. 3
Scandalum in re publica eſt euitandum, nu. 167. 40
Spolia non datur, vbi non adeſt poſſeſſio, nu. 137. fol. 36. & nu. 157. 39
Statuta laicorum an poſſint reuocari in præiudicium Clericorum? nu. 186. 44

De dando eleemoſynam Religioſis cum cauſa reuocari poſſunt,nu.212. 48
Statuentes non poſſunt legem imponere à qua non liceat recedere,nu.191. 44
Subſtantia ſi deficit,deficit accidens, nu 118. 33
Probanda eſt prius quam qualitas,nu 119. 34
Superfluum quomodo intelligatur,nu.57. 23

T

TAlis eſt effectus coniunctorum,qualis eſt eius natura, nu.149. 38
Tempus non inducit obligationem,nu.91. 26
Non eſt modus inducendi obligationem,nu.213. 48
Immemorabile nil operatur,in his, quæ ſunt merę facultatis. nu. 120. 34
Non facit præſcriptibile, quod eſt impræſcriptibile, num. 122. 34
Non poteſt inducere obligationem, & de ſe nullius eſt cauſa, vel origo,ſed cōcomitantia ipſarum cauſarum, num. 123. 34
Tiberij Cæſaris verba ad Hortalum Q. Hortenſij nepotem, num. 128. 52
Titulus non ſufficit allegari cum diutina præſtatione, ſi cōſtat de ipſius inualiditate. num. 145. 37
Inualidus non iuuat, ibid.
Infectus, non parit poſſeſſionem etiam per mille annos, num. 163. 40
Difectiuus, reddit incoloratam poſſeſſionem. num. 241. & 164. 40

V

VAſſalli,qui promiſerunt ire ad molendum in molendinis domini,non obligantur, & præſumuntur feciſ-

ſe

ſe metu obligationem, nu. 114. 33
Quando originem habuerunt, & quomodo dominantur Deo permittente, & ſinente, & non Deo præcipiente, & iubente, nu. eod.
Propter peccata incolarum adeſt copia ipſorum in Regno, num. eod.
Valerij Maximi ſententia contra ingratos, n. 12. 175. 41
Veneti habet iuriſdictionem in earum mari, nu. 126. 33
Vbi non reperitur petitorium, nec poſſeſſorium reperiri poteſt, cum ſint correlatium, nu. 139. 36
Verbum quilibet, comprehendit etiam impropriè, & verbum omnes, nu. 12. in conſ. D. de Ponte. 10
Verbum vi detur inducit liberum arbitrium, nu. 225. 51
Vitium auctorum tranſit in ſucceſsores, nu. 170. 41
Virgilij verſus contra ingratos, nu. 177. 41
Vidua præpoſuit victum Eliæ, victui ſuo, & eius filij, nu. 53. fol. 22
Laudatur ab Apoſtolo, ex quo dedit omne victum, nume. 74 25
Vniuerſitas Padulæ irruit contra Monaſterium, & eius religioſos, nu. 7. fol. 2. & nu. 168. 40
Fuit ingrata contra Monaſterium S. Laurentij, & ideo priuatur omni beneficio conſequendo à Monaſterio, nu. 18. 3
Vniuerſitas ex cauſa an reuocet ſtatutum dandi eleemoſynam, nu. 212. 48
Vulpes foueas habent, & volucres Cœli nidos, filius autem hominis non habet, vnde caput ſuum declinet, dixit Ieſus, nu. 36. 15
Vſu occupantur res publici iuris, ſecus autem quæ ſunt priuati iuris, nu. 127. 35

FINIS.

Digitized by Google

Errata.

Fol. 1.nu.1.vbi dicit felix, lege fælix.
fol.2. ver 1. leg extrauag.
fol. 2. nu.6. vbi dicit querere, lege quere.
d. fol. 2. in fine lege grauaminibus.
fol. 7 ver. tenementi, lege iſtum tex.
fol. 10. ver. 5. lege conſtitutionē, & ver. 6. leg. in repetitione.
fol. 11. vir. 7. lege amplianda, & virg. 17. lege Auend.
fol. 16. virg. 2. lege religioſis.
fol. eodem vir. 3. lege fundationis.
fol. 17. virg. 8. lege ſtartiam.
fol. 19. in fine lege conſuetis.
fol. 21. virg. 4. lege pro victu.
fol. 26. in nu. 82. lege nu. 85.
fol. 28. nu. 103. prohibitioni, & in virg. 3. ibi leg. de ſeruit,
fol. 29. vir. 16. lege grandello.
fol. 34. vir. 14. lege præſcriptibilem, & virg. 22. lege ad delictum, vbi dicit debitum.
fol. 41. num. 170. lege vitium authorum, & eodem fol. ante num. 177. lege his verſibus.

Digitized by Google

Digitized by Google

Ieſus Maria, ac Diui Laurentius, & Bruno.

1 REVERENDVS PATER D. FELIX Sabolinus ad præſens digniſſimus Prior Cartuſiæ Diui Laurentij propè Padulam, tanquam vigilans Paſtor, & acerrimus Defenſor Iurium, & immunitatũ eius Domus, ex manibus
2 Venerandi Patris D.Benedicti Plutini Procuratoris eiuſdem Cartuſiæ in hac fideliſſima Ciuitate Neapolis, ad me tranſmiſit copiam infraſcripti Conſilij, hoc anno editi, in 2. volumine Conſil. Reuerẽdi
3 Patris D.Io.Franciſci de Ponte, ad præſens Clerici regularis, in ſanctiſſima Religione Theatinorum, & olim Marchionis, & decani Regentis Regiam Cancellariam, imponens mihi, vt non ſecus ac ratio poſtulat, debitè reſponderem. Ego autem ex munere iniuncto, & quia
4 Aduocatus eiuſdem Cartuſiæ, & aliarum Regni, & eius ſanctiſſimæ Religionis Cartuſianæ (quæ in maxima ve-
5 neratione habetur in Eccleſia Dei, vt teſtatur Diuus Anto. Floren. relatus à Boer. in tract. de ſtatu, & vita

 herem.

hetem. nu.4. de quibus etiã in extraugo. Mart.4. incip. viam ambitioſæ de regul.) deuotiſſimus, quo ad fieri potuit, infradictas lucubrationes edendas curaui, vt veritas elucescat, & ne infuturum ex longinquitate temporis, ſi ſub ſilentio factum pertranſiret, aliqua difficultas oriri poſſit, vt animi illaquearentur; ſalua tamen pace tanti viri, huius noſtræ Tempeſtatis nemini ſecundi, cui & ſi nimium, ac nimium deferam: Tamen magis amica veritas: dicique poteſt, quandoque bonus dormitat Homerus, aut verius, in cauſa propria Aduocatum
6 quærere, ipſe .n. fuit inuentor, & author huius prætenſionis, ſiquidem exiſtente Marchione Terræ Padulæ eius filio; ſubortis litibus inter Monaſterium, & Vniuerſitatem Padulæ (& Deus ſcit cuius impulſu) prætendens Populus ille facere nouas defenſas pro bubalis d. Marchionis, comprehendendo etiam territoria, & paſcua eiuſdem Monaſterij, defendens ſe Monaſterium, in continuando eius poſſeſſionem paſcendi cum ſuis animali-
7 bus. Vniuerſitas prædicta ad modum belli, & de facto, irruit contra animalia Monaſterij, illa carcerando, & in obprobrium caudas aliquorum obtruncando, & quod peius, aliquos religioſos defendentes bona Monaſterij, iniurijs afficiendo, & per terram proſtando, in Dei, Iuſtitiæ, & dictæ ſanctæ Religionis maximum detrimentum; vt ex quærelis expoſitis noſtro Excellentiſſimo Regni Proregi, latius eſt videre, etiam in S. C. in Bancha de Scacciaueneo. Videns .n. tot iniquitates, iniurias, & grauamina, Rerend. Prior illius temporis, qui erat religioni, cæteriſq; virtutibus obnoxius Pater D. Laurẽtius Ema-
8 nuel (ad præſens Prior Cartuſiæ Sanctorum Stephani, & Brunonis de nemore, ordinarius in Terris d. Cartuſiæ, & Couiſitator Prouinciæ vigilantiſſimus) vna cum eius venerab. Conuentu decreuit, quòd Populus Padulæ ex tot iniurijs, & grauamibus in Monaſterium illatis,

erat

erat indignus, qui amplius Monaſterij beneficio frue-
9 retur. Erogatio verò eleemoſinæ fieret in Terris Salæ,
Potentiæ,Montis ſani, & in alijs locis, vbi fructus cape-
re Monaſterium experitur: cũ valdè paucos, Terra Pa-
dulæ ferat,& adeò parum, quod vix Monaſterio ſubmi-
niſtrare poteſt; & hoc omni Iure facere debebant: tum
10 quia eleemoſyna potius debet erogari pluribus indigẽ-
tibus; quam vni, Apoſt. 1.ad Corin. Tùm etiã,quia do-
11 cuit Eccleſ. 12. ſi benefeceris, ſcito cui benefeceris, &
erit gratia in bonis tuis multa, da miſericordi,& ne ſu-
ſcipias peccatorem, da bono, & non recipias peccato-
12 rem. benefac humili,& ne dederis impio: Prohibe pa-
nes illi dari, ne in ipſis potentior te ſit, & Luc. ib.dixit,
13 quod Eleemoſyna amicos multiplicat, ibi facite vobis
amicos,de Mamona iniquitatis; ſed Populus Padulæ,
non amicus,ſed inimicus Monaſterij euaſit. non obſtan-
tibus tot beneficijs, & emolumentis acceptis,cui dicere
poterat, Popule meus quid feci tibi? Mich. 6. vel quid
eſt,quod debui facere vineæ meæ, & non feci? an quid
expectaui ei, vt faceret vuas, & fecit lambruſcas.Iſa. 5.
14 Eleemoſyna gradatim diſtribuenda eſt, & potius fi-
15 delibus, & iuſtis, quam peccatoribus Eccleſ. 12. & po-
tius coniunctis,quam alijs. Aug. 1. de doctrina Chriſti.
Luc.de Pen.in l. centum C. de annon.ciuil.verſ.3.vide-
tur. & potius parentibus, quã alijs,etiã filijs.Exod. 20.
16 & Ariſt.8.Ethic.& potius benefactoribus,nàm recipiẽ-
do beneficium,ex lege naturæ, ad antidora obligamur,
17 l.ſed ſi lege. §.conſuluit. ff. de pet. hæred. Et ſimiliter
potius pauperibus de loco,quam extraneis. Bar. in l.2.
C. de annon.ciuil.lib.12. Dec. conſ.696.col.fin. ſed in-
18 gratitudo vniuerſitatis Padulæ in Monaſterium,& eius
religioſos, fecit eam indignam hoc beneficio, & quo-
cumq; alio, quod expectaret ab Eccleſia.Felin.in conſ.
19 32.nu.9.per tex.notab. in c.fin. de poſt. eſt .n. ingrati-

tudo ventus vrens,ſiccans fontem miſericordiæ, & fluē-
20 ta gratiæ.Hoſt. in c.fin.num. 1. de donatio. Et eſt tam
exoſa legibus,quod excuſat Patrem occidentem filium,
à pœna legis pom.de parr.& è contra,vt poſt Bart·Ang.
& Hipp. de Marſ. in l.diuus ad l. Pomp. de parr. tenet.
Crot. in tract.de teſtibus,verſ.circa tertium,num. 188.
21 in tract. tom. 4. fol. 207. nullumq; vitium eſt acrius in-
gratitudine; nã beneficio prouocati, fertiles agros imi-
22 tiari debemus, qui multò plus afferunt,quàm receperũt
23 vt per Cicer. in 1. de Offic. Imò nullum vitium, grauius
Deum, & homines offendit, quàm accepti beneficij in-
gratitudo, aut quod peius eſt,nõ intelligentia.Ludouic.
24 Dam.in tract.de pupill.grat.actio.cap.1.nu.12. Ingra-
titudo filij in Patrem,priuat eũ ſucceſſione. §.aliud quo-
que capitulum, in auth.vt cum de appell. cognoſ. In-
25 gratiq; ſpes, tanquam hybernalis glacies tabeſcit, &
diſperdet tanquam aqua ſuperuacũa Sap.ib.in fin. hinc
26 Dauid prôpter ingratitudinem Nabal, ipſum occidere
volebat, ni precibus, & muneribus Abigail vxoris Na-
27 bal fuiſſet placatus. 1. Reg. 25. & Abſalon propter in-
gratitudinem Ioap,eius meſſem ſuccendere fecit.2.Reg.
28 14. in fine, & Saul Rex electus, quia ingratus Deo fa-
ctus eſt, abhominatus fuit ab eo. 1.Reg.15.& Elias ob
ingratitudinem Iſrael, rogauit Deum, vt per tres annos
neque ros, neque pluuia maneret. 3. Reg. 17.&18.
29 Quoniam qui reddit malum pro bonis,non recedet ma-
lum, de domo eius. Prouer. 17. Deus enin ob ſcœlus à
30 filijs Iſrael patratum, traddit eos in manus Medianita-
rum ſeptem annis, iudic. 6.

Hæc præcognoſcẽtes RR.PP.illius temporis, & quod
31 pauperibus benemeritis tenemur ſubuenire in neceſſi-
tatibus. Hoſt. in c. relatum num. 1. de teſtam. & quòd
32 accipientes eleemoſynam, fiunt debitores dantium ad
Roma.15.circa fin. Et ꝙ malemeriti digni ſunt vt æge-
ſtate

33 ſtate laborent. l.bona fides.ff.de poſ.l.quiſquis. c. ad l.
Iul. Maieſt.Franc.Rip. in l. prima,col.pen.ff. ſi cert. pet.
34 Quia licet paupertas ſit laudabilis, & dicit Luc. 6.
35 Beati pauperes ſpiritu, quoniam veſtrum eſt regnum
36 cælorum, & à noſtro Saluatore fuit amplexa, ait enim
vulpes foueas habent,& volucres cæli nidos: filius autẽ
hominis, non habet vnde declinet caput ſuũ,Matt.8.&
37 Eliſeus interfecit boues ſuos, & pauit pauperes, & ſequutus eſt Eliam. 3.Reg. 19. Tamen negari non poteſt
38 quòd ſi pauperes ſunt ſuperbi, & ingrati, fiunt odibiles
coram Deo,& hominibus, Eccleſ. 10.

Merito ex his, & alijs infradicendis in 3.art. nedum
iuſtè, ſed iuſtiſſimè decreuerunt RR. PP. vt eleemoſyna
39 erogaretur in dictis locis,vbi fructus naſcuntur,ſecundũ
Doct. Angel.in l.2.nu.1.C.de anno.ciuil.lib. 11. & non
in beneficium Vniueſitatis Padulæ,ingratæ contra Monaſterium, & eius religioſos, qui ex alijs locis fructus
40 exportari curabãt,pro illis diſpẽſandis dictæ Vniuerſitati, ſed ob eius ingratitudinem, fuerunt coacti, eam
priuare tali beneficio,Vnde idem D. de Ponte intenta-
41 re fecit poſtea in S.C. Iudicium Remedij Capitulorum
Regni(& liceat dicere apud omnes nimis aereum)& inde edidit in eius ſecundo vol. conſil. 144. tenoris ſequentis.

Pro

Pro Vniuerſitate Terræ Padulæ.

SVMMARIVM

1 *Per denegationem ſolutionis annuæ præſtationis ſolui ſolitæ dicitur quis priuari, & ſpoliari ea, & poteſt agi iudicio poſſeſſorio.*

2 *Pro præſtationibus perſonalibus datur poſſeſſorium, ſeu quaſi, & quia inducitur ſpoliatio per denegationem, non eſt opus docere de cauſa, & procedit hoc etiam in ſucceſſore denegante ſolutionem, & num. 3.*

4 *Incorporalia poſſidentur, & pro illis datur interdictum vnde vi, & omnia alia interdicta, quæ in rebus corporalibus,*

5 *Pro annuis præſtationibus datur interdictum poſſeſſorium etiam quod ſint à perſona debita ſecundum communem canoniſtorum, quæ ſeruatur in practica.*

6 *Declaratur regula tex. in l. cum de in rem verſo, ff. de vſur. & num.* 8.

7 *In his quæ habent Iuris reſiſtentiam communis eſt ſufficere allegare titulum, & probare poſſeſſionem.*

9 *Eleemoſyna præſtari ſolita per longum tempus efficitur irreuocabilis, & perpetua, quia qui tanto tempore ſoluerunt, creditur, quod voluntariè ſe obligauerunt, quod eleganter fundatur per ſinodales, & communes deciſ. fauore piæ cauſæ.*

10 *Remedia capitulorum Regni circa poſſeſſoria habent locum in his annuis præſtationibus*

11 *Appellatione bonorum veniunt Iura, & actiones.*

12 *Verbum quilibet comprehendit etiam impropriè, & verbum omnes.*

AR-

ARGVMENTVM.

De annuis præſtationibus,& illarum remedijs, ac de remedijs cc. Regni circa poſſeſſoria conſ. 144.

AGIT vniuerſitas Terræ Padulæ remedio cc. Regni contra Monaſterium Sancti Laurentij Ordinis Cartuſienſis denegans ſoluere annuam preſtationē dari ſolitam, omnibus Egenis dictæ Terræ, certæ quātitatis panis duabus vicibus in qualibet hedomada, & agit tanquam ſpoliata, Conſilia rium D. de Pôte.

1 nam eo ipſo quod denegat, vt denegauit, priuat vniuerſitatem ſua poſſeſſione, ſeù quaſi, ſecundum Innoc. in c. quærelam de elect. communiter ſeq. & denegando ſpoliat dicit eleganter Abb. in eodem c. quærelam, & quia eſt deciſio aurea ſubnectam eius propria verba ibi in 3. notab.

Tene menti ad hoc iſtud tex. ꝙ propenſione nouiter ſubtracta, ſolita annuatim præſtari, poteſt agi poſſeſſorio iudicio ad ipſius reſtitutionem, & probata ſolita preſtatione debet actor reduci ad eius ſtatum, in quo primo erat, licet nihil doceat de proprietate Iuris penſionem illam percipiendi, & in hoc iſte tex. ſolet multum allegari, & ex hoc, & ex tex. collige, quod pro iſtis Iuribus incorporalibus, poteſt agi iudicio poſſeſſorio, & nota quod eo ipſo, quod penſio ſolita nō ſoluitur, videtur quis ſpoliare facultate, ſeù poſſeſſione percipiendi hæc Abb. qui allegat Innoc. in c. ſub orta de re iud. tradentem, quod ſubditi videntur ſpoliare Dominum quaſi poſſeſ-

2 ſione Iuris, eo ipſo quod recuſant ſibi obedire, & idem Abb. ibidem nu. 12. latius fundat dari poſſeſſorium, ſeù quaſi etiam in prçſtationibus perſonalibus, qui legatur,

nam

nam eleganter loquitur,vbi inter cætera fundat, quod dum agitur poſſeſſorio ad preſtationem cenſus, vel penſionis ſubtractæ,non eſt neceſſæ allegare cauſam preſtationis, ſed ſufficit docere de poſſeſſione, quia ſpoliatus ante omnia eſt reſtituendus,

Dec.in conſ.136.ſequitur in omnibus Abb.ꝑ propria ſua verba, & quod per denegationem ſolutionis ſolitæ prꝫſtationis inducatur ſpoliatio,dicit idđ Abb.in conſ. 23.col.2. cumulat deciſ.Aymon. in cõſ.140.nu.1. verſ.
3 ſimiliter videmus notab. Dec. Guid. Pap. 629 in caſu fortiori,videlicet in ſucceſſore denegante ſolutionem annuæ præſtationis ſolui ſolitæ à prædeceſſore,vt dicatur ſpoliare,quam deciſ. allegat.& ſequitur Menoch. in
4 primo remed.recuperandæ poſſeſſionis nu.89.in corporalia enim poſſidentur,& pro illis datur interdictum vnde vi. dicit gloſ. cõmuniter recepta in l.3.ff. de acquir. poſſ.eadem gloſ.in l. ſi quis in tantã C. vnde vi in verb. rerum, & omnia interdicta dantur quæ in rebus incorporalibus,allegatur communiter tex.in l.pen. ff. de ſer-
5 uit.& in ſpetie quod pro annuis prꝫſtationibus detur interdictum poſſeſſorium eſt omnium Canoniſtarum opinio, ſed quæſtio diſputata fuit in annuis præſtationibus perſonalibus à perſona debitis, qualis non eſt caſus noſter, & hæc opinio eſt communis Canoniſtarum, vt detur, etiam pro iſtis poſſeſſorium, & repoſitio ſtatus, in quo erat ante denegationẽ ſolutionis, licèt Legiſtæ cõtrarium tenuerint, ſed ijdem Legiſtæ dixerunt opinio. Canoniſtarum ſeruari in practica, de quo latiſſime per Menoch. vbi ſupra nu. 81. cum ſeq. & ſecundum hanc opinio. decidit S. C. vt per Afflict. deciſ. 395. vbi latè Moderni add.elegans Dec.Cacher. nu.67.& licet Menoch. latè fundat opinionem Legiſtarum,in punto Iuris dicit tandem hæc verba poſt nu. 88. non nego tamen poſſeſſorium aliquod remedium hoc caſu concedi,& ve

Digitized by Google

ram eſſe Canoniſtarum ſententiam Affl. & aliorum, vt ſupra retulimus.

His ſic firmatis reducitur caſus indubitabilis ſtante probatione facta non ſolum longeuæ poſſeſſionis, ſeù quaſi præſtationis, vt ſupra peremptorie, ſed poſſeſſionis immemorabilis cum omnibus ſuis requiſitis, & quod præcipuum eſt, eſt poſſeſſio titulata, nàm originem trahit ab antiquis conceſſionibus fundatorum Monaſterij, qui illud maximis poſſeſſionibus, & bonis ditauerunt, cum onere prædictæ annuæ præſtationis, ſic deductum fuit in ſoppoſitione. ſic articulatum, & probatum per famam publicam priuilegij præfati, Quo caſu ad finem manutenendi contenta fuerũt Iura, & Doct. poſſeſsione triennali in cauſam piam, & decennali in alijs præſtationibus, ſed in poſſeſsione immemorabili, opinio eſt omniũ indubitata, etiam abſq; tituli allegatione, quià illa titulum importat, & non vagando in argumentis in re
6 tam clara, notab. tantum deciſiones puntuales fundatas in regula tex. in l. cum de in rem verſo. ff. de vſur. vt allegatio tantum tituli cum probatione poſſeſsionis, vel triennalis in cauſam piam ſeruata diſpoſitione tex. in l. 1. C. de fideicom. vel annorum 10. ſeruata forma in d. l. cum de in rem verſo. inducatur valida probatio, ità Bar. ibi communiter ſeq. & in l. ſi certis annis, tam in 1. quam in 2. lect. C. de pact. nàm longa præſtatio præſumere facit obligationem præcedentem, ità reaſſumit concluſionem communem Iaſ. in d. l. ſi certis annis nu. 7. poſt Alex. eod. nu. & legantur omnes limita. ex ampliatio: per Iaſ. ibi poſitæ ad limitationem prædicti tex. in d. l. cum de in rem verſo, nàm omnes ſunt pro hac cauſa ſiue attendamus tutulum allegatum vt ſupra probatum, ſiuè immemorabilem poſſeſsionem, pro quo legantur ſolennes Dec. Guid. Papæ nu. 407. & 408.

7 Et in his quæ habent iuris reſiſtentiam conc. eſt om-

nium communis ſufficere allegare tantum titulum, & probare poſſeſsionem, quià ex eo titulus præſumitur, vt in decimis, & ſimilibus à laicis poſsideri prohibentur, vt communi ore dixerunt Canon. in c. cum apoſtolicæ de his(quæ fiunt à prælat. Affl. latè in proem. curt. q. 18. Guliel. de Bened. in reparatione c. Rainutius in ver. vxorem nomine Adaleſiam dec. 2. nu. 169. Andr. millies tradidit pro reg. inprelud. 2. q. nu. 35. in conſt. Regni quadragenalem, vbi latè Affl. in c. imperialem in §. nec Dominus feudi nu. 50. verſ. item initetur, & in §. illud quoq; nu. 67. verſ. ſed ſi potes pænas de prohi. feud. alien. per Feder. vbi Camer. car. 8. l. E. & in c. ſi quis per triginta col. 1. ſi de feudo defun. milit.

Et Abb. in rub. extra de parro nu, 3. verſ. ſed. S. Thomas, dicit auctoritate prædicti Sācti, quē refert ad literā, & ſequitur Socc. in tract. de obligatio. in 3. libello verſ. 6. quæro nu. 11. quòd in omnibus hiſce caſibus quis eſt conſeruandus in poſſeſſione. Primo quando quis ex præcedenti conuentione obligatus ad certas præſtationes, vt ſi fuerit fundus conceſſus cum onere præſtationis certæ, vt in caſu noſtro prætendimus. Secundò propter præcedentem deputationem, vel prouiſionem inter viuos, vel in vltima voluntate. Tertiò propter neceſſitatem Eccleſiæ. Quartò propter conſuetudinem, & hoc maximè procedet ſecundum Soccinum, quando fauor piæ cauſæ concurrit.

8 Et limitationem, quam Doct. dederunt ad regulā tex. in d. l. cum de in rem verſo, vt non procedat in donatione ſublimitauerunt in cauſam piā, quia propter eius fauorem donatiò longo tempore continuata inducit obligationem, ita reaſſumit Curt. in d. l. ſi certis annis num. 18. & quamq; Angel. ibi, & Fulgoſ. in d. l. cum de in rem verſo hanc ſublimitationem impugnauerint, dixerunt tamen quòd in iudicando non eſt ab ea recedendū.

Et

Et hæc eſt communis opinio, & communis fallentia ad concluſionem, quod ea quæ ſunt mere facultatis videntur in præſcriptibilia, & maximè in eleemoſyna, quã habet initium voluntarium, quale non eſt hic, ex præallegatis, dico tamen, quod eſt communis limitatio, quòd
9 eleemoſya præſtari ſolita per longum tempus, & præcipuè ſi coſtat de tempore immemorabili efficitur irreuocabilis, & perpetua, & quod à principio fuit voluntariũ ex curſu temporis eſt effectum neceſſarium in hac longa præſtatione dicunt DD. quod præſumitur obligatio prçſtationis illius pro quo legantur DD. vltra præfatos.

Bart. in l. priuilegia, C. de ſacroſanct. Eccl. nu. 3. verſ. ex tertia dicit hæc verba.

Ex tertia particula habetis, quòd eleemoſynæ debitæ, ſeù conſuetę dari pauperibus debent dari perpetuo, quem allegat, & ſequitur Abb. in c. penul. de ſepul. nu. 8. & in his, quę ſunt merę facultatis, vt conſuetudo longeua prępualeat, & inducat obligationem in cauſam piã, idem Abb. in c. ſuam nu. 8. de ſimon. Felin. in c. Eccleſię Sanctę Marię num. 67. de conſt. vbi latè defendit hanc Bart. opin. vt eleemoſyna prçſtari ſolita ſit irreuocabilis Aret. in l. non amplius de leg. 1. §. 1. ſequitur Bart. dicẽs eſſe opinionem magis rationi conſonam, & in conſulendo, & iudicando dixit Iaſ. non eſſe ab ea recedendum num. 12. 13. & 14. & ſecundum hanc opin. referunt addent. ibi ad Alex. iudicaſſe collegium Paduanum.

Innoc. hanc ſequens opin. in c. ad apoſtolicem de ſimon. reddit rationem huius dicti: quia qui tanto tempore ſoluerunt creditur, quòd voluntariè ſe obligauerunt, & idem ſequendo dixit Io. Faber in §. pauonum alias, §. reuertẽdi inſtit. de rer. diuiſ. videlicet, quòd ex tali diurna prçſtatione videtur quem ſe velle obligare, quamuis ab initio liberaliter inceperit, & ità in dubio dicit eſſe præſumendum, ex quo infert ad cappellanum,

qui petit cereum, vel aliud donum dari conſuetum à Parrohiano in aliquo feſto, quod poſſit ad hoc compelli.

Pulchrum conſ. Feder. de ſenis 155. incipiens Reuerendæ Pater, qui dicit quod presbyter, qui in feſto Purificationis ſolitus eſt dare candelam laicis, tenetur eã continuare, & tanquã conſuetudo fauorabilis eſt amplectenda, & amplienda, quem allegat, & ſequitur Felin. in d.c. ad apoſtolicã nu. 3. qui authoritate Paul. de Aleaz. dicit hanc concluſionem eſſe indubitabilem in qualibet pia præſtatione, & ità limitantur, quæ dicuntur de diuturna preſtatione facta ex mera libertate, vt non inducãt obligationem Hippol in ſingul. 192. incipiente diuturna præſtatio, Abb. in conſ. 6. col. 3. lib. 2. verſ. ſecundum remedium. Rom. in auth. ſimiliter in 9. ſpeciali piæ cauſæ C. ad l. Falcid. Gemin. in c. 1. de cõſtit. in 6. latiſſimè Cacheran. in alleg. deciſ. 99. num. 17. vſque ad 21. & nu. 42. & 44. Auenn. eleganter de exequen. mand. reg. lib. 2. c. num. 18. deciſ. ſollenn. Ioan. de Plat. in l. quæcunque C. de fid. inſtr. & iur. haſt. fiſ. lib. 10.

Et Hoſtienſ. & Io. Andr. in c. cæterum de donat. dixerunt ſeruandam eſſe conſuetudinem donandi certum quid pauperibus, latè Tiraquell. de præſcript. §. 1. gloſ. 4. verſ. 42. vnde cum ex facto notoriè conſtat de hac annua præſtatione à tempore inmemorabili, & vltra eſt alleg. tit. qui ex poſſeſſione præſumitur, maximè quia hic eſt probata fama illius, ſequitur propterea quod omni iure obtinere debet vniuerſitas, ſiue dicamus præſtationem ortum habuiſſe ex antecedenti obligatione, ſiuè ex voluntaria cauſa, dum tractamus de eleemoſyna, & ſic de cauſa pia.

Et cum fundatum appareat dari remedia poſſeſſoria etiam in iſtis annuis præſtationibus, merito non erat dubitandum quin Remedia cc. Regni locum habeant etiam ex expreſſis verbis illorum, & ex expreſſa ratione,

ex

ex qua illa edita fuerunt,loquuntur enim cc. etiam in quâ ſi poſſeſſione, & in poſſeſſione ſpiritualium, vt ſunt Eccleſiæ,& canocicatus,vt in c.finis precepti charitas.in quo datur remedium poſſeſſorium clerico contra clericum ibi quòd tàm ſuper.poſſeſſione,ſeù quaſi canonicatus prædicti, quam perceptione fructuum,& obuentionum prouenientium ex eiſdem,&c.

Et in c.charitatis effectus de conſeruatorio de laico contra clericum, ponitur caſus in Monaſterio turbante, & in fine dicit, aduertatur,quòd fiat ſimilis prouiſio pro Confratribus ciuſdem Eccleſiæ moleſtatis per clericum ſuper poſſeſſione Eccleſię Confraternitatis eorum,& ſic de quaſi poſſeſſione iurium ſpiritualium Menoch. vbi ſupra in d.nu. 81.in fine dicit non habere dubium dari poſſeſſorium etiam in iuribus incorporalibus quando ſtatutum loquitur etiam de quaſi poſſeſsione.

Ratio enim cc. fuit ne fiat propria authoritate neque quis de facto ſpolietur,ne ex tali modo procedendi ſcãdala oriantur,ergò ſi datur ſpolium etiam in annuis pręſtationibus, & in iuribus incorporalibus ſunt properreà ſpecifica cc.quæ loqunntur etiam de iuribus, vt in c. de laico contra clericum, vbi nolentes quemquam de noſtris fidelibus in iuribus ſuis opprimi,ſeu vexari.

Et in c.omnis prælatio de ſpoliatis pro laico contra clericum ibi in principio.

Omnis prædatio, & inuaſio quælibet violenta iuri ſunt naturali contrariæ, & à præclaræ iuſtitiæ regulis reprobatæ diſplicent hæc nobis, & merito quia potius pungunt intrinſicus mentem noſtram, per quæ naturæ lex læditur impugnatur iuſtitia incontemptum maioris dominij commictitur damnata præſumptio inter fideles noſtros, & oritur ſcandalum, ciuilis belli diſcriminis perturbatiuum,& in fine ibi,intereſt quidem noſtra, & præcipuè fidelibus noſtris in huiuſmodi caſibus patenter aſsiſtere,

re,

re,qui pro eorum bonis,& poſſeſsionibus, &c.

Si ergò datur in his præſtationibus ex dênegatione ſpolium,& datur propterea interdictum vnde vi ergò cc.ſunt expreſſa.

Si loquuntur de iuribus expreſsè, igitur cc.ſunt ſpecifica,& deniq; ſi loquuntur de bonis,& poſſeſsionibus,
11 & appellatione bonorum veniunt iura, & actiones Bal. in l.ſi conſtante §. fin.ff.ſolut.matr.in fine tex.in l.bonorum appellatione.ff.de verb.ſignif.Anchar.in conſ.101. col.3.& propterea c. dixit bonis, & poſſeſsionibus ponendo verbum bonis generaliſsimum omnia compræhendens, & demum verbum poſſeſsionibus compræhendens immobilia,Alex.in c.50.n.23.ff.de acquir. poſſeſſ. & latè Io.Borcholten.de acquir. poſſeſſ. c.1. item nota-
12 tur illud verbum omnis prædatio, & inuaſio quælibet, verbum enim quilibet compræhendit etiam impropria, maximè iuncto cũ verbo omnis, quod verbum nihil excludit gloſ.in l.omnes iuncto tex.in verb.quoſlibet alias C.de quadr. præſcript.latè per me in conſ.2.nu.149. & 169.vol.1.& (vt dixi) in iſtis datur ſpolium,& interdictũ vnde vi,ergo quomodolibet ſit ius ſiue in expellendo, ſiuè in denegando ſolitam præſtationem,nàm tunc ſpoliat,vt ſupra fundauimus;ratio ſcandali, ſpolij, iurgium, & controuerſiarum,contemptus maioris dominij,& vexatio vaſſallorum pariformiter militat inpreſtationibus annuis ſicut in cæteris omnibus eſt deciſ. particularis Gram.78. ſuper iure immictendi vina extra in Ciuitate Salerni, fuit deciſum habere locum remedium cc. Regni, verum quià in cauſa principali dato termino Vniuerſitas ius non fouebat vigore ſuorum prætenſorum priuilegiorum, propterea obtinuit Monaſterium Sancti Benedicti, contra quod intentatum erat remedium cc. Regni, vt in deciſ. eiuſdem Gram. num. 100. & ſic vndique appareat non eſſe contrauertendum an. cc. prædicta

dicta habeant locum etiam in iuribus incorporalibus.

Igitur omni iure ſuccurrendum eſt Vniuerſitati cum Regali præſidio aduerſus Monaſterium tam opulentum & diuitem, quod contra omne debitum charitatis ex particularibus paſſionibus, & odijs proceſſit tam ex abrupto,& de facto ad ſubtractionem præſtationis conſuetæ ab immemorabili in cauſam tam piam.

Et tandem plus eſt in facto probatum, quòd retroactis temporibus tentauerunt iſti Reuerendi tollere hanc præſtationem, & ſtatim ad conqueſtum Viniuerſitatis receſſerunt, illamq; ſemper pacificè continuauerunt, quòd factum tollit omnes,& quaſcunq; diſputationes.

FINIS.

PRO enixa veritate huius articuli, poſtquam D. Auctor, præcipuè duo facit fundamenta, in hac datione Eleemoſynę(quam annuam præſtationem,ſeù ſolutionẽ baptizat) præcognoſcens quam maxima ſit difficultas, ſi eſt Eleemoſyna,& non annua præſtatio.

Primum enim eſt, quod talis datio trahit originem

42 abantiquis conceſsionibus fundatorum Monaſterij,qui illud ditauerunt cum onere talis annuæ præſtationis.

Secundum eſt,in cõſuetudine præſcripta,ſeù imemoriali tempore donãdi, etiam ſi ex voluntaria cauſa præceſſerit,dũ tractatur de Eleemoſyna,& ſic de cauſa pia.

Ideò videndum eſt primo,ſi hæc aſſumpta ſunt vera, etiam reſpectu fundationis cum tali prætenſo onere.

Et ad hoc vt liqueat quod vana eſt prætenſio, libuit inſerere allegatum priuilegiũ fundationis, quod eſt infraſcriptum,vt videri poteſt in proceſſu vertente in S.C. in Banca de Figliola inter ipſum Monaſterium, & vniuerſitates Montiſſani vol. 1.fol. 30.vbi fuit præſentatum ſunt ferè annui 100.& plus. Et illud mihi tradidit opti-

43 mus ille vir Io.Berardinus Galleranus,qui ſummo zelo & amo-

& amore fuit, & eſt procurator eiuſdem Cartuſiæ per 44. annos & eius relihioſis nimium carus.

Tenor Priuilegij fundactionis prædictæ.

44 REuerendis In Chriſto Patribus, ac ſibi in Chriſto dilectis d. Vicario venerabili Priori Cartuſiæ, ac cæteris Prioribus in generali Capitulo congregatis Thomas de Sancto Seuerino Comes Marſici ſalutem in Domino ſempiternam. inter cætera opera pietatis omnipotens Deus ſanctificat, & acceptat illos non mediocriter Deo placere confidimus, cum pia loca, & ſacra Monaſteria conſtruuntur, in quibus à ſanctis ſuis idem Dominus noſter piè colitur, & laudatur, quia dum à ſeruis ſuis laudibus, & obſequijs eius inſiſtitur, per huiuſmodi latis exempla, & delinquentium vita corrigitur, & deuotorum corda ad Dei amorem validius inflammatur, Mos itaq; ab ineunte pueritia ſacri ordinis veſtri reperti fragantia, & odorifera opinione referti, ſemper ordinem ipſum pia deuotione geſtauimus in intimis cordis noſtri, vt ſi aliquando ſi offertet oportunitas aliqua de ordine ipſo in terra noſtra plantulam locaremus. Quia igitur domus officinæ, & edificia Eccleſiæ Sancti Laurentij ſita in territorio terræ noſtræ Padulæ de Valle Diani Caputaquænſis Dioceſis, cum omnibus Iuribus, & pertinentijs eiuſdem terræ, ad nos nuper ſunt per medium permutationis rationabiliter deuoluta volentes, quòd dudum ſalubritet concepimus perducere ad effectum ipſas domos, edificia, & officinas, cum vineis, ortis, terris cultis, & incultis, poſſeſſionibus, arboribus fructiferis, & infructiferis, pratis, paſquis, molendinis, & alijs omnibus Iuribus proprietatibus, & pertinentijs

iuil- ū fun- tionis.

ad

ad dictam Eccleſiam Sancti Laurentij quomodolibet pertinentibus ad omnipotentis Dei gloriam, ac pro remedio, & ſalute animæ noſtræ,& parentum,& ſucceſſorum noſtrorum vobis, ac ordini veſtro purè, & rationabiliter in perpetuum damns, concedimus, & tradimus, ac etiam aſſignamus, Item donamus vobis, tradimus,& concedimus nomine, & vice eiuſdem loci, ac pro ipſo inreuocabiliter imperpetuum ſtantiam noſtram magnam cum palearis poſitam in tenimento dictæ terræ noſtræ Padulæ in contrata ſeù loco, qui dicitur Acqua ſparta, quæ cingitur ab vno latere via publica,quæ dicitur via de trappo,& ab alio latere via, quæ dicitur de carrario cum alijs finibus eidem ſtartiæ cum iuribus, & exitibus ſuis, & cum omnibus iuribus,& pertinentijs ſpectantibus ad eandem ad habendum ſupradicta omnia, & ſingula tenendum, & poſſidendum, vtendum, atq; fruendum, & faciendum in eis, & de eis quicquid vobis, veſtriſq; ſucceſſoribus Domino Prioribus,& Patribus, qui in dicto loco pro tempore fuerint, ac viſum fuerit expedire. Concedimus etiam damus, & tradidimus vobis vice,& nomine dicti loci inreuocabiliter,& in perpetuum decimam, tàm baiulationum terrarum noſtrarum, videlicet dictæ terræ noſtræ Padulæ, & Caſtri ſanſiæ, quàm omnium prouentuum terrarum noſtrarum ortorum,arborum,& molendinorum noſtri demanij,nec non & animalium omnium cuiuſcunque generis exiſtãt, & fructuum eiuſdem, quæ nunc habemus, vel ſumus in poſterum habituri tàm nos, quàm hęredes, & ſucceſſores noſtri in eiuſdem terris noſtris Padulæ,& Caſtri ſanſæ,& territorijs, & deſtrictibus earundem, damus tradimus, & concedimus vobis vice, & nomine loci prædicti, ac pro ipſo inreuocabiliter in perpetuum ius piſcandi,& piſcari faciendi pro vſo Prioris,& fratruum, ac perſonarum, quæ in loco prædicto pro tempore fuerint

in piſcarijs omnium fluminum, & aquarum noſtrarum totius Vallis Diani, liberè, & abſolutè non obſtantibus quibuſcumq; defenſis Vniuerſitatis,ſeù contradictionibus per nos,vel per hæredes,ſeù ſucceſſores, vel officiales noſtros factis,ſeù imposterum faciendis, Item donamus vobis vice,& nomine quo ſupra tradimus, & concedimus irreuocabiliter imperpetuum medietatem decimæ,quæ nos contingit quocumque modo iure, vel titulo in Ciuitate noſtra Policaſtri de piſcibus,& piſcatoribus Ciuitatis eiuſdem, ita quòd ex nunc portio ipſa Prioribus, & fratribus, qui in dicto loco pro tempore fuerint,eorumq; familiaribus, & nuntijs,ſeu procuratoribus perpetuis temporibus per Officiales noſtros, qui in dicta Ciuitate pro tempore fuerint integrè,& ſine diminutione aliqua tradatur,& aſsignietur. Item damus, tradimus,& concedimus vobis vice, & nomine dicti loci,ac pro ipſo inreuocabiliter, & in perpetuũ in annuos tradimus decem quarantenas boni, & puri olei ſuper olìueto caparrate territorij Caſtri noſtri Faſanellæ, Itaq; ſingulis annis tempore recollectionis Priori, & Fratribus dicti loci eorum procuratoribus per nos, & per Officiales noſtros,qui in dicto Caſtro Faſanellæ pro tempore fuerint dicta olei quantitas integrè tribuatur, concedimus etiam, & tradimus gratiosè vobis, & per vos eidem loci, ac Priori, & Fratribus, qui ibidem pro tempore fuerint, quòd animalia, quæ habent, & habituri ſunt cuiuſcumq; generis exiſtant, ſumere in perpetuum poſsint paſqua, & liberè paſculare in omnibus tenimentis,& ſiluis, ac paſqois noſtris omnium terrarum, locorum noſtrorum,quæ nunc habemus, & habituri ſumus in poſterum,tamquam noſtra,ſine aliqua præſtatione,ſidę, ſeù ſalarij cuiuſcumque, volumus præterea, & concedimus eiſdem Priori,& Fratribus, quòd de omnibus,quæ ipſi per ſe, vel eorum conuerſos,traditos,oblatos,

tos,vel familiares vendiderint, ſeù alienauerint quocũque titulo,& de omnibus, quæ vendiderint,vel alienauerint, ſeù ad ipſos eodem loco quocumq; titulo, iure, vel cauſa deuenerint in omnibus territorijs noſtris libertatem plenariam, & franchitiam in perpetuum, habeant,ipſaq; bona liberè,integrè teneant,habeant,poſſideant pleno iure,nec ad præſtationem,ſeù ſolutionem alicuius cenſus,ſeruitutis,homagij,pedagij, vel plateatici ,ſeù cuiuſcumq; ſolutionis pecuniæ aliquatenus teneantur, De ſupradictis autem omnibus,& ſingulis Religioſum virum fratrem Michelem Priorem Monaſterij ſancti Bartolomei de triſulto eiuſdem ordinis procuratorem veſtrum ad nouas domos recipiendas ſpecialiter ordinatum nomine veſtro,ac Prioris, & Fratrum qui in dicto loco pro tempore fuerint,per noſtrum anulum præſentialiter inueſtimus, & in poſſeſſionem induximus corporalem,præſente,volente, & conſentiente domino Henrico primogenito noſtro, & ſupradicta vtſupra omnia ratificante,ac etiam acceptante. dantes,& concedētes vobis iam dictis Priori, & Fratribus poteſtatem plenariam,& liberam facultatem corporalem poſſeſſionem, & tenutam ſupradictarum omnium rerum, & bonorum auctoritate propria intrandi,& accipiendi, ipſiſq; bonis, & rebus fruendi, & vtendi pro veſtro, & ipſorum beneplacito voluntatis veſtræ diſponendi,ordinandi,& fruēdi de eis,& in eis,quicquid vobis,ac Priori,& Fratribus ſupradictis ad voluntatem, & comodum dicti loci viſum fuerit,& expedire has donationes,conceſſiones,libertates,& immunitates vobis facimus,indulgemus, atque concedimus ad ſubſtentationem, comodum, & vtilitatem nouæ domus, ſeù Monaſterij conſtruendi, & edificandi Authore Domino prope eccleſiam Sancti Laurentij prælibatam, quòd Monaſteriũ cum ædificijs cellis, & officinis debitis,& ſecundum morem veſtri ordinis conſuetis

 ſuetis

ſuetis nos ædificari,& conſtrui facere permiċtatis noſtris ſumptibus, & expenſis, & ſi autem confirmare, vel perficere eorundem edificare Nos deficere fortè contingerit,eundem Dominum Henricum primo genitum noſtrum præſentem, volentem ad prædiċta edificia perficienda,& complenda ſpecialiter, & principaliter aſtringimus, ac etiam obligamus. Promittimus inſuper nos, noſtroſque ſucceſſores ſupradiċtá omnia,& ſingula perpetua rata, firma, & illibatam ſeruare,& contra non facere, vel venire de Iure, vel de facto, directè, vel indirectè aliqua ratione, vel cauſa, ad pœnam, & ſub pœna dupli valoris rerum omnium prædictarum ſoluenda pro medietate Curiæ Regiæ, & pro alia medietate vobis pro ordine veſtro prædicto. Qua pœna ſoluta, vel non prædicta omnia, & ſingula nihilominus in ſuo robore perſeuerent renuntiantes expreſsè olim in ſupradictis omnibus,& ſingulis omni legis, & iuris auxilio, tàm canonici, quàm ciuilis,per quod poſſumus nos, vel noſtri hæres ſucceſſores ad irritandum donationes, conceſſiones,vel immunitates,ſeù libertates præfatas, tueri in aliquo,vel iuuari,& pacto adito,& adiecto quod Monaſterium quod ibi auctore Domino fiet nullis vnquam temporibus quocumque robore quæſito ab alienatione, ſiuè ſeparatione à vobis, & ab ordine veſtro prædicto, ſed ſemper Monaſterium ipſum membrum veſtrum exiſtens ex regula Sacri Ordinis veſtri perſeuerantia ſpiritualibus ſemper,ac temporibus amplificetur augentes. In quorum omnium teſtimonium, & perpetuam firmitatem præſens priuilegium ex prædictis omnibus confectum vobis, & fratribus dicti loci concedimus ſigilli noſtrorum Henrici prædicti numimine roboratum. Datum in Caſali Terræ Palchuræ Anno Domini milleſimo tricenteſimo ſexto, menſis Ianuarij, die 28. eiuſdem quartæ Inditionis.

FINIS.

Liquet

LIquet enim exiſto Priuilegio fundatiouis, quod nullũ onus, nullaq; obligatio adſit de tali prætenſa annua præſtatione, vt figurabatur in d. conſ. imò patet, quam modici redditus fuerint dati, adeò vt vix pro viſtu Monachorum ſufficiũt, imò nullum aliud onus in dicta fundatione fuit datum, neq; miſſarum, quod mirum eſt, & ꝓceſſit ex nimia charitate, & pia deuotione fundatorũ.
45 licèt ipſi Patres ex mera liberalitate, & ex eminẽti charitate pauperes adiuuent: Ergo non eſt, curſit de fatigãdum in alia reſponſione, cum fundamentum ſit nullum.

Sed remanet clara Concluſio, quod talis eleemoſyna fuit data ex charitate, & voluntate Monaſterij, quoniam
46 ſancta hæc Religio ex libera voluntate, efflũetes eleemoſinas in ſuis Cartuſijs elargiri ſolet, ex particulari ſtatuto, & pia benignitate.

ERgo reſpondendum erit ſolumodò ad ſecundum fundamentum de conſuetudine donandi, etiam ſi voluntariè proceſſerit, quam in d. conſ. Pars prætendit neceſſariam effectam.

Meritò pro reſolntione fundabimus.

PRimo quod talis elemoſyna fuit, & eſt voluntaria, & ad libitum poteſt dari, & tolli ſecundum libertatem
47 voluntatem, & facultatem Monaſterij donantis.

SEcundo quod in tali donatione elemoſynę, nulla datur poſſeſſio, & ideo nec ſpoliũ adeſt, nec remedia.cc. Regni adaptari poſſunt.

TErtio quod etiã ſi adeſſet aliqua obligato (quod expreſſe negatur) ex ingratitudine vniuerſitatis, ex iniurijs illatis in bona, & Religioſos Monaſterij, Populus Padulæ fuit, & eſt, indignus tali beneficio.

QVarto, & poſtremo reſpondebimus DD. & doctrinis alleg. in d. cõſ. p. D. de Põte, & videbimus, an pro, vel con-

Digitized by Google

cõtra Monaſteriũ faciunt,& ſi loquuntur in caſo noſtro.

Attamen pro euidẽtia,& dilucidatione dicendorum, ante omnia,quæſo aduertatur.

48 Quod Elecmoſyna (quæ à Greco ſumpto vocabulo miſericordiam,vel Dei mandatum, ad charitatem exer-
49 cẽdam ſignificat,vt per Marian.Socc. in tract.de oblat. prim. libell.nu. 19. & ex maxima fiducia coram ſummo
50 Deo,omnibus facientibus eam. Tobiæ 4.circa medium) quandoq; eſt in præcepto,puta ſi ex parte proximi adeſt extrema neceſſitas,quo caſu etiam laicus peccat, non ſubueniendo. c.Paſce.86.dict.c. 1. & 2.83.diſt. ipſamq; omittens ęternaliter punitur, ut Matth.25. ibi , exuriui enim,& nõ dediſtis mihi manducare; ratio eſt,quia dùm proximi dilectio eſt in præcepto,vt Matt.25. neceſſe eſt omnia illa cadere,& eſſe ſub præcepto,ſine quibus dile-
51 ctio proximi non cenſetur,ſed ad dilectionem proximi pertinet,vt ei non ſolum velimus bonum,ſed etiam operemur,iux. illud primo Io: 30. non diligamus lingua, neque verbo,ſed opere,& veritate.

Quæ Regula extendetur, etiam quando adeſſet bonũ
52 commune,& publicum,quod priuato,& proprio præferendum eſt. l. ex omnibus. 31. C. de decur. & eorum Fil. lib.10. vt legitur in 3.Reg.17. de vidua, quæ victui
53 ſuo,& eius filij,præpoſuit victum Eliç,dicentis,fac mihi ſubcineritium panem , tibi autem , & filio , facies po-
54 ſtea: erat enim Elias propheta publicus , & præferẽdus erat priuatis. Ergo vbi non vrget talis neceſſitas,ceſſat
55 impulſio,& ſic eleemoſyna (extra dictos caſus)eſt de genere bonorum,& voluntaria,& nõ in præcepto.Abb. in c.1.nu.8.in fin.de empt. & vend.

Quinimò, non ſolum debet concurrere neceſſitas ex
56 parte proximi,& eleemoſyna ſit in præcepto, ſed facultas faciendi,ex parte alterius.Præpoſ. in c.non ſatis ſub num.3.86. diſtin. & conſiderandum eſt aliquod ex parte

te dantis, & aliquod ex parte recipientis.

Ex parte dantis, id quod eſt in eleemoſynis erogandis, ſi ſit ei ſuperfluum, Luc. 6. quod ſupereſt date elee-
57 moſynam. & quod alicui ſit ſuperfluum, colligitur ex cognitione contrarij, ſcilicet, quòd ſit alicui neceſſarium
58 tàm ex neceſſitate abſoluta, quæ eſt neceſsitas naturæ, ſecundum D. Thom. 22. q. 32. ar. 5. quam ex neceſsitate conditionata, quæ eſt neceſſaria ad conſeruandum de-
59 centem ſtatum propriæ perſonæ, & aliorum, quorum cura ſibi incumbit, tunc & in poſterum, ſecundum arbitrium boni viri. Præpoſ. in d. cap. non ſatis 86. diſt. nu. 8. & 9.

Ex parte verò recipientis eleemoſynam, eſt etiam duplex conſideratio.

60 Abſoluta, ſiue extrema, quæ dicitur, quando patiens amplius ſubſtentari non poteſt, quòd ſi ei non ſubueniatur, in mortem, aut grauem infirmitatem incurreret.

61 Conditionata alia dicitur, quando deſunt ei neceſſaria ad obſeruantiam ſtatus ſuæ perſonæ, ſecundum Præpoſ. in d. c. non ſatis num. 11. vbi ſub num. 17. concludit,
62 quòd extra caſum neceſsitatis, eleemoſynam dare etiã de ſuperfluo, eſt de conſilio, & non de præcepto. Ratio eſt, quia dum temporalia bona ordinatur ad ſubſtentationem humanam, ſi talis ſine me, poteſt commodè ſubſtentari, non teneor ei propria impartiri.

63 Et ideo Eccleſia non tenetur prouidere illis, qui ſuis manibus victum, & veſtitum quærere poſſunt, imò iuſtius quis faceret, tales corripiendo, quam aliquid dan-
64 do. c. Paſce 86. diſtin. ibi, Paſce famę morientem. ita glo. poſt tex. in c. 1. & 2. 83. diſtin. & non eſt danda, vt is di-
65 ues efficiatur, ne ſit occaſio negligentiæ, & inertiæ, vt egregiè, & ſanctè ſcriptum reliquit D. Thom. 22. q. 32. art. 9. & ſeq. Menoch. de præſumpt. præſumpt. 125. in fine. & Bartholom. Fumus. domin. in Summa Armylla.

verb.

verb.Eleemoſyna, num. 11.
66 Imò nec eleemoſyna eſt facienda ei, qui poſſet aliunde victum quærere, aliàs magis peccatur, quàm meretur, vt per glo.& tex.in l.1.C.de mendican.valid.lib. 11. Guid.Pap.in c.ex parte veſtra.num.6. de conſuet.& Andr.de Barul.in d.l.1.dixit, quòd eleemoſyna danda eſt
67 debili egeno, non forti, iuxta illud Matt.Iuſtus feceris, ſi iniuſtè petentem correxeris, quam ſi ei dederis. quia etſi eleemoſynam facere, ſit de genere bonorum, non eſt de præcepto, vt ſupra diximus, ſi maxima, aut publica non vrget neceſsitas; & ſi ſit neceſsitatem patienti, vt illi
68 ſubueniatur, eſt actus charitatis exterior, iuxta illud Io. 3. qui habuerit ſubſtantiam huius mundi, & viderit fratrem ſuum neceſsitatem pati, & clauſerit viſcera ſua ab eo, quomodo charitas Dei manet in illo? quaſi dicat non poteſt manere.

His ſic præcognitis, deueniendum eſt.

AD primum Articulum, quòd eleemoſyna prædicta fuit, & eſt voluntaria, & poteſt dari, & tolli iuxta libitum, & facultatem dantis (quia circumſcriptis caſibus, vt non cadat ſub præcepto, in caſu extremæ neceſ-
69 ſitatis, vel publicæ vtilitatis, vt dictum eſt de Elia) ſemper eſt de conſilio, Rutilius Benzonius Romanus in tract. de fuga lib.2.art.1.& in Eccleſ.4.dicitur, filij eleemoſynam ne defraudes, & oculos tuos ne tranſuertas à paupere.

70 Et ſtat in libera voluntate dantis, ex quò actus voluntatis exercens eleemoſynam, non obligat vltra vo-
71 luntatem. l. voluntariè.C.de excuſ. tut. Bart.in l. 4. C. ne vxor. pro marit. Alex. in l. naturaliter §. nihil commune.nu. 50. ff. de acqu. poſſ. Dec. in l. 1.nu.11. C. de

eden.

edend. poſt Bart. in l. 1. §. ſi quis ex hoc interdicto.in
72 fine.ff de itin. actuq; priu. nec præſtat coniecturam , vl-
tra quã de neceſſitate inferunt actus voluntarij d.l.fin.
73 C. ne vxor pro mar. Imò , quòd nemo inuitus cogitur
erogare eleemoſynã. facit c.1.& 2.83.diſtin.Abb.in c.
1.nu.8.in fine de empt.& vend.ratio eſt, quia ſtat in ar-
74 bitrio dãtis plus vel minus Luc.21.dum laudat viduã,
ex eo quod, dedit omnem victũ,quẽ habuit.Ideo ſi ſu-
pereſt,vel deſit,qui ſcit vires ſui patrimonij iudicare de
75 bet:ex quo inordinatũ eſſet inquit S. Thom. 22.q. 32.
art. 6.ſi aliquis ſibi tantũ de bonis ſubtraheret, vt alijs
largiretur,vt reſiduum vitæ non poſſit tranſigere cõue-
nienter ſecundum proprium ſtatũ , & negotia occurrẽ-
76 tia,quia nullus inconuenienter viuere debet,nam alias
contra charitatem faceret,ſi ſe ipſum dehoneſtaret, &
77 crudelis eſt,qui ſuam famam negligit. c. nolo. 12.q.2.
Deus enim admonet erogationem eleemoſinæ , vt in
78 Pſal.40.Beatus qui intelligit ſuper egenũ,& pauperem,
79 in die mala liberit eum Dominus. Et alibi , frange
exurienti panem tuum ,& egenos,vagoſq; induc in do-
mum tuam ; cum videris nudum operi eum ; & carnem
80 tuam nè deſpexeris. Iſai.58.& alibi mitte panem tuum
ſuper tranſeuntes aquas , & poſt tempora multa, inue-
81 nies illum.Eccl. 11. & Luc.14.dixit, cum facies conui-
uium conuoca pauperes,debiles,claudos,cæcos,& bea-
tus eris, quia non habent retribuere tibi,retribuetur ti-
82 bi,in retributione iuſtorum.& ad Hebr.13. benefacien-
tiæ,& cõmunionis nolite obliuiſci,talibus enim hoſtijs
præmeretur Deus.

Et ad magis demondrandum , quòd eleemoſyna ſit
de conſilio,& arbitraria,docuit Matt.6,ibi, Te autem
83 faciente eleemoſynam , neſciat ſiniſtra tua , quid facit
84 dextera tua,& ſit eleemoſyna tua in abſcondito, & pa-
ter tuus, qui videt in abſcondito reddet tibi.

Et Diuus Bruno in 2.ad Corint.cap. 9.his verbis,di-
85 xit,eleemoſyna non ex neceſſitate,ſed ex hilaritate da-
ri debet, & effluenter dari ſuadet, tamen vnuſquiſque
tribuat,vt deſtinauit. i. ſicut poſuit in corde ſuo. i. ex
86 arbitrio propriæ volũtatis,& effluẽter dari debet,quia
qui parcè ſeminat,parcè metet,nàm ſicuti ille,qui ſemi
nat,ad præſens perdit, quod in futurum multiplicatum
recipiet, ſic qui dat eleemoſynam,ad præſens perdit,
87 quod centuplum colliget in gloria. vbi etiam ſubdit,
quod eleemoſyna hilarè danda eſt,Hilarem enim da-
torem diligit Deus,qui hilari.hilaris donum tribuit.&
in Eccleſ.14.dixit,ſecundũ vires tuas ex porrige,& da
pauperi.

88 Nec dicatur,quòd in caſu noſtro,eleemoſyna fuit in
publico,quia licèt fiat in publico,tamẽ genus eleemo-
ſynæ non mutatur,nam & ſi debet fieri in occulto,vt in
Matth.5.ibi,cum feceris eleemoſynã, noli tuba cane-
89 re ante te; Item neſciat ſiniſtra tua, quid facit dextera
tua:non tamen quia ſit in publico,mutatur genus elee-
moſynæ,ex eius natura,quæ regularis eſt conſideran-
da, vtcumq;ſit,tàm in publico,quam in occulto,ita te-
net Troil.Maluef.in tract de oblat.dub.2.nu.6.in tract
tom.14.fol.137.

Hinc ſequitur,quòd ex diutina præſtatione,ex mera
90 liberalitate, nõ inducitur obligatio aliqua,Innoc. in c.
cum Eccleſia de cauſ.poſſ.& propr.nũ.5.Bar.in l. cùm
de in rẽ verſo.ff.de vſur.Angel.& omnes in l. ſi certis
annis.C.de pact.& ratio eſt,ſecũdum Alex.in addit.ad
Bart.in d.l.cum de in rem verſo:quia ſi apparet gratis
91 facta,tempus nõ præſumit obligationem,nam alias eſ-
ſet contra legem,quæ præſumit liberationẽ l. cum de
indebito ff. de probat.

92 Et quod fit ex voluntate, nõ debet fieri ex neceſſi-
tate.Bart.in l.ſolet ff. de off.proconſ.Quò fit,vt ſi elee-
moſyna

moſyna, quamtumuis conſueta eſt erogari, qui deſi-
93 ſtit à tali præſtatione, non poteſt cogi ad continuandam erogationem, ita in terminis tenet Menoch. de arbitr. iud. caſu: 60. lib. 2. cent. 2. num. 9. per Doct. ibi
94 allegatos. Reddens rationem, ibi, num. 10. quia agens actum hunc facultatis. Ius aliquod Aduerſario non tribuit, cum nulla in eo poſſit conſiderari poſſeſsio.
95 Et quod eleemoſynam præſtare ſit actus meræ volũtatis, & liberi arbitrij tenuerunt.

Benef. de Vital. in clem. Abuſionibus. num. 59. de ſent. excom. vbi.

Antonius Burgoſ. nu. 24. teſtatur de communi.

Marques de Iudæis par. 1. c. 5. nu. 7.

Ex dicta ratione, quia agens actum meræ facultatis,
96 Aduerſario aliquod ius non tribuit, cum nulla in eo poſsit cõſiderari poſſeſsio l. proculus. ff. de dam. infect. l. 1. §. denique Marcellus, l. ſi in meo fundo, ff. de aq. pluu. arc. l. 2. ff. de via publ. & gl. notab. quæ eſt vltima in l. Solet. ff. de off. Proconſ. & Bart. in d l. cum de in rem verſo.

97 Exemplo eorum, qui ſolent ire ad molendum in molendino alicuius, quia poſſunt recedere, nec dicuntur Dominũ ſpoliare poſſeſsione molendi, vt per Menoch. vbi ſupra nu. 8. poſt Abb. in c. Abbate. de verb. ſignif. cum ſit actus meræ facultatis, in quo poſſunt deſiſtere
98 & non accedere, DD. in c. ſignificante. de appell. Io. Fab. in §. çquè. nu. 70. verſ. & ideo credo. inſt. de action.

Et dixit Innoc. in c. cum Eccleſia ſutrina. de cauſa poſſ. & propr. nu. 5. quòd ſi mille vicibus, & longiſ-
99 ſimo tempore ex mera facultate, quis amicum hoſpitatus eſt, non cogitur in futurum, nec ius acquiritur amico; quod etiam firmauit Cyn in l. 2. C. de ſeru. & aqua.
100 & beneficium non efficitur inreuocabile, ex eo, quod Prælatus nunquam reuocauit, cum reuocatio eſſet in

D 2 mera

Digitized by Google

mera facultate ipſius Prælati. Abb. in c. Ioannes. in fine de cleric. coniug. & in c. Ad noſtrã, vbi Dec. col. 3. in fi. de confirm. vtil. vel inutil. quò fit, vt ſi Rector Ec-
101 cleſiæ conſueuit habere certos coadiutores, quos nũquam remouit ſine cauſa, ex hoc, non inducitur præſcriptio, & reuocare poſſet: quia illud fuit ex eius voluntate, & honeſtate. Ant. de Butr. in conſ. 3. col. 2. in fine, quod eſt repetitum in conſ. 51.
102 Meritò, quæ ſunt meræ facultatis præſcribi non poſſunt, vt tenuerunt.

Cyn. } & alij in l. 1. C. de ſeruit. & aqu. & in l. 2.
Bal. } C. quæ ſit long. conſ.

Ripa in l. Quo minùs nu. 131. poſt multos per eum relatos. ff de flum.

Neuiz. in conſ. 13. nu. 10.

Rolan l. conſ. 52. nu. 29. lib. 3.

Bertran. latè in conſ. 234. lib. 3.

Imò fortius dico, quod nec cõſuetudo in his poteſt
103 induci, niſi præcedat prohibitio, & homines acquieſcant prohibitioni per tẽpus, quod ſufficit ad præſcribendum. Doct. in l. 1. C. de ſer. & aqua. & in l. 2. C quę ſit long. conſuet. latè Surd. in conſ. 127. nu. 22. & 23. vol. 1.

Quam difficultatem præſentiens Dominus de Ponte, figurat aliud factum, quod retrò actis temporibus, fuit tentatum hanc præſtationem tollere, & poſtea ad conquæſtum Vniuerſitatis receſſerũt, quod eſt omninò aereum, & figuratum factum; & per teſtes Caſalis Saſſani, & aliarũ terrarũ vallis Diani intereſſatos deponebatur, & ſic in cauſa propria, & nulliter, quoniam iſtæ Sãctæ Cartuſię ex ſtatuto particulari, & pio, ſolent facerę eleemoſynas, quò ad fieri poſſunt, & ita fecit, & facit Monaſterium noſtrum, & non ex conquæſtu Vniuerſitatis, aut obligatione aliqua, vt notum eſt.

Qui-

Quinimò videns Vniuerſitas ipſa, & ipſemet D. de Ponte quam malam fouebant cauſam, & quam aeree iudicium prædictũ erat intentatum, congregato conſ. fecit infraſcriptam cõcluſionem, & memoriale porrexit Reuer. Priori illius tẽporis, viro religione prudẽtia, & genere claro, & mihi amico amatiſſimo, quorum copias inſererenon eſt inconueniens, ad futuram rei memoriam, & veritatis indagationem.

Copia. Inter cætera contenta in publico Parlamento ſub die 6. menſis Aprilis 1613. in terra Padulæ, & propriè in Platea publica eiuſdem terræ in vnum coadunatis Sindico, & electis Vniuerſitatis eiuſdem terrę & infraſcriptis ciuibus, &c. de licentia V.I.D. Emilij Rocheitti ad præſens Gubernatoris. Parlamentum Vniuerſitatis Padulæ.

104

Ceſare de Sarlo Sindico.

Dott. Gio. Lonardo di Grãnello. Aſcanio Piſano, & Marco de Sarlo. } Eletti

Particulares videlicet.

Medico Geronimo Moſcarella.
Dott. Gioſeppe Lambardo.
Michele Moſcarella.
N. Gio. Maria d'Amato.
M. Lorenzo Caulo.
Ceſare d'Amato.
Micco la Rocca.
Gio. Battiſta Carrara.
Dioniſio Caputo.
Andrea Bertone.
Criſtoro di N. Roberto.

Andrea di Caſtronouo.
Aleſſandro Rotondo.
Matteo Lambardo.
Imperio Trezza.
Gio. Antonio de muria.
Martino Lambardo.
Aſcanio Ragone.
Gio. Tomaſo Tepedino.
Donato Caulo.
Gioſeppe d'Auigliano.
Gio Battiſta Siripietro.
Cola Tramontij.
Secoranza di Riſi.
Ceſare Comito.
Giuſtiniano Romano.
Vergilio d'Amato.
Andrea Caſtelluccia.
M. Donato di Gio. Lonardo Caolo.
Franc. Ant. Auigliano.

Pao-

Paolo Padoleſe.
Gio.Domenico Sodano.
Angelo Antonio Caolo.
Ceſare Padoleſe.
Luca d'Amato.
Michele Grandello.
Scipione Saluato.
Stefano Bregante.
Tullio di Muria.
Gio.Maria Caputo.
M.Ferrante d'Amato.

Pietro Giouanne Saluato.
Marco di Luca.
Antonio Bonhomo.
Geronimo d'Amato.
Lutio Scarpetta.
Luca Acquauella.
Andrea d'Auigliano.
Altobello Moſcarella.
Gio.Andrea Mango.
Maſt. Giouãne Mangia, &
Cola Romano.

Similmente per eſsi Sindico, & Eletti è ſtato pro-
poſto alli ſopradetti coadunati in queſto publico par-
105 lamento, & che ſtante l'arriuo del Reuerẽdiſsimo Pa-
dre Don Andrea Bermudez nouamente fatto Priore
del venerabile Monaſterio di Santo Lorenzo, che
ſe ci andaſſe vniuerſalmente à pregarlo, che reſtaſſe
ſeruita far diſtribuire à poueri l'elemoſina della panel
la, e che ſaria bene à darli l'infraſcritto memoriale
del tenor ſequente videlicet.

Reuerendiſsimo Padre.

IL Sindico, & Eletti dell'Vniuerſità della terra della Padula diuotiſsimi ſerui di V. P. Reuerẽdiſsima l'eſpongono, come vèrtendono alcune differenze nel S.C. tra eſſa Vniuerſità, & il Monaſterio di S.Lorenzo per cauſa della panella, quale non intende eſſa Vniuerſità proſequire, ne per queſto, ne per altro con detto Monaſterio, conforme anco il voler del loro Signore Illuſtriſsimo, confidati al buon Gouerno, Prudẽza, Chriſtianità, & ſanto Zelo di V. P. Reuerendiſsima, Perciò la ſupplicano reſti ſeruita deſtribuir dette Ele-

Digitized by Google

moſine, acciò la pouertà nõ pata, & il tutto riceueranno à gratia particulare dalla ſua purdẽtiſsima, e benigniſsima mano, vt Deus &c. Perilche eſsẽdoſi inteſo ſimilmente la ſopradetta propoſta, e ſtato da tutti concluſo, nemine diſcrepante, che detto memoriale ſi dia conforme è ſtato propoſto. Cõclusio Vniuersitatis.

Concordat cum ſuo originali exiſtenti in libro parlamentorum, qui conſeruatur pœnès Cæſarem de Sarlo Sindicum licet aliena manu. meliori ſemper ſalua collatione, & in fidem ego Notarius Andreas de ama to terræ Padulæ ſignum oppoſui. Locus ſigni.

Copia, &c. Reuerendiſsimo Padre.

106 IL Sindico, & Eletti della Vniuerſità della Terra della Padula diuotiſſimi ſerui dì V.P. Reuerendiſſima l'eſpongono, come vertendo alcune differenze nel Sac. Conſ. trà eſſa Vniuerſità, & il Monaſtorio di San Lorenzo per cauſa della panella, quale non intẽde eſſa Vniuerſità proſeguire, nè per queſto, nè per altro con detto Monaſterio, conforme anco il volere del lor Signore Illuſtriſſimo, confidati al buon Gouerno, Prudenza, Chriſtianità, e ſanto Zelo di V.P. Reuerendiſſima, perciò la ſupplicano far deſtribuire dette elemoſine, acciò la pouertà non pata; che il tutto riceueranno à gratia particulare dalla ſua prudentiſſima, e benegniſſima mano. Vt Deus. Mẽmoriale Porrectum R. Priori Monaſterij S. Laurentij.

Ceſare Sarlo Sindico.
Dottore Medico Geronimo Moſcarella pro eletto.
Dottore Gio. Lonardo Granello eletto.
Aſcanio Piſano eletto.
Signo di croce da mano di Marco di Sarlo eletto.

Il ſogello dell'Vniuerſità p. detta.

Lo ſopradetto memoriale è ſtato ſubſcritto, e ſignato di ſegno

ſegno di Croce dalli ſopradetti, Sindico, Proeletto, & Eletti di lor propria mano, e ſigillato del ſolito ſigillo dell'Vniuerſità della Padula in mia preſentia, & in fede Io notare Paſcuccio Cerullo della Padula l'hò ſignato del mio ſolito, e conſueto ſigno, nella Terra del la Padula, hoggidi proprio, che ſono li 4. del preſente meſe d'Aprile 1613. Locus ſigni Notarij.

MErito dixit Redoan. in tract. de Simon. Ment. c. vlt. nu. 26. quòd in actibus meræ facultatis, nō debet induci aliqua conſuetudo, quæ in futurū aſtrin
107 gat, nec ex datione annua gratis facta, vt notatur in l. 1. C. de ſeruit. & aqua, & Bar. in d. l. cum de in rē ver-
108 ſo. vbi etiam tenet, quòd ſi Ruſticus detulit par. caponum, annuatim ſpontè, ex mera liberalitate non inducitur aliqua conſuetudo; quod etiam firmauit Innoc. in cap. Bonæ, il ſecondo de poſtul. Prælat. vbi ſimiliter
109 loquitur de hoſpitatione amici, in domo noſtra per longum tempus, quòd non acquiritur poſſeſſio hoſpitandi, nec conſuetudo; vt ſupra diximus.
110 Et ratio eſt, quia ea, quæ fiunt gratis; non debent ad neceſſitatē reduci. gloſ. notab. quæ eſt final. in l. ſolet.
111 ff. de off proconſ. vbi Add. notant, quòd donatio facta gratis non inducit obligationem in futurum ex neceſ
112 ſitate, & ſi fieret pluries, quia actus meræ facultatis, non inducit conſuetudinem reſtrictiuam liberæ poreſtatis. Abb. in c. ex parte extenſis, nu. 7. de conceſſ. præ ben. vbi infert, quòd ſi in Eccleſia ſolitum ſit viginti
113 inſtitui, per hoc non inducitur conſuetudo illius libertatem reſtriugens, & idem dixit in c. Abbate. nu. 9. & 10. de verb. ſignif. reddens rationem, quia non apparet, quò per hos actus voluerim iuri meo præiudicare, quin non vtar facultate mihi conceſſa; quem ſequitur Surd. in d. conſ. 127. num. 23. circa med. vol. 1. vbi

vbi alios allegat,& ex mente Bertr.in conſ.29. volum. 1.& aliorum Doctorum ibi alleg. ſubdit ſub nume.24. 25.& 26.

114 Quod ſi vaſſalli (quorũ origo incæpit tempore Galaat.Iud.10.in fin.& 11.in princip.& in Regno propter peccata incolarum copia ipſorum adeſt Lucas de Penna in l.cum ſcimus, C.de agric.& cenſ.lib.11. Et iniuſtum eſt,vt homines liberi à natura dominantibus hominibus inuiti ſeruiant, Vt dixit D.Auguſt.19.de Ciuit.Dei.cap.21.vbi quòd tale dominium, & talis poteſtas nõ eſt à Deo præcipiente, & iubente ſed eſt à Deo permittente, & ſinente cap.qui culpati 23.q.1. Nam Deus permiſit, vt domiti melius ſe haberent, quia indomiti ſe deterius habuerunt,vt per D.Aug.ibidem.& Andreas in prælud.feudorum, nu.3.)promiſerunt Domino accedere ad ſuum molendinum,vel furnum, talis promiſſio præſumitur extorta per vim,& erit reſcindenda: referens Nauiz.in conſ.43. circa fin. num.10. & alios DD.tenentes, quòd ſi ſubditi acquieuerunt, præſumitur id feciſſe metu, quod procedit,& verum

115 eſt ſecundum Bertr. in conſ.3. volum.2. etiam ſi eſſet conuentio inter Dominum, & Homines, quòd dominus tenere debeat furnos apertos, & habiles ad coquendum,& vaſalli tradent vigeſimam, vel quinquageſimam partem panis, quia ex hoc non probatur ius compellendi homines, & in eodem caſu ita tenuit Ripa in d.l.Quo minùs nu.135.

116 Et ideo non poteſt induci conſuetudo, nec poteſt fieri immemorabilis, deficiente enim ſubſtantia deficit

117 Accidens,quod eſſe non poteſt ſine ſubiecto.l.nec vſu, §.ſi abſentis,vbi no.Ang.ff.de petit. hæred. l. Pomponius.§.fin.vbi Aret.in princ.ff.de acquir. poſſ. nec po-

118 teſt quid accidens cognoſcere, niſi prius habeat notam ſubſtantiam,dixit Bal.in l.2. ff. de bon.poſſ.ſecun-

E dum

dum tabul.& in l.omnium.C.de teſtam. Ruin.in conſ.
119 219.num.14.volum.1.& probanda eſt prius ſubſtan-
tia,quam qualitas.Bald.in conſ.465.num.1.volum.4.
120 quia in his,quæ ſunt merę facultatis, ſpatium tempo-
ris immemorabile nil operatur, vt latè tenuerunt.
Roland.in conſ.53.nu.25.vol.2.
Couar.in c.poſſeſſor in 2.par.§.4.num.6.de præſcript.
fol.mihi 88.
Surd.in d.conſ.127.in fine, vol.1.
Meritò quod non eſt præſcriptibile, non poteſt per
121 tantum tempus, cuius initij memoria hominum non
extat, fieri præſcriptibile. Io. Franc. Bald. in tract. de
122 præſcript.q.6.nu 9.vbi dixit quod tempus non inducit
præſcriptionem, vt faciat rem dræſcriptibilem,quæ nō
eſt præſcriptibilis, ex ratione, quia tempus non poteſt
operari, vt ſit modus, vel cauſa inducendi obligatio-
nem, vel tollendi,vel agendi, vel validandi,aut dimi-
123 nuendi, nam de ſe nullius oſt cauſa, vel origo, ſed cō-
comitantia quædam ipſarum cauſarum, Bal.in l.ſi cer-
tis annis,nu. 6.C.de pact. vbi nu.1.etiam tenet, quod
conſenſus longo tempore continuatus, nō parit actio-
nem, vt de debito ſiat degreſſio ad debitum, nam alias
eſſet de Albo facere nigrum,quod eſt impoſsibile.
Nec dicatur, quod quæ præſcribi non poſſunt,lon-
124 giſsima tamen conſuetudine acquiri poſſunt, vt dici-
tur, de mari, quòd licèt ſit omnibus commune, &
125 nullo tempore præſcribi poteſt l. fin. ff. de vſucap.
l. iniuriarum. §. fin. ff. de iniur. tamen, per conſuetu-
dinem poteſt effici proprium alicuius, ſi is merè vſus
fuerit, per immemorabile tempus l. Sanè ſi maris. ff.
de Iniur. vbi dicitur, poſſe ius proprium maris alicui
pertinere, & gl. ſubdit ibi, per conſuetudinem, vel
126 priuilegium, quò loci Bart.infert, notandum eſſe pro
Venetis, qui dicunt habere iuriſdictionem in eorum
mari,

mari,in quo ſecundum Ang.in conſ.290. nu.3. peſſunt prohibere, ne alij nauigent.

Quia reſpondetur, illud procedere in his, quæ ſunt
127 publici iuris, vt mare flumina, publica, & ſimilia, in quibus nō datur aliqua poſſeſſio,ſeu acquiſitio:ſed occupatio ratione vſus: & ſi occupans ceſſat ab occupatione, poterit ab alio occupari, vt per Surd. in conſil. 127.nu.78.& 79. vol.1.vbi ſub num.80.diſtinguendo tenet,quòd in his, quæ ſunt Iuris publici, acquiritur
128 ius prohibendi per ſolam occupationem: ſecus autem
129 eſt in his,quę ſunt priuati iuris,vt eſt facultas quoquēdi, molendi,hoſpitaodi,dandi eleemoſynam,& ſimilia, quia dum nobis competunt, ſine facto noſtro à nobis auferri non poſſunt.l.id quod noſtrum. ff.de reg. iur.

Imò idem Dominus de Ponte in Tract. de poteſt. Proregis in tit.de trirem.num.20.& 21.fol.527.dixit contra Venetos, quod quntieſcumque lex improbat
130 etiam conſuetudinem, tunc quantumcunq; allegetur immemorabile, non deſeruit, quia dum lex reſiſtit
131 præſcriptioni, & conſuetudini; tunc quod eſt conceſſibile, non eſt præſcriptibile, nec conſuetudo etiam immemorabilis quicquid proficit, & quod Angel. in d. l. Sanè ſi maris, & melius in conſ.290.tenuit vllo modo, nec præſcriptione de immemorabili, nec conſuetudi-
132 ne aliqua poſſe acquiri, niſi priuilegio vero, vel præſunto,quod allegari debet, & illud probari.
133 Ergo ſecundum ipſummet Dominum de Pontè, ſi ex priuilegio conſtat contrarium illius,quod allegatur: quæſtio remanet abſq; difficultate, quod priuilegium attendatur. At in caſu noſtro ex priuilegio apparet hanc annuam præſtationē non deri, ergo non eſt quid amplius diſputandum, dum ſecundum dictam doctrinam eiuſdem de Ponte deciditur pro Monaſterio.

Meritò talis facultas erogandi eleemoſynam fuit, &

 eſt

eſt ad libitũ Monaſterij, & conſuetudo,vel præſcriptio allegari non poteſt.

Corroboratur prædicta concluſio,quia præſcribi nõ
135 non poſſunt,quæ non poſſunt alienari Guliel.de Monteferrato in tract.de ſucc.Regum dub.4.nu.6.fol. 183. in 16. tomo Tract. & certum eſt de iure, quod ſi hæc præſcriptio eleemoſinæ induceret obligationem, eſſet ſpecies ſeruitutis, & obligationis, quod Monaſterium facere non poteſt abſq; debitis ſolemnitatibus.

AD ſecundum verò caput, quòd nulla detur poſſeſſio in hac datione eleemoſynæ, & per conſequens nullum adeſt ſpolium, nec remedia Capitulorum Regni adaptari poſſunt, dicimus, prout etiam ſupra tetigimus, quòd ſi facere eleemoſynam, eſt ius facultatis,vt fundauimus,per hunc actum facultatis Aduerſario ius aliquod non tribuitur;cum nulla in eo poſ
136 ſit conſiderari poſſeſsio, vt dictum eſt ſupra in 1. Art. verſ.quò fit, & facit. glo. fin. in l.ſolet. ff.de off. proc. quam not.vocat Menoch. de arb.iud caſu 160.nu.10.
137 vbi alios allegat,quòd vbi non adeſt poſſeſſio,non adeſt ſpolium,quia remedium poſſeſſiuum non competit,
138 etiam in annuis præſtationibus, ſi non radicatur in aliquo iure reali competenti in re aliqua,vel perſona,ſed ſimpliciter apparet.Io.Fab.in S. præiuditiales. nu. 15. verſ.in ſecundo caſu verb. poſſet inſt. de act. cum non
139 datur poſſeſſorium vbi non competit petitorium. Bart. in l.fin.ff.quorũ bon. quẽ ſequitur Affl. pluribus doct. adduct.in deciſ.395.nu.3. vbi ſub nu. 8. dicit quod tã Doct.Canoniſtæ,quàm Ciuiliſtæ tenent,quod quando occaſione alicuius rei preſtatur aliqua præſtatio, tunc
140 competit poſſeſſorium,vt dicunt omnes per eum ibi allegati, & ita procedit d. deciſ. Affl. quam pro ſe allegat Dominus de Ponte in ſupradicto conſilio. Sed

quan-

quando nulla occaſione debetur eleemoſina (vt eſt in caſu noſtro) tunc non datur nec petitorium, nec poſ-
141 ſeſſorium, & in tali caſu non cadit diſputatio differentiæ inter Canoniſtas, & Ciuiliſtas, an dtur poſſeſſoriũ in annuis præſtationibus, imò quod non detur poſſe-
142 ſſorium in annuis præſtationibus, tenet Ripa in d.l. fin. num.3.vbi teſtatur Legiſtas ita communiter tenere, & hanc opinionem in puncto iuris dicit veriorem, & reſpondet ad dictum c. Quærelaui de elect. & ſequitur Menoc. de recuper.poſſ. rem.1.nu.88. vbi pariter crebriorem opinionem atteſtatur, & eum defendunt, & ſequuntur.

Alex.in conſ.94. num.1.vol.7.
Bart. in l.Solet num.1.de offic. proc.
Corn.conſ.94. l.9. vol.2.
Rom.conſ. 311. col. fin.
Maſſuer.in ſuo tract. titulo de poſſeſſ.col.7.verſ. Item pro rebus, & iuribus incorporalibus.

Hinc dixit Bal.in d.l. ſi certis annis nu. 21. C. de
143 pact.quod vbi non reperitur petitorium, ſed ſola actio perſonalis, ibi non reperitur poſſeſſorium per tex. in l.
144 vlt.ff.quor. bon.& ſub nu.20.infert adq. de Ruſtico, qui ſolitus erat ſingulis annis præſtare vnum par capouum, vt non detur poſſeſſorium, iudicium, vel interdictum aliqnod, ſi talis longa præſtatio non ſit ex aliqua obligatione, & fortius dicit, quòd non ſufficit al-
145 legare titulum cum diutina præſtatione: quando conſtat de inualiditate tituli: quia licèt videantur aduerſari interſe tex.in l.Cùm de in rem verſo.ff.de vſur.& l.
146 ſi certis annis. C.de pact.concordat Coſ. v3. quia in l. ſi certis annis allegabatur titulus inualidus, & con-
147 ſtabat inualidus, ideo diutina præſtatio non iuuabit, (& ita procedit caſus noſter) in quo allegatur à D. de Ponte titulus fundationis, cum hoc onere, & Aſſumptũ

non

non eſt verum, vt ſupra diximus. Sed in l.cum de in rem verſo. allegabatur titulus validus, & ideo diutina præſtatio iuuabat; ergo clarum eſt, quòd non datur petitorium, quando titulus eſt inualidus, & per conſequens nec poſſeſſorium, dum non poteſt dici, oriri ex diutina præſtatione, quæ fit ad diſſoluendum, & liberandum, & non ad obligandum. Imò ſi fieret ad obligandum, habet in ſe nudum conſenſum, & nõ ſolemni-
148 tatem promiſſionis. meritò non paritactionem Bart. in d.l.ſi certis annis, num.4.& ibi Bald.num.6.vbi ſubdit, quòd nec vtraq; ſimul iuncta, poſſunt hoc operari: quia cum nullum extremorum tendat ad hoc: ex coniunctione iſtorum extremorum, ſcilicet temporis, & præſtationis, impoſſibile eſt, quod aliquid ſecundum natu-
149 ram ipſorum producatur: quia talis eſt effectus coniunctorum, qualis eſt eius natura. Ideo ſequitur, vt ex tali longa præſtatione non oriatur, nec petitorium, nec poſſeſſorium ſecundum Bal. ibi.

Merito dixit notab. Io. Fab. in §. præiudiciales, ſub n. 15. inſt. de act. verſ. ſed ſi hanc opinion. circa finem, hæc
150 antea verba.

Sed pone nullum cauſam ſcio, niſi quia, ego, & prædeceſſores conſueuimus recipere ab antiquo, quæritur qua actione agam? in hac q. Gloſ. iuris ciuilis dixerunt, me non poſſe agere, & ideo conſulunt,
151 quòd aliqua cauſa vera, vel falſa ſupponatur, & probabitur per preſtationes frequentes cum temporis lapſu;
152 ſed tamen hæc cautela videtur periculoſa animæ; quomodo enim actor ſalua conſcientia, poteſt iurare cauſam, quam non credit, vel non fecit? & paulò inferius
153 ſub verſ. In ſecundo caſu dicit, ſi conſcientia non te remordet, ſupponas cauſam, quam probabis per frequentes præſtationes cũ curſu temporis, & ages actione ex illa cauſa deſcendente: caue tamen, quia ſi di-

cas

154 cas; quòd ratione certæ rei,tibi ſoluerit, oportet probare,quòd ratione illius rei ſoluerit.

Hæc eſt punctualis deciſio in caſu noſtro, tum quia non datur actio, tum etiam quia dum liquet ex priuilegio, quòd non datur obligatio ratione certæ rei, ergo non poteſt agere,&ſi agit ex priuilegio, ſuccumbit quia cauſa non eſt vera.

Corroborantur prædicta etiam ex doctrina Bal. in
155 d.l.ſi certis annis, num.20.vbi dixit, quòd petitio debet fuudari ſuper præſtatione, & quòd ſit facta ex certa ſcientia, quia ſicut vera confeſſio non cadit in errãtem,ita nec præſumpta,ex diutina præſtatione, & ideo
156 quando agimus de obligatione præſumenda, tunc ſi conſtat de origine cauſæ per veritatem,ceſſat præſumptio,vt eſt in caſu noſtro, in quo non apparet obligatio
157 ex priuilegio. Et ideò nullum datur ſpolium, dum nulla adſit poſſeſſio;& ſi allegatur,eſt euidenter iniuſta, vt per Abb in c.literis communiter approb.nu.13. & 14. de reſt. ſpol. quem ſequitur idem D. de Ponte in conſ. 96.num.12.vol.1. vbi etiã fundat, ſub num.13. & 14.
158 quòd agẽs poſſeſſorio iuſtificare debet ſuam poſſeſſionem,ſaltem titulo colorato, & quòd quando poſſeſsio
159 euidenter eſt iniuſta, non parit poſſeſſorium: quia capitula Regni loquuntur de poſſeſſore, pro lex præſuſumit: vt ibidem num.25.& 26.imò ſubdit,quòd ſi al-
160 legans poſſeſsionem, habet cauſam ab eccleſia,ex contractu omninò inualido, & nullo,ita quòd ei obſtat notorius defectus dominij, etſi ſpoliatus fuiſſet, non poſſet prætendere reſtitutionem, quia non habet poſſeſſionem, ſed nudam facti detentionem, in tali caſu non
161 dantur remedia Capitulorum Regni, quæ loquuntur de poſſeſſore iuſto: quoniam poſſeſsio quando eſt iniu-
162 ſta,& habet iuris reſiſtentiam non compræhenditur in dictis remedijs,vt ibidem à nu.19. vſq; ad num. 23. fundat.

dat. & aliàs idem D. de Ponte dixit in conſ. 52. nu. 19.
163 vol. 1. quòd poſſeſsio immemorabiles, etiam per mille annos, nullius eſt conſiderationis, quando titulus eſt infectus, ex doctr. Innoc. in c. dudũ. de decim. & notab. dixit Auend. de exequend. mand. Regum. lib. 1. c. 1. nu. 32. verſ. & in iuſtificandis fol. 19. quòd iniuſtificandis
163 quærelis ſuper violentijs in negotijs Eccleſiaſticis, neceſſe eſt docere de titulo, aut ſaltem colorare poſſeſſio-
164 nem, nam defectus tituli reddit incoloratam poſſeſſionem, vt per Bertran. in conſ. 132. vol. 2. & conſ. 273. vol. 3. confirmans quod iſta coloratio eſt neceſſaria,
165 quando agitur inter perſonas Eccleſiaſticas, ſecus aũt quando agitur contra laicos, qui de facto ſpoliauerat,
165 nam ſola poſſeſſio beneficij à clerico probãda eſt. Ergo ſi ex conceſſione, & alleg. eiuſdem Domini de Ponte, in alijs cauſis abſq; paſſione loquẽtis, & ex alijs DD. & doctrinis ſuperius allegatis, clariſſimè conſtat remedia prędicta cc. Regni non procedere quando nõ adeſt titulus, vel poſſeſſio, eſt iniuſta, amplius inſiſtendum non eſt, & fundata remanet intentio noſtra, quod non dicitur remedium cc. Regni, & ratio eſſe po-
166 teſt, quia Regum eſt proprium facere iudicium, atque iuſtitiam, & liberare de manu calumniantium vi op-
167 preſſos Ierem. 21. & 22. & c. Regum 23. q. 5. ne ſcandalum patiatur Reſpublica. l. ſi ingenuam. §. in ſimilibus. ff. de capt. & poſt lim. reuerſ. in hoc caſu noſtro, nulla adeſt oppreſſio, aut iniuſtitia; Ergo nullũ ſpoliũ & per conſequens, nec remedia cc. Regni adaptari poſſunt.

AD tertium, Reſpectum ingratitudinis (quatenus Vniuerſitas figuraret aliquid de conſueta, & ſolita eleemoſyna, quod eſſe non poteſt) etiam dicimus ex
168 abundanti quod dum populus Padulæ inſurrexit contra Monaſterium, carcerando eius animalia paſcen-
tia

tia in proprijs territorijs Monaſterij, prætendens illa priuare ſolitis paſcuis, & quod peius, iniuriando verbis, & factis, eius religioſos, vt ex quærelis expoſitis liquidò apparet, omninò facit ſe indignum beneficijs, & eleemoſynis conſequendis à Monaſterio, tàm ex dictis in principio harum Alleg. quàm ex infradicendis; & ita in terminis tenet Felin. in conſ. 32. nu. 9. vbi num.
169 11. ſubdit, quod Prælatus non poteſt rem Eccleſiæ cōcedere illis, quorum culpa, ſeù negligentia eſt reuerſa
170 ad Eccleſiam; & vitium actorum tranſit in ſucceſſores,
171 vt ibidē per Felyn. n. 11. & ingratitudo Patris, nocet filio, Bal. in c. 1. §. item qui Dominum, nu. 7. quæ fuit pri-
172 ma cauſ. benef. admitt. & tollit beneficiū indultū, tàm à lege, quàm ab homine, Surd. conſ. 94. nu. 15. vol. 1.
173 & priuat donatarium donatione, l. fin. C. de reuoc. donat. imò ob ingratitudinem commiſſam à Monaſterio contra donantem, licèt donatio non reuocatur (quam-
174 uis aliqui contrarium tenuerunt) tamen Abbas, & cōuentus debent expelli à Monaſterio pro tali ingratitudine, vt fundat Gaſp. Bea. in tract. de inope debitore, c. 13. nu. 8. & apud Atenienſes, aduerſus ingratos actio
175 conſtituta eſt, & rectè inquit Valerius Maximus, quia dandi, & accipiendi beneficij commercium eſt; ſine quo vix vita hominum eſtat; perdit, & tollit quiſque benemeritam partem, ſi referre gratiam negligit; atq; hinc fit, vt grauiſſimæ ſententiæ paſſim aduerſos ingratos, tàm apud Eccleſiaſticos, quàm apud ſcriptores extant, cui aſtipulatur illud Senecæ.

176 Nullum referre beneficiū, nullumuè beneficij gratiam; turpe eſt apud omnes, & ingratum; quam ſentētiam pulcherrimè comprobauit Virgilius his verbis.

177 Non magis auertit cœlum, à telluris amore,
Quam ſcœlus, ingratæ mentis, quæ corde maligno,
Muneris authorem, nullo dignetur honore.

Et Menander Comicus grauiſſimè, & breuiſſimè di-
178 xit: Ingrato homine, terra peius nil creat.

Quem ſequitur, & comprobat Ludou. Dam. in tract. de pupill. & min. guber. & Gratiar. actione, c. vnico. nu. 2. & ſeq.

179 Et quod ob ingratitudinem amittatur eleemoſyna ſolita dari: puntualiter tenuit Felin. in c. Eccleſiæ ſanctæ Mariæ de Conſt nu. 98. & c. Ad Apoſtolicam, de Simon. ſub. nu. 2. propter ſingulare dictum Imolæ in c. cum M. Ferrarienſis, col. 4. de conſt. & Innoc. in c. nouit de Iudic. vbi arguit, de donatione reuocanda propter ingratitudinem, quod dictum, licèt Felin. non firmat
180 contra Eccleſiam, quæ non poteſt committere ingra-
181 titudinem, quia delictum Prælati non nocet Eccleſiæ. c. delictum de reg. Iur. in 6. benè verum eſt, quod Præ-
182 latus, & Conuentus ob talem ingratitudim debent expelli à Monaſterio, vt paulò ante diximus.

Meritò iſta Vniuerſitas Padulæ, tanquam ingrata contra Monaſteriũ, omni beneficio carere debebat, & licito iure erogatio Eleemoſynæ in locis ſupra notatis facta fuit.

AD quartum, & vltimum Articulum. Poſtquam vidimus fundamenta D. de Ponte tàm de priuilegio allegato, quam de aſſerta diutina præſtatione non militare, nec eſſe vera. Perpendendum eſt, an DD. per eũ
183 allegati, fundant eius intentionem, & an loquantur in caſu, de quo agimus. Adducit .n. pro ſe gradatim infraſcriptos.

Bart. in l. Priuilegia. C. de ſacroſ. Eccleſ.
Abb. in c. pæn. nu. 8. de ſepul.
Felin. in c. Eccleſiæ ſanctæ Mariæ n. 97. de Conſt.
Aret. in l. non amplius, §. 1. de leg. 1.
Iaſ. ibi nu. 12. 13. & 14.

Add.ad Alex.in d.l.non amplius.
Innoc.in c.Ad Apoſtolicam de Sim.
Io: Fab.in §.retinendæ inſtit.de rer.diuiſ.
Feder.de ſenis in conſ.155.
Felin.in c.Ad Apoſtolicam,nu.3.de Simon.
Hyppo.in ſingul. 192.
Abbat. in conſ. 6. col. 3. lib. 2.
Rom.in Auth.ſimliter,nu.9. C.ad l. Falcid.
Gemin.in c.1. de conſt.in 6.
Cacher.deciſ.99.nu.17.vſq; ad 21.& nu.43.& 43.
Auend.de exeq.mand.Regum lib.2.c.4. num.18.
Io.de Plat.in l.Quæcunq;.C.de fid.inſtr.lib.10.
Hoſt.in c.Cæterum de donat.
Io.Andr.ibidem.
Tiraq.de præſcript.§.1.gl.4. verſ.42.

Quibus ſigillatim reſpondendo dicimus,

Bar.in d.l.Priuilegia. nõ loquitur de materia caſus no-
184 ſtri, ſed quando eleemoſyna fratribus mendicantibus ſingulis annis debetur à laicis, num ipſimet laici poſ-ſunt eam reuocare: & ſic dum eſt diuerſus caſus, diuer-
185 ſitas facti, inducit diuerſitatem iuris.l. interpoſitas, C. de tranſact.Alber.in l. ſi ex plagis, §. in Cliuo. ff. ad l. Aquil.

Imo contra Bar. tenuerunt.

Cyn. }
Imol. } in l.non amplius in princ. ff.de leg.1.

Raph. }
Paul.de Caſtr. } in d.l.priuilegia,C.de ſacroſ.eccl.

Salic.in auth.caſſa,& irrita,C.de ſacroſ.eccl.
Alex.in d.l.non amplius, nu.5. vbi veriorem dicit opinionem Cyni,& ſeq. aſſerens quòd opinio Bart. non probatur per iura allegata per eum, & quòd contra eum tenuerunt DD. ſupracitati; pro quorum opinione facit tex.opt.in l.ſi quis curialis, C.de epiſc.& cler.vbi

Digitized by Google

186 ſecundum Bal.ibi ſingulariter probatur, quòd quamuis laici per ſua ſtatuta non valeant in præiudicium clericorum diſponere. c.Eccleſiæ Sanctæ Mariæ de conſt.& c.fin. de reb eccl.non alien.& d.Auth. caſſa,&
187 tamen poſſunt laici per ſtatutum ſuum, priuilegium per eos inductum clericis tollere; dicens tene menti perpetuò,quod etiam notat Bal.in d.Authen.caſſa, & irrita.

Idem Alex.in conſ.209.nu.14. volum.2. Inſiſtit etiam contra Bart.dicens, diſtinguendo, quòd ſi ciuitas per
188 modum ſimplicis eleemoſynæ, vel etiam per modum ſtatuti, eleemoſynam daret, tunc non poſſet probari
189 deciſio Bart.quia ſimplex præſtatio non conſueuit in-
190 ducere obligationẽ.l.ſi certis annis cum materia C.de
191 pact. & etiam non poſſunt ſtatuentes imponere legem, à qua non liceat recedere.l.pen.ff. de pact.& voluerũt Imol.& Cyn.in d.l.non amplius, ff. de leg.1. & quòd
192 dictum Bart. procedere poſſe, quando illa conuentio fuiſſet facta per modum priuilegij: quia tunc ſi conceſſio ſit non ſubdito, puta ſi ciuitas concederet Religioſis aliquod priuilegium, tunc non poteſt reuocare, vt not.Innoc.in c.Innotuit in verb.Theologos de iudic.&
193 ideo doctrina Bart.non obſtat noſtræ q. & quòd Alex. eſt Doctor copioſiſſimus, & ſemper ad propoſitum allegat.teſtatur Afflict.in deciſ.100.in fine, imò ꝙ Alex. eſt lucerna; & ab eius dictis recedere nefas eſt, tenet Sil.nupt.in 5.lib.fol.195.num.23.& ſequitur Dec.in conſ.62.verſ.2.reſpondetur,vbi multa de tali viro ſem per præmanibus habendo, & quòd eius auctoritas his temporibus adeo in excelſo, & illuſtri loco, ſita eſt, vt ab eius reſponſis recedere,nefas quodamodo videtur.

Abb. in alleg. cap. pen. de ſepul. num. 8. loquitur de
194 ſtatuto facto per Vniuerſitatem, de dando eleemoſynam Eccleſiæ, vt non poſſit reuocari ſecundum opin.

Bar.

Bar.ſupra allegatam,cui reſpondetur, vt diximus, ſupra aduerſus Bart.

Quinimò & ſi idem Abb.in cap.Tuam, num.8.de Simon.loquitur,quòd ſit ſpeciale fauore eccleſiæ,vt ſi longo tempore populus ſolebat dare aliquod temporale, talis conſuetudo valeat.

Quæsò aduertatur,quia ſub num. 5.ibid.dixit,quòd in his,quæ ſunt meræ facultatis,non introducitur con-
195 ſuetudo, ſicuti nec ex datione annua gratis facta; & quando vult probare,quòd fauore Eccleſiæ inducatur talis conſuetudo,ſub num.7. dicit, hoc procedere, ex recompenſatione ſpiritualium, recognoſcendo Deum in muneribus ſuis, redimẽdo peccata eleemoſynis; cõfitendo,idem Abb.ibi in verſ. 2. poteſt,quò ſi donatio
196 eſt pura, non relata ad certum quid, tunc nulla cõſuetudo, nec præſcriptio induci poteſt, per dicta ibi ſub nu. 5. Ergo Abb.potius facit pro nobis, quàm contra.

Felynus in alleg. cap. Eccleſiæ Sanctæ Mariæ de conſtit. num.97.loquitur de reuocando priuilegio, vel ſtatuto facto in fauorem Eccleſiæ, & licèt defendat opin.Bar. refert Doct. tenentes contra Bart. in maiori numero,
197 & ſub num. 98. ibidem limitat opin. Bart. quando ex parte recipientis eleemoſynam interueniſſet ingratitudo,prout etiam dixit in c. Ad Apoſtolicam ſub nu.2. de Simon.Ergo Felyn. loquitur in caſu diuerſo; & propter ingratitudinem commiſſam loquitur pro nobis.

Aret. & [illegible] in d. l. non amplius, §. 1. defendunt opinionem Bart. ideò reſpondetur vt ſupra diximus ad Bart. ſed Iaſ. ibi, ſub num. 10. ex mente Imol.

Iaſ.
198 Alex. Salyc. Fulg. & Paul. de Caſtr. in locis ibi alleg. dicit quòd ſi Ciuitas conceſſiſſet per viam ſimplicis eleemoſynæ, tunc poteſt facere reuocationem (ergò eſt pro nobis) & poſtea ſub num. 15. concordat opiniones, dicens, quòd opinio tenentium contra Bart. procedit

199 cedit, vt Vniuerſitas cum cauſa poſſit reuocare tale ſtatutum factum, de dando eleemoſynam Religioſis. Meritò etiam in hoc caſu loquitur pro nobis, dum cum cauſa fuit facta talis reuocatio eleemoſynæ, quæ ex mera liberalitate, & gratis dabatur.

Additio ad Alex. in d. l. non amplius (quam etiam alle-
200 gat noſter inſignis Calaber Dominus Io. Andræas Georgius Reg. Cõſil. doctiſſimus & feudorũ interpres in pulico Gymnaſio Neapolitano nemini ſecundus, in ſuis accuratiſſimis Allegationibus alleg. 46. nu. 42. & 43.) loquitur ſecundum doctrinam Bart. in l. Priuile-
201 gia, & de donatione ſolita dari Eccleſiæ, vel Altari, quę datio fit ex reciproca obligatione ob adminiſtrationẽ diuinorum officiorum, quæ fiunt in Eccleſia, vel altari per Sacerdotes ſeruientes, & ideo caſus eſt diuerſus.

Io. Faber. in alleg. § retinendæ, potius tenet contrarium de eo ad quod allegatur Inquit enim ibi in verſ. Sed contra, & in verſ. ſed poteſt dicere, quod ſi conſta-
202 ret, quod de iure debiti non faceret eleemoſynam, nulla diuturnitas temporis eum obligat.

Ergo ſi ex priuilegio ſupra deſcripto, iá patet, quod nulla adeſt obligatio, Io. Fab. eſt pro nobis, dum nullo iure debiti ſit talis eleemoſyna.

Fedricus de Senis in allegato conſ. 155. loquitur quan-
203 do Parrochi ſolent dare candelas ſuis ſubditis, quod procedit, quia ſubditi ſolent Parrochis ſoluere aliquid temporale: & ſic Parrochi dant candelam, vt animent
204 feruentius laicos ad deuotionem Eccleſiaſticam, & diuini cultus, adeo quod ex reciproca obligatione procedere videatur, quod non eſt in caſu noſtro, ergo non obſtat.

Felin. in alleg. c. Ad Apoſtolicam, num. 3. licèt referat opin. Paul. de Leazar. cui reſpondetur infra n. 220. debet intelligi ſecundum præcedentem, q. poſitam per

idem Felin. ex opinione Bart. vt in pia præſtatione dã-
205 da præcedat ſtatutum, vel pactum, aut priuilegium,
quod non eſt in caſu noſtro, & idem Felin. ibi ſub nu.
2. limitat regulam prædictam, quando ob ingratitudi-
nem, quis efficeretur indignus tali beneficio, pro vt etiã
dixit in d.c. Eccleſiæ ſanct. M. de conſt. nu. 98. ergo non
obſtat.

Hyppol. de Marſil. in d. ſing. 192. licèt ponat regulam,
quod ex diutina præſtatione facta ex mera liberalitate
206 nõ producitur obligatio, & poſtea regulam prædictam
207 limitat, ſi fieret ex pia caſa, allegando dictum Paul. de
de Lazerijs, cuius intellectus videbitur 1. in reſponſio-
ne ad Auend. quæſo aduertatur, quia fundat ſe in tex.
in c. Ad Apoſtolicam. de Simon. vbi tex. loquitur de
conſuetudine ſolita dari Eccleſiæ, & clericis, quæ mili-
tat ex recompenſatione ſeruitiorum perſonalium per
208 adminiſtrationem Sacramentorum, & non in datione
annua gratis, pura, & nõ relata ad certum quid, vt di-
ximus ſupera in reſponſione ad Abb. in d.c. pen. de ſe-
pult. Et ideò, dum Hyp. allegat d. tex. in cap. Ad Apo-
ſtolicam. debet intelligi ſecundũ tex. quem allegat, &
non in caſu noſtro, in quo fuit datio gratis, ex mera, ex
pura liberalitate Monaſterij, abſq; recompenſatione
ſeruitiorum, vel alicuius rei ab Vniuerſitate Padulæ,
ideo non obſtat.

Abb. in d. conſ. 6. colum. 3. lib. 2. vltra quòd non firmat
allegatam concluſionem, præſupponit præceſſiſſe con-
uentionem, imò ibidem ſub num. 1. verſ. tertio non ob-
ſtat conſuetudo per Monaſterium allegata; dicit, quòd
209 ex annua pręſtatione gratis facta non naſcitur obliga-
tio in futurum, cum quælibet pactio habuit effectum
ſuum, ſed donationem, & inducit q. Bart. de donatio-
210 ne facta à Ruſtico de vno pari caponum, & de amico,
qui ſolitus eſt hoſpitari in domo amici, vt nõ inducatur
obli-

obligatio in futurum. Ergo pro noſtra q. potiùs facit.

Roman in d. Auth ſimiliter num. 9. C. ad leg. Falcid. non loquitur de caſu noſtro, ſed vt poſſit detrahi falcidia, ſi
211 fauore piæ cauſæ, poſſunt adimpleri relicta, aliàs non.

Gemin. in d. c. 1. de conſt. in 6. ſub num. 19. ſimpliciter refert dictum Bartol. in d. l. Priuilegia, & nil firmat.
212 imò paulò inferiùs dicit, quòd Vniuerſitas ex cauſa poteſt reuocare tale ſtatum dandi eleemoſynam. Ergo eſt pro nobis.

Cacher. in alleg. deciſ. 99. à num. 17. vſque ad 21. & 43. & 44. loquitur in materia Parochum exigentium à ſubditis, ratione ſeruitiorum perſonalium in adminiſtrandis ſacramentis, imò ſub num. 15. ibidem, tenet q. Rector Eccleſiæ non poteſt fundare ſuam intentionem ex ſola diutina præſtatione, quia tempus non eſt mo-
213 dus inducendi obligationem, ſed ſi fundat intentionem ſuam, ex obligatione præcedenti, ſi obligatio non apparet, non obtinebit (quæ faciunt pro nobis) dum non conſtat de tali obligatione, quæ ſigulabatur, imò in fiue d. deciſ. dicit, quod non obſtante, quod agebatur de Parocho, qui impendit ſeruitia perſonalia pro ſubditis. Articulus adeo erat dubius in tali annua præſtatione, quod concordia fuit compoſitus.

Auend. de ex eq. Man. Regal. lib. 2. d. c. 4. nu. 18. in verſ. quæ ſupera ponit regulam, quod actus voluntariæ præ-
214 ſtationis non habet in ſe formam præciſè obligationis in futurum, quia actus meræ voluntatis excludit iuris
215 neceſſitatem, & actus, qui ſolet ex gratia exerceri, nō præiudicat agenti, ſi non præſtetur; quod maximè pro-
216 cedit ſi talis donatio non eſt vniformis, ſed diuerſa in præſtatione ſingulorum annorum, ex quò actu colligitur coniectura, quod non vi obligationis, ſed ex voluntate illud præſtatur, & conſequenter etiam ex tempore immemorabili nō inducitur præſcriptio, vel obli-

gatio

gatio ex ratione, quia per liberalitatem dantis,& reci-
217 pientis non inducitur formata poſſeſſio, & ſine poſſeſſione non procedit præſcriptio.

Quam regulam ibi, in verſ. iſtud fallit; limitat niſi diutina præſtatio facta ex mera liberalitate fieret fauore piæ cauſæ, puta (limoſna para Monaſterios, o, limoſna
218 que ſe ſuele dar las Paſchas, à los Hoſpitales) nàm talia præſtantes obligantur ex huiuſmodi actu liberali ad præſtandum in futurum, dicẽs quod ita notat Paul. de Leazar. in c. in literis. de reſtit. ſpol. per tex. in c. Ad Apoſtolicam. de Simon. & ſeq. Hipp. in ſing. 192. & Felin. in d. c. Ad Apoſtolicam.

Quia pro parte Monaſterij reſpondetur.

Primo; quod caſus eſt diuerſus à noſtro.

Secundo, poſſet dici, quod quando concurrit priuilegiatus cum priuilegiato, conquaſſantur priuilegia, & ſic dum Eccleſia eſt etiam cauſa pia, non poteſt induci contra eam, ex fauore alterius piæ cauſæ.

Tertio, quia ex eademmet doctr. Auend. reſultat claritas caſus noſtri, poſtquam exemplificat in difformitate actuum, & præſtationuum, vt non inducatur obligatio: in caſu noſtro, certum eſt, quod eleemoſyna fuit
219 diformiter data à Monaſterio, tam in quantitate, quam in tempore, nam quandoq; vna panella, quandoq; duę datæ ſunt, & quandoq; non fuit data, & ſimiliter quãdoq; ſemel, quandoq; bis in Hebdomada, ſecundũ tẽpora, & caſuum diuerſitates, & voluntatem Superiorũ.

Quarto, & vltimo, quia dum allegat Paul. de Leaz. Hipp. & Felin. qui omnes fundant ſe in tex. in d. c. Ad Apoſtolicam, in quo loquitur de conſuetis dari Eccleſiæ, & clericis, quod procedit ex recompenſatione ſeruitiorum perſonalium, in adminiſtrandis Sacramentis. Hæc in in caſu noſtro conſiderari non poſſunt, quia nullum ex parte Vniuerſitatis Padulæ poteſt conſiderari

rari ſeruitiũ,aut occaſio rei,vt detur hæc eleemoſyna, meritò applicari non pōt talis deciſio huic noſtrę qōni.

Sed ne deciperemur in dicto Pauli de Leazarijs ſi illud ſic ſimpliciter tranſiremus, quæſò aduertatur, quia idem Paul. non ſic abſolutè fundat id, ad quod doctores prædicti allegant.Et vt veritas eius dicti magis eluceſcat; dico, quod poſt quæſtionem per eũ propoſitam, quod in perſonalibus præſtationibus non po-
220 teſt reperiri poſſeſſorium, cùm non reperiatur petitoriũ,ſunt.n.correlatiua,& vbi non reperitur vnũ deficit, & aliud,ſubdit hæc formalia verba fideliter deſcripta.

Contra hoc facit apertè de election. quærelam ad idem
221 de Simon. Ad Apoſtolicam, ſolutio, aut agitur ex præſtatione reali, aut perſonali primo caſu competere poteſt,& petitorium,& poſſeſſorium & ſic loquitur decretalis,quærelam, vbi pro Eccleſia petebatur penſio ab alia Eccleſia. Secundo, caſu, aut præſtatio fit ex cauſa pia,& laudabili,& eſt idem dicendum,vt in dicta decretali Ad Apoſtolicam,vbi de hoc,& eodem titulo Suam.64.dicti.in ſancta, quia tunc cauſa ſequuta conſuetudinaria ſolutione inducit obligationem,& quoddam Ius, quod quaſi poſſidetur, ad quod petitur reſtitutio, quod patet in dicta decret. Quærelam. præſtationis autem reſtitutio abſolutè non petitur, ſed ſubtractæ, & denegatę, tanquam acceſſorię ipſius Iuris,vt notat Inno. aut præſtatio fit ſine cauſa, & locum habet, quod Primo dixi, vt ex tali ſolutione agi non poſſit nec petitorio, nec poſſeſſorio.

Ecce quod ex verbis eiuſdem Pauli patet, quòd omnia fundamenta doctorum ipſum alleg. corruunt, poſtquã ex eius dicto coſtat, quod vbi non adeſt cauſa præſtationis(vt eſt in caſu noſtro)non datur nec petitorium, nec poſſeſſorium.

Ergo pro Monaſterio faciunt dicta Pauli,& non pro Vniuerſitate.

Ioan.

Ioan. de Platea in d. l. Quæcunq; C.de fid. inſtr. lib. 10. loquitur, vt non poſſit reuocari per ſtatutum,ſi ciuitas conſueuit dare ſingulis annis aliquam quantitatem frumẽti,vel ſalis Sacerdotibus, & ſequitur opinio.Bar.
223 dicens,conſuetudinem ſolitam dari Sacerdotibus certum quid pro exequijs mortuorum, vel benedictionibus nubentium,debere ſeruari,& ſic præſupponit, ſeruitia perſonalia Sacerdotum, vt in eorum recompenſationem, detur certum quid temporale; & ſic caſus eſt diuerſus à noſtro.

Hoſt. in d. c. cæterum. de donat. licet dicat, quòd Prælatus ſi habet ſuperflua,poteſt dare pauperibus, ſecun-
224 dum conſuetudinem, non tamen dicit, quòd ſit obligatus;imò ibidem ſub nu.2.expreſsè determinat,quòd
225 pro talibus conſuetis faciendis,non debet eccleſiam ſuam obligare; Ergo dat conſilium,vel arbitrium, ſi videtur habere ſuperflua, poteſt eleemoſynam facere, & talia verba importãt arbitrium boni viri, & liberam voluntatem,vt conſuluit Riminal.iun.in conſ.quod dicit facere pro Ill.Comitiſſa Beatrice Priſciana vxore Ill.& generoſi Comitis Ferrantis Eſtenſis Taſſoni.conſil.65.nu.29.vol.1. ideò non obſtat.

Io. Andr. in d. c. Cæterum. de donat. diſputat; ſi Prælatus poteſt dare ſecundum conſuetudinem Eccleſiæ,
226 & licèt dicat, quod valeat conſuetudo dandi Pauperibus, vel conſanguineis, vel pro faciendo milite,vel nu-
227 bendo Pauperes nobiles,in fine concludit, quod Prælatus pro his faciendis non debet obligare Eccleſiam. Ergo perne ceſſe intelligit de arbitrio,& volũtate Prælati,ſecundũ vires,& redditus Monaſterij, & non inducit neceſſitatem donandi ſolitas eleemoſynas.

Tiraq. de præſcrip. in d § 7 gl.4.verſ.42. ſeq. opinionem Bart. & ideo reſp.vt ſup diximus ad Bart.

PAtet ergo quod præd.cti DD.& doctrinæ per D.de Ponte al-

te alleg.aut loquuntur in caſibus diuerſis,aur non fundant eius intentionem; aut potius faciunt pro nobis.

Et ſimiliter, quod eius Aſſumpta de Priuilegio fundationis, aut de diutina conſuetudine figuratæ, exactionis Eleemoſynę,nõ militãt, nec ſubſiſtunt in Iure,vel in facto.Et ꝙ petitũ remediũ cc.Regni adaptari nõ poterat.

Imò quòd Iure licito, ex rationabili, & iuſtiſſima cauſa, fuit ſublata talis erogatio eleemoſynę à Populo Padulæ, indigno tali beneficio,ex cauſis prædictis, & ideo non ex odio, vel paſſione aliqua factum fuit, vt figuratur aeree in prædicto Conſilio.

Merito liquet vndiquè, quam clara, & aperta ſint Iura huius Sanctæ Cartuſiæ,quæ in charitate exercenda, & in adiuuandis pauperibus primum locum optinet; & ideo fuit, & eſt in eius libero arbitrio, & voluntate, donandi, & tollendi erogationẽ eleemoſynæ,toties, quoties libuerit eius RR. Prioribus, & Cõuentui, pro tempore exiſtentibus quia Monaſterium nõ compellatum dedit eleemoſynã, nec ea lege vt ſemper daret, vt re-
128 ſpondit Tiberius Cæſar Hortalo nepoti Q. Hortenſij qui à diuo Auguſto inlectus liberalitate decies ſextertium ducere vxorẽ,ſuſcipere filios, ne clariſſima familia extingueretur, procreatis enim filijs illos ad ſenatum duxit,petendo tanquã Q.Horatij pnepotes,& dui Auguſti alumnos ab inopia defendi.dixit enim Cæſar,dedit tibi Hortale diuus Auguſtus pecuniam,ſed non cõpellatus. nec ea lege vt ſemper daretur.ita refert Cornelius Tacitus in 2.lib. annalium fol. mihi 95.

Hæc omnia dixi, & ſcripſi ſaluo ſemper meliori Iudicio.

Imprimatur. Alexander Boſchius Vicar. Gen.

Ioannes Longus Canonicus, & Curiæ Archiep. Neap. Theol. Deput. vidit.Reg. f.34.

LEGES NOVAE REIPVBLICAE GENVENSIS

A LEGATIS SVMMI PONTIFICIS, CAESARIS, ET REGIS CATHOLICI.

In quos per Rempublicam collata fuerat auctoritas, conditæ,

ET GENVAE DIE XVII. MARTII MDLXXVI. PVBLICATAE.

MEDIOLANI,
Apud Paulum Gottardum Pontium 1576.

2

Digitized by Google

PROOEMIVM.

POST reſtitutam Genuenſi Reipublicæ Libertatẽ, quæ Andreæ Principis Auriæ ciuis optimi, ac de Patriæ dignitate, & ſalutę potius, quàm de propria ſolliciti, uirtute, & beneficio donata, ac recuperata fuit: cæperunt paulatim, ac ſenſim in animis Ligurum ſerpere tacitæ ſimultates, ac occulta diſsidia, quæ poſtmodum tractu temporis, creſcente hominum cupiditate, & ambitione, florentibusq́ diuitiis (ut opulentiæ comes eſt ſuperbia) ita exarſerunt, ut natæ continuò ex nimia fælicitate inteſtinæ Seditiones, publicos in Ciuitate tumultus, & ciuilia bella excitarint. Iamq́ eò uentum erat, ut omnes Italiæ Principes ex his rerum initiis, ſupremas, ac miſerabiles periclitantis Reipublicæ clades ominarentur, atque inde timerent, ne bellum in Italia omnibus exitiabile, nec facile extinguendum exardeſceret: Quando Gregorius Decimus tertius Pontifex Maximus, Maximilianus Cæſar Secundus, & Philippus Secundus Hiſpaniarum Rex, de Reipublicæ Genuenſis ſalute anxij, ac Italicæ quietis ſtudioſiſsimi, ſingulari clementia, ac pietate permoti, Legatos ad Rempublicam miſerunt; qui eorum auctoritate, & prudentia, tumultibus, diſsidiis, et controuerſiis ſedatis, reſtitutaq́ priſtina quiete, Italicis tumultibus iam pullulantibus occurrerent. Hi fuere Ioannes Epiſcopus Oſtienſis Cardinalis Moronus,

Sacri Collegij Cardinalium Prior, Legatuſq; à Latere, &c. Petrus Faunus Coſtachiarius Aquenſis Epiſcopus, ac Imperij Princeps, Oratorq; & Commiſſarius Cæſareus. Don Carolus à Borgia Gandiæ Dux, ex Primariis Hiſpaniarum proceribus: Et Don Ioannes de Idiaquez, Catholici Regis Conſiliarius, & apud eoſdem Genuenſes Orator. Expoſitis autem Principum ſuorum mandatis, & obtentis à Republica, pro ea reformanda; ampliſſimis facultatibus; nihil habuerunt antiquius Legati, quàm Rempublicam malè compoſitam, ac proinde fluctuantem, ſanctiſſimis Legibus, & Decretis inſtituere, ac ſtabilire: Ligurumq; ingenia nimia fælicitate laſciuientia, & inter ſe diſsidentia componere. Id, quod DEO Optimo Maximo bonorum omnium auſpice, & auctore, fuerunt conſecuti. Quod igitur fælix, fauſtumque ſit, prodeunt in lucem Sacroſanctæ Leges pro Genuenſis Reipublicæ reformatione, ſub fæliciſsimis tantorum Principum auſpiciis conditæ, quibus poſthac in ea Ciuitate uiuendum erit. Quæ uti à prudentiſsimis uiris, & tam ſuapte natura, & ingenio, quàm maximè ex Principum ſuorum iuſſu Genuenſis Libertatis ſtudioſiſsimis, ſumma diligentia, & ſtudio compilata ſunt; ità ab omnibus iſtius Reipublicæ Ciuibus alacri, & prompto animo recipi, admitti, & tanquam ſola, & unica ſalus labentis, & cadentis Reipublicæ, & Libertatis obſeruari debent.

IN NOMINE SANCTISS. ET INDIVIDVAE TRINITATIS.

IOANNES EPISCOPVS OSTIEN. CARDINALIS MORONVS, SACRI COLLEGII PRIOR, SANCTAEQ. SEDIS APOSTOLICAE DE LATERE LEGATVS, &c.

PETRVS FAVNVS COSTACHIARIVS, SACRI IMPERII COMES, ET PRINCEPS, EPISCOPVS AQVENSIS, CAESAREVSQ. ORATOR, ET COMMISSARIVS, &c.

DON CAROLVS A BORGIA GANDIAE DVX, &c. ET DON IOANNES DE IDIAQVEZ, SACRAE CATHOLICAE MAIESTATIS CONSILIARIVS, ET APVD GENVENSES EIVSDEM ORATOR, AMBO MINISTRI CATHOLICI REGIS, &c.

De Religione. Caput Primum.

ADMONENT nos & Sacroſanctæ Leges,& Prudentum reſponſa,ut,antequam de formanda Republica,& de humanis Legibus condendis cogitemus, ad Chriſtianæ Religionis cultũ reſpiciamus. Adducimur etiam exemplo nonnullarum Prouinciarũ,

quæ ſtatim atque à Religione Chriſtiana deuiarunt, & declinarunt, ipſæ etiam declinare, ac demum ruere cœperunt. Propterea proſpicientes Rempublicã Genuenſem ſemper, & omni tẽpore Chriſtianæ Religionis cultricem fuiſſe, exiſtimauimus illud tantum eſſe prouidendum, ut Illuſtr. Dux, & Gubernatores ſtatim atque petitum fuerit à Reuerendiſs. Antiſtite, in cauſis, quæ ad forum ſuum ſpectant, & à Reuerendo Inquiſitore, pro coercendis, & caſtigandis Hæreticis, & ſuſpectis, brachium, & auxilium ſuum promptę concedere debeant. Inſuper aduertent, & cauebunt ne aliquid contra Clericorum perſonas, bonaùe Eccleſiaſtica, eorumùe immunitates, aut aduerſus Eccleſiaſticam libertatem aliquid committant, aut à Magiſtratibus committi permittant. Et quoniam Principis, & ſupremorum Magiſtratuum mores in Ciuitate maximè obſeruãtur, & ſpectantur, excitanturq; Populi, & ſubditi maiorum exemplis ad eorum imitationem; ut cultus Diuinus principaliter obſeruetur, hortamur Excellentiſſimum Ducem, Magnificos Gubernatores, & Procuratores, ceteroſq; in Ciuitate Magiſtratus, ut diebus ſaltem Paſchatis, & Natiuitatis Domini, in Eccleſia Archiepiſcopali à Reuerendiſſimo Præſule ſanctiſſimam Euchariſtiam publice, & reuerenter ſumant; diebus ſolemnibus in Eccleſia maiori manè conueniant, ibi Diuina, Verbumq; Dei audiant, & tempore Quadrageſimæ Prædicationibus frequenter interſint.

Conſtitutio unici ordinis, & de reaſſumendis naturalibus familiis. Cap. II.

AD Reipublicæ Genuenſis inſtaurationem, aut po-

Digitized by Google

tius inſtitutionem manum appoſituri, iuxta Principū noſtrorum facultatem, & auctoritatem, illud primo ante oculos habuimns, nihil eſſe, quod rectè inſtitutā Rempublicam facilius labefactare, eiusq; radices, ac fundamenta radicitus, & funditus extirpare, atq; euellere poſſit; nihil quòd eiusdem uitalem ſpiritum penitus extinguere ualeat, quàm ordinum nominū, colorumùe diuiſio, & diſparitas, ac perni cioſæ in Ciuitate Ciuium factiones. Neq; enim dubitandum eſt, quin ſtatim atque abominanda hæc peſtis in Republica fundamenta iecerit, Ciues omnes poſthabito publici, ac communis boni, & commodi ſtudio, ac deſiderio (quod in libero Ciue præcipuum eſſe deberet) ad proprij coloris augumentum, & ad contrariæ factionis oppreſsionem temerario impetu, ac curſu impellantur: quæ poſtmodum futuræ & proximæ Tyrānidis ſpeciem, aut imaginem referunt. Id, quod in hac potiſsimum Genuenſi Republica proprium, & præcipuum eſſe, tùm priſca, & uetera, tùm etiam noua exempla (quod ſummæ miſerationis eſt) clariſsimè demonſtrant, & oculis noſtris ſubiecerunt. Hiſce igitur exemplis, immo certa ratione commoti (quod inſtaurandæ huius Reipublicæ caput, & baſim exiſtimauimus) hac perpetua, & inuiolabili Lege ſancimus, & decernimus, tollendas eſſe omnes diuiſiones, quæ hactenus in hac Ciuitate malo ſuo extiterunt, tàm quæ nomina, aut cognomina perſonarum, quam quæ ordinum, colorum, factionum, aut locorum denominationem concernunt; atque ita tollendas, ut & radicitus extirpatæ, & à memoria hominum deletæ, & abolitæ penitus, & in totum eſſe cenſeantur. Et ut facilius hoc animi noſtri propoſitum executioni demandari poſsit: uolumus, & expreſſe mandamus, abroganda, & antiquanda eſſe nomina Nobilium Veterū,

& Nouorum, ſeu Aggregatorum, aut Populariũ, eorumùe, qui intus, foriſùe ſunt, Porticuumq; Sanctorũ Petri, & Lucæ, & omnia alia nomina, cognomina, appellationes, & denominationes, tàm perſonarũ, quàm colorum, aut factionum, familiarumq;, aut (quod dicitur) Albergorum, necnon locorum, & Porticuum, quæ hactenus in uſu, aut potius abuſu fuerunt; & omnia alia, quibus inter Ciues diuiſio induci, aut conſeruari poſsit; ita ut qui poſthac haſce abominabiles recordationes, aut quamlibet earum renouare, aut inſtaurare auſus fuerit, aut de eis contentioſe loqui, omnibus honoribus, et commodis Nobilitatis ipſo iure, et facto priuatus cẽſeatur. Declarãtes inſuper pro bono, iuſto, quieto, et pacifico Reipublicæ Regimine, omnes, qui nunc in libro Ciuilitatis deſcripti ſunt, et qui in futurum iuxta Legũ noſtrarũ formã deſcribentur, et omnem earũ diſpoſitionẽ explebunt, ita in ipſa reipublicæ adminiſtrandæ iurisdictione, et auctoritate eſſe pares, et æquales, ut nulla penitus diſparitate, aut inæqualitate diſcernantur, et nõ minus, ac ſi eadem die, et hora omnes ad moderandæ Reipublicæ facultatem promoti, aut euecti fuiſſent. Volumusq; nunc, & perpetuo adeſſe unum ſolum, & ſingularem, nullisq; terminis, aut numeris diuiſum Nobilitatis, & Ciuium Rempublicam adminiſtrantium ordinem. Inſuper cùm uſus ipſe planè docuerit omnes haſce priuatas ſimultates, ciuiliaq;, ac inteſtina diſsidia originem, fomentum, ac incrementũ habuiſſe ab his aſſumptionibus alienarum familiarum, & Inſignium, quæ per eos, qui Nobilitati aſcribebantur, hactenus factæ fuerunt; uolentes hanc malorum omnium radicem, & caput tollere, & extirpare; Mandamus, & enixe iniungimus omnibus, & uniuerſis Ciuibus in libro Ciuilitatis deſcriptis, & qui ab Anno

1528.

1528. citra alicuius familiæ nomen, & ſtĕmata aſſumpſerunt, ut in futurū, & perpetuo ipſi, ac eorum deſcendĕtes propriæ, ac naturalis familiæ inſignibus, cognomine, & denominatione tàm in uoce, q̄ in quacunq; publica, aut priuata ſcriptura utantur, dimiſſo penitus nomine, & appellatione cognominis aſſumpti, & inſignibus. Non obſtantibus quibuſcunque Statutis, Legibus, Decretis, aut conſuetudine, in contrarium diſponentibus. Idem intelligatur in omnibus, & per omnia in his, qui in futurum in ordinem Nobilitatis cooptabuntur.

Declaratio Artium Mechanicarum. Cap. III.

Anguſtiæ loci, & hominum multitudini, ac Regionis ſterilitati compatientes, ipſius denique Ciuitatis antiquum morem maturè conſiderantes. Declaramus artes infraſcriptas, ſi modo, quo infra exerceantur, nihil præiudicare Nobilitati; artes ſcilicet Serici, Lanæ, & Pannorum, quas uulgus Seateriam, Lanariam, Pannariam, & Draperiam uocat. Eademq; ratione artem eam, qua quis merces omnium rerum in magna quantitate, & non minutatim uendendas in officina aliqua retinet, qui lingua materna Fondaghieri all'ingroſſo nuncupantur; dum tamen Nobiles ipſi neque eas propriis manibus exerceant, neque in apotheca reſideant.

Notarios inſuper, qui inſtrumenta, & ultimas hominū uoluntates domi ſuæ, uel in infirmorum ædibus conficiunt: dum tamen nec ſcamnum, ſeu apothecam priuatim, aut publice retineant, nec præcepta ſcribant, minuſq; apud aliquod Tribunal actuarij exiſtant, dignitati ſuæ, ac Nobilitati nequaquam de-

Digitized by Google

rogare decernimus.

Nobiles præterea, qui rei nummariæ, ac cambiorū negotiationi operam dant, dummodo contractus fœneratitios, & cambia illicita, & à Sanctionibus Pontificiis damnata non exerceant, ad Magiſtratus, & alias ipſius Ciuitatis dignitates admitti poſſint. Si ſecus feciſſe legitimè damnati fuerint, ultra alias pœnas à iure inflictas, omnibus Magiſtratibus, ac dignitatibus, & in adminiſtratione Reipublicæ honoribus ipſo iure priuati ſint.

De his uerò Nobilibus, qui publica uectigalia, quas gabellas paſsim nuncupamus, & publicos redditus emunt, conducuntùe; illud ſtatuendum eſſe duximus, ut inter Nobiles cenſeri ualeant, ſi à mercenariis, & exploratorum officiis hoc in negotio abſtinuerint, & præſertim ſi nec ad Portas, Pontesùe in ſpectandis mercibus, nec in luſtranda regione pro explorandis fraudibus, uel mercede conſcribendis licentiis, aut libris, aut aliis huiuſmodi operā ſuam impenderint.

Eos quoque ſumma ratione à Nobilitate non eſſe excludendos arbrtrati ſumus, qui nauigationi egregiè operam dant. quòd antiqui Genuenſes his artibus magnum Patriæ, & ſibi nomen compararunt, poſterisq; ſuis gloriam propagarunt, indeq; quotidie Vrbi ipſi maxima commoda proueniant. Itaque Nauarchos, quos uulgus magnarum Nauium, & Triremium Capitaneos, & Patronos uocat, nequaquam Nobilitati ſuæ derogare decerni mus.

Ceteras autem omnes alias Artes, in quibus manuum artificium uerſatur, & præſertim quando res emuntur, ut in aliam formam manuum opera mutentur, & uendantur, Mechanicas, & Nobilitati repugnantes declaramus.

De Nobilibus nunc, & quotannis creandis. Cap. IIII.

CVpientes Rempublicam hanc quotidie magis augeri, & floreſcere; exiſtimauimus nihil eſſe, quod ei maius incrementum afferre poſſit, quàm ſi bonis ciuibus, & qui in Rempublicam propenſo ſunt animo quorum numeroſa eſt in hac Ciuitate copia, conſequendæ Nobilitatis præmia proponantur; Hoc enim pacto fiet, ut multi hac ſpe gloriæ, & honoris allecti, ad uirtutem, ac ad de Republica benemerendum accendantur.

Nobiles pro hac prima uice quomodo creandi.

HI igitur, qui hodie ad Nobilitatem aſpirant, uel eã quouis iure, aut decreto ſibi deberi prætendunt, deſcribi ſe curabunt apud quem Senatus decreuerit. Mox ex Illuſtriſſimis Duobus Collegiis quinque ſorte extrahentur, qui pro hac uice Magiſtratus officio fungentur. Iurabunt iſti in primis in manibus Ducis ſe legaliter, & fideliter, ac ſecreto munus ſuum expleturos. Habebit hic ordo notulam omnium prætendentium, ſeu candidatorum, & omni diligentia, fide, ac ſilentio ſine ſcriptura aliqua ſingulorum qualitates inquiret, receptaſq; uniuſcuiuſque informationes Senatui, Duobus Collegiis, ac Minori Concilio ſimul coactis fideliter referet. Quibus maturè perpenſis, ſi quis eorum duas partes ex tribus ſuffragiorum feret, aſcriptus Nobilitati cenſebitur; qui uerò ſecus, pro ea uice à Nobilitate excluſus erit. His, qui hac prima uice inter Nobiles aſſumi cupiunt, ſi Genuæ, uel in Dominio fuerint, ſtatutum intelligatur tempus

ſex menſium à die promulgatarum præſentium Legum, intra quod aſſumi curent; his uerò, qui abſentes erunt, anni unius. Quòd ſi in dicto tempore non aſſumentur, ſciant ſe omnino, & prorſus excluſos eſſe à ſua prætenſione. Non obſtantibus quibuſcunque Decretis, ſiue generalibus, ſiue particularibus, aut deſcriptionibus quibuſcunq; : quæ omnia penitus, & in totum irritamus, & annullamus. Declarantes hiſce ſaluum eſſe ius tantum, hanc aſſumptionem obtinendi in numero eorum, qui quotannis ad Nobilitatem euocandi ſunt: ſi modo ſeruarint ea, quæ in præſenti Sanctione ſancita ſunt. Ceterum his, qui hac primauice ad Nobilitatem aſpirant, non oberit artes Mechanicas exercuiſſe: modo eas omnino dimittant ante aſſumptionem. Aliis autem qualitatibus, quas in his, qui iure ordinario, & in ſingulos annos cooptãdi ſunt, requiſiuimus, nullo pacto careant. Filij, quos Nobiles iſti poſtmodum de legitimo matrimonio ſuſcipient, & ipſi Nobiles intelligantur.

In Nobilium numero deſcripti, qui hactenus artes Mechanicas Nobilibus præſentium Legũ uigore interdictas & exercuerunt, & exercent, intra annum à promulgatione præſentium, uerè, & cum effectu eas dimittant. Interim uerò priuilegiis Nobilitatis nõ careant. Quòd ſi intra alium annum, quem ex poſt ex gratia indulgemus, intra quem tamen perfrui Nobilitate non licebit, omnino artes Mechanicas non reliquerint, ſtatim ipſo iure, & facto perpetuò à Nobilitate eiecti cenſeantur. & uti Legum, & Nobilitatis contemptores, non poſſint amplius ad eam reſtitui. Horum filiis, dum pater inter Nobiles erat, natis non oberit paterna eiectio, modo ipſi à Mechanicis artibus abſtineant, nec aliud priuatione dignum committant. Poſt uerò eiectionem, & ante adeptam No-

Digitized by Google

bilitatem nati non cenſeantur Nobiles; ſed uirtute ad inſtar cæterorum uiam ſibi ad parandam Nobilitatem ſternant.

Inſuper ſtatuimus ut ſingulis annis in ipſo Ianuarij menſis initio Illuſtriſſima Dominatio, cum duobus Collegiis, ac minori Concilio diligenter conſideret, ac perpendat, an eo anno aliqui ſint inter Nobiles adſcribendi; quòd ſi uiſum fuerit aliquos cooptandos eſſe, non poſſit ultra decem, ex Ciuitate ſcilicet ſeptem, ex Ripariis uerò tres, Nobilitate inſignire. Cùm igitur de aſſumendis Nobilibus decretum fuerit, Illuſtriſſima Dominatio, deſcriptis omnibus utriusque Collegij nominibus, curabit diligenter ut ſorte quinque extrahantur, qui omni diligentia, fide, ſilentio, & prudentia, & ſine ulla prorſus ſcriptura informationes uniuerſaliter ſumant, quinam illi ſint in Ciuitate, & Ripariis, quos magis Nobilitatis ſplendore dignos, & Reipublicę profuturos exiſtimarint; ut ſuo tempore in Senatu, & minori Concilio diſtinctè, & ſine ulla fraude referre ualeant. Quod ut melius & ſalubrius efficere poſſint, coram Excellentiſſimo Duce iuramentum præſtabunt, quòd eorum munus fideliter explebunt. Et nihilominus qui uota dare debebunt, ipſi quoq; norint, ſe ceterorum diligentia à propria negligentia non eſſe excuſatos.

Hos autem, qui hoc ſplendore Nobilitatis cohoneſtari cupiunt, conuenit bonæ uocis, & famæ eſſe, ex legitimo matrimonio natos; ab omni arte Mechanica per triennium ante abſtinuiſſe; omniq; hæreticæ prauitatis, ſeditionis, aut criminis infamiam irrogātis labe mundos eſſe; Ciuitatemq; Genuæ, uel Riparias (debite referendo), cum uitæ integritate, morumq; honeſtate diutina, maiorum habitatione incoluiſſe oportet.

Qua ratione ipſis Ciuibus ſit uiuendum,& ad Regimen Reipublicæ accedendum.

Ciues ipſi, poſtquam Nobilitate modo quo ſupra, inſigniti fuerint, non poſſint amplius in futurũ aliquam artem Nobilibus prohibitam exercere; alias ipſo iure,& facto priuati Nobilitate perpetuo exiſtãt. Ad Conciliũ autem maius non prius admittantur,quàm per quatuor annos Legem Nobilitatis ſeruarint. Ad minus Concilium, ac Magiſtratus, tàm in Dominio, quàm in Ciuitate, dempto Senatu, Procuratoribus, ac ſupremis Sindicatoribus, non prius promoueantur,quàm ſex anni fluxerint à die cooptationis in ordinem Nobilitatis. Inter Senatores,& procuratores non deſcribantur, niſi lapſis annis decem ab adepta Nobilitate. Ad ſupremum uerò Ducatus culmen,nõ niſi annis quindecim elapſis, euehi poſſint. In reliquis uerò aliorum Nobilium cõmodis perfruentur.

De conficiendo libro Ciuilitatis. Cap. V.

CVM adminiſtratiò Reipublicæ Genuenſis his tantum ciuibus credita ſit, qui in libro Ciuilitatis deſcripti ſunt, & pro tempore legitimè deſcribentur; exiſtimauimus conuenire,quòd liber hic certa aliqua cum ratione,& Lege compiletur,& regatur, conſcriptusq; diligenter cuſtodiatur. Propterea uolumus quàm primum in libro egregiè compacto,& conſuto, & numeris ſuis in unaquaque pagina diſtincto, deſcribi per Cancellarium,aut Scribam ab Illuſtriſſima Dominatione deputandum,præſentibus tamen Illuſtriſ-

Digitized by Google

ſimo Duce,& duobus ex Magnificis Gubernatoribus ſorte extrahendis, omnia nomina eorum Ciuium,& Nobilium Genuenſium, qui in libro Ciuilitatis nunc deſcripti reperiuntur, cum eorum nominibus propriis, ac patrum ſuorum, & cognomine propriæ, ac naturalis familiæ ſuæ, dimiſſa aſſumpta, ſi quam habent. His addi uolumus nomina omnium, quos ex his, qui deſcripti ſunt, legitimè natos eſſe conſtiterit: etiam quòd abſentes à Ciuitate ſint. Alios uerò, ſi quos deſcribi continget, non niſi ſeruata forma à nobis præſcripta, in eo libro referri uolumus.

De libris Nobilitatis diligenter cuſtodiendis. Cap. VI.

POſtquam Nobilitatis liber modo, quo iam ſanximus, completus erit uolumus eius exemplar fideliter,& ad uerbum expleri. Horum alterum Illuſtriſs. Dominatio, alterum Magnifici Procuratores perpetui ſeruabunt. Nemo audeat ſuper aliquo eorũ ſcribere, nec nouum aliquod nomen, aut familiam addere, aut iam inſcripta nomina, aut familias delere, aut in eis eorumùe aliquo quicquam penitus, nec ſyllabam immutare, niſi Cancellarius ad id per Illuſtriſſimam Dominationem deputandus; atque id, non niſi præſente,& mandante Illuſtriſſimo Duce, & Duobus ad id muneris nominandis, nec ſuper aliquo eorum aliquid inſcribat, aut aboleat, niſi etiam ſuper altero itidem perficiat. Et hæc omnia obſeruari uolumus ſub pæna falſi. Statim autem ac omnia inſcripta erunt, quæ Illuſtriſſimus Dux, & duo Deputandi ut ſupra mandauerint, libri in locis iam deſtinatis reponentur. Quòd ſi in aliquo horum aliquid abraſum,

aut additum, quod ſuſpicionem pariat falſi, comperietur, ſciant hi, quorum fidei librorum cuſtodia commiſſa eſt, ſe huius temerarij facti, aut negligentiæ ſuæ rationem reddituros.

Compoſitio vrnæ pro Seminario maiorum Magiſtratuum. Cap. VII.

Conſcripſimus cētum & viginti Patres ex toto Reipublicæ corpore ſummo ſtudio, et diligentia ſelectos; qui prudentia, virtute, rerum experientia, & in Patriam meritis viſi ſunt præſtantiores. Qua in re illud tantum in animo habuimus, ut Reipublicæ conſeruationi, & publicæ quieti hac optimorum virorum electione conſuleremus. Eorum autem nomina in vrna reponi iuſsimus; vt maiorum Magiſtratuū, quorum conſilio hæc Reſpublica in futurum moderanda erit, celebrè, atq; elegans ſit Seminarium. Verùm non videtur plenè ſatisfactum noſtris mentibus; niſi etiam prouideatur, quo pacto Seminarium hoc, tanta cum ratione conſtitutum, à fraudibus, quæ contingere poſſent, ſartum, tectumq; conſeruari debeat; qua item ratione extrahendorum deficientium, aut eijciendorum (ſi qui erunt) numerus ſingulis annis ſuppleri poſsit. Sancimus igitur in primis horum nomina cum familiæ, & patris denominatione in membranis, ſeu chartulis eiuſdem materiæ, formæ, ac magnitudinis deſcribi; eaſq; vniformi ratione complicatas in capſula ferrea reponi debere; quæ ſine trium clauium diuerſarum miniſterio aperiri non poſsit. Harum vnam Excellentiſsimus Dux, aliam Procurator natu maior, tertiam verò Cancellarius ab Illuſtriſsima Dominatione deputandus ſeruabūt.

Claude-

Claudetur capſula hæc ita firmata in alia ferrea, quæ Excellentiſsimi Ducis fidei committetur. Clauium autem duarum, & diuerſarum, quarum opera capſa hæc maior reſeranda erit, altera apud vnum ex ſupremis Sindicatoribus, qui alios ætate præcellat; altera apud vnũ ex Legum cõſeruatoribus cuſtodietur.

Ad hæc volumus præcipuum librum confici, in quo vti diligenter, & fideliter eorum Ciuium nomina, prout in membranis, & chartulis, quæ in capſula conduntur, iacent, deſcripta erunt, ita deficientium extrahendorum, nec non eorum, qui tanquam facti indigni eijcientur, nomina, & ex aduerſo nomina eorum, quos in talium locum ſubrogari continget, in dies referri debere, decernimus. Huius autem libri cuſtodiam, & rationem Conſeruatoribus Legum committendam duximus.

Vbi electio aliqua facienda erit Gubernatorum, & Procuratorum; quæ in ſingulo ſemeſtri medio menſe Iunio, & medio Decẽbri fiet coràm duobus Collegiis, ac Conſilio minori, adſiſtẽtibus etiam Conſeruatoribus Legum; Illuſtriſsimus Dux capſam deferri mãdabit, & per Puerum annorum ad ſummum decem ab Illuſtriſsima Dominatione uocandum, quem tunc publicis impenſis veſtiri volumus, aperiri, ab eaq; per eundem Puerum quinque nomina, aut chartulas, quæ prius ſedulò commixtæ ſint, extrahi; ex quibus, tres, quorum nomina primo loco educentur, Gubernatores, & duo poſtremi Procuratores conſtituantur: ſi tamen prius Conſeruatores Legum eos, & ſuperſtites eſſe, & præſentes, uel non diſtantes à Ciuitate centum millibus paſſuum, ita ut termnio quindecim dierum vocati ad Magiſtratum accedere poſsint, nec ex Legum noſtrarum ſerie aliquo modo factos indignos recognouerint. Si ex his, qui forte extracti

C.

erunt, aliqui mortui ſint, aut poſtquam in vrna conditi ſunt, facti indigni ex Legum noſtrarum norma; nulla harum chartularum ratio habeatur: ſed alii eorum loco ſtatim educendi erunt per Puerum. Quòd ſi in eis aliqui erunt abſentes vltra centum milliaria, eorum nomina in vrnam, aut capſulam reponentur, aliis extractis. Si verò ex his, quos Puer primo educet, reperiantur duo, aut tres vnius familiæ, ita exiſtimauimus conuenire, vt primus in Gubernatorum numerum electus intelligatur; ſecundus in Collegium Procuratorum cooptatus; tertij verò nomen, ſeu chartulam in vrnam reponi mandamus. Si verò ex vltimò extractis, ambo reperiantur eiuſdem familiæ, poſtremum in vrnam coniiciēdum eſſe, altero educto, volumus. Eorum munus biennio duret, quo lapſo, omni Magiſtratu vacent.

Vbi ſupplendus erit numerus extractorum, mortuorū, & eorum, qui, vti facti indigni, eijcientur, quem omnino in fine cuiuſlibet anni ſuppleri volumus; eliget menſe Decembri Concilium minus, concurrentibus tribus partibus ex quinque ſuffragiorum, ex vniuerſa Nobilitate duplicatum numerum eorum, qui reponendi ſunt in vrnam; qui tamen requiſitis qualitatibus non careant. Horum nomina ad Concilium maius mittentur; quod, ſumptis de more ſuffragijs, frequentiori calculo eliget eos, qui ad complendum vrnæ numerum neceſſarij ſunt; & vbi paribus votis contendatur, nec contentio bis ſumptis ſuffragijs, tolli poſſe videatur, tunc ſorte ex eodem Concilio quinque eligantur, qui paritatis contentionem votorum imparitate tollent. Si de aliquo, qui præſens ſit, ſuffragia ferenda erunt, ipſe omnino à voto abſtinebit, ne in propria cauſa iudicium ferat. Idem intelligatur ſancitum vbi de patre, filio, fratre,

ſocero, aut genero ſuffragia ferenda erunt. Licebit vnicuique in Concilio minori vnum tantum omnium votis diſcutiendum nominare; modò nec patrem, nec filium, nec fratrem, nec ſocerum, aut generum nuncupet. Horum, qui Concilij maioris iudicio aptiores fuerint exiſtimati, nomina in chartulis, ſeu membranis conformibus, & paribus, vt dictum eſt, conſcribantur, & in capſula recondantur, necnon in librum diligenter referantur.

Firmatio numeri Gubernatorum, & Procuratorum. Cap. VIII.

SAncimus in poſterum Collegium Gubernatorum ex duodecim Ciuibus conſiſtere. Procuratorum verò ex octo, vltra perpetuos.

Quòd in Collegio Gubernatorum, nec Procuratorum non poſsint duo ex eadem familia eſſe. Cap. IX.

VT autem vnuſquiſq; in partem munerum, & Magiſtratuum ſe vocatum eſſe ſentiat; volumus geminos ex eadem familia in Gubernatorum, nec Procuratorum Collegio eodem tempore poſitos eſſe; vnum verò in ſingulo Collegio concedimus, vltra Ducem, & perpetuos.

De qualitatibus, quæ in Magiſtratibus Ciuitatis requiruntur. Cap. X.

NVllus ad Magiſtratus, nec ad aliqua ex Concilijs aſſumatur, niſi habeat in Ciuitate Genuæ domicilium, aut in ea habitet. Habitare autem, & domicilium habere quis intelligatur, ſi cum parentibus, aut in domo cōducta in Vrbe maiori anni parte viuat.

De maiori Concilio.

COnſiliarij maioris Concilij, quod Principis, ſeu Reipublicæ perſonam refert, minores annis viginti quinque ne ſint: liceat tamen his, quibus creandi huius Concilij auctoritas data eſt, vſque ad ſexaginta eligere, qui vigeſimum ſecundum annum exceſſerint: ſi ita eis expedire videbitur. Artem aliquam Nobilibus non conceſſam per triennium ante non exercuerint. Excipiuntur ab hac ſanctione hi, qui vigore præſentium Legum in termino anni, aut biennij artes Mechanicas deſeruerint.

De Concilio minori.

QVi ad Concilium minus euocandi ſunt, pro medietate annorum ſint non minus triginta: pro alia verò ad minus viginti ſeptem (Doctoribus, & Medicis exceptis) qui, ſi reliquis qualitatibus nō carebunt, biennio ante recipi poterunt. Sint Ciuitatis habitatores. commodum habeant in Ciuitate, aut Dominio patrimonium. Artem aliquam Mechanicam, & Nobilibus non conceſſam per quinquennium ante non exercuerint.

De Magiſtratibus Ciuitatis.

QVi in Ciuitate Magiſtratum aliquem obire ſperat, ſit Nobilis, & maior annorum viginti ſeptem. artem aliquam Nobilibus interdictam per annos octo non exercuerit. Ad duos Magiſtratus obeundos eodem tempore nemo admittatur; quòd ſi quis ad ſecundum eligatur, poſſit, primo retento, alterum repudiare; ubi uerò reiecto primo, ſecundum maluerit, diſponatur de primo iuxtà Legum decreta.

De electione triginta Electorum. Cap. XI.

IN fine Decembris cuiuſlibet anni coràm Illuſtriſſimis Collegiis conueniet Concilium minus in numero à nobis præſcripto; ibiq; licebit unicuique eorum Ciuem unum, modo non ſit pater, filius, frater, ſocer, aut gener, nec à Ciuitate abſit; ubi tamen in eo concurrant qualitates, quas in Concilij minoris Patribus requiſiuimus, ex uniuerſo Nobilium cœtu nominare; & concurrentibus tribus partibus ex quinq; ſeliget triginta Ciues optimos; quibus electio maioris, & minoris Concilij commiſſa erit. Quòd ſi de aliquo, qui Concilio interſit, aut eius patre, aut filio, fratre, ſocero, aut genero ſuffragia ferantur; aduertent Conſeruatores legum, & auctoritate Excellentiſſimi Ducis prouidebunt, ut ille omnino à uoto abſtineat. eadémq; auctoritate prouidebunt ne Conſiliarij, etiam ex cauſa neceſſaria à Prætorio recedant, niſi perfecto opere, quòd cœperunt.

De electione maioris Concilij. Cap. XII.

HOrum triginta Ciuium, qui Electores uocantur, munus erit eadem die, ubi id fieri poſſit: ſin minus, immediate ſequenti ſummo manè, auditis prius diuinis coràm Illuſtriſſimo Ducè, & Gubernatoribus in Prætorio conuenire; ibiq; ex uniuerſa Ciuium Nobilitate, demptis abſentibus, hiſq;, qui tunc Conſiliarij munus obeunt, & quibus qualitates à lege requiſitæ deficiunt; quadringentos Patres eligere; qui futuro anno Concilium maius, & perſonam Principis, ſeu Reipublicæ referant; concurrentibus tamen tribus partibus ex quinque ſuffragiorum. Inter hos autem licebit eis uſq; ad ſexaginta Ciues in eo ordine referre, qui annum uigeſimumſecundum tantum exceſſerint: ſi ita eis expedire uidebitur.

De electione Concilij minoris. Cap. XIII.

COnſcripta hac electione Patrum, ex eis ſeligent eodem ordine, & numero ſuffragiorum cētum uiros, qui qualitatibus à Lege requiſitis non careant. Hi autem ita electi Concilium minus conficiant. Quòd ſi numeroſæ hæ electiones prima die abſolui non poterunt, redibunt Electores ſequenti die; nec a Prætorio diſcedere audebunt, niſi perfecto negotio. Confidimus autem Electores pro eorum uirtute, & prudentia, poſthabitis omnibus affectibus, aptiores, & digniores ad unumquodque munus nuncupaturos, & familiarum omnium congruam rationem habituros.

De tollendis controuerſiis, quæ in electione triginta Electorum oriri poſsent.

Digitized by Google

Cap. XIIII.

LIcet; ſublatis antiquis Legibus, quæ quandoque in Republica diſcordiis, & ſimultatibus inter Ciues cauſam aut occaſionem præbuerunt, introductisq; no uis Legibus, ac conciliatis Ciuium inter ſe animis; auxiliante DEO Optimo Maximo bonorum omniũ auctore, nobis iure ſperandum ſit, Rempublicã hanc optimorum Ciuium conſilio, & auctoritate, ſemotis penitus omnibus ſimultatibus, ac diſſidiis, adminiſtra tum iri, & omnium Magiſtratuum electiones ſummã cum animi temperantia, & moderatione fieri debere; nihilominus ad ea etiam proſpicientes, quæ uix accidere poſſe confidimus; exiſtimauimus non eſſe ab re, ſi certam aliquam formam hiſce Magiſtratuum electionibus præſcriberemus: ubi aliquas earum in con trouerſiam deduci continget. Iccirco ubi Concilium minus in legitimo numero coactum pro ſeligendis tri ginta ciuibus, ad quos paulò ante diximus pertinere ius conſtituendi Concilium maius, item minus, id ope ris termino horarũ octo nõ perfecerit, Volumus ex nu mero Gubernatorũ, & Procuratorũ, qui præſentes erunt, educi ſorte quatuordecim, qui, iuncti Concilio minori, concurrentibus tribus partibus ex quinq; ex his omnibus, qui prius per Concilium minus nuncupati fuerũt, tot eligant, quot ad implendum numerum triginta neceſſarium eſſe cognouerint. quòd ſi hi omnes, modo quo ſupra, non poterunt numerum triginta electorum ſex horarum ſpatio implere, termino horarum duarum cum frequentiori ſuffragiorum numero implere electorum numerum conabuntur. Quòd ſi id aſſequi non poterunt, ex hoc corpore (nempe Concilij minoris, & adiunctorum,) uolu-

mus ſorte undecim Patres tolli, qui uoto careant. reliquos uerò ex iiſdem nuncupatis, concurrentibus pluribus uotis, eos eligere debere, qui ad implendum numerum triginta Electorum defuerint.

De tollendis controuerſiis, quæ in electione maioris Concilij oriri poſſent. Cap. XV.

POſtquàm triginta, quos Electores diximus, de uniuerſo Nobilium cœtu, demptis inhabilibus, & aliis, quos ſupra diximus, ſumptis de more ſuffragiis, periculum fecerint: nec reperti fuerint tot ciues, qui, con currentibus decem & octo uotis, pro implendo Concilio, idonei iudicati fuerint; iterum per eosdem Electores de his omnibus, qui prius integrum, & præſcriptum ſuffragiorum numerum non retulerunt, uota ferantur. Et ubi ſecunda hac uice, nec dum opus perfici poſſit, mandamus decimari numerum Electorum ſorte; ita ut uacantibus tribus à ſuffragio, cũ frequentiori reliquorum uoto deficiens Cõcilij maioris pars ſuppleatur.

De tollendis controuerſiis, uel in eligendo minori Concilio, caſu ſubortis. Cap. XVI.

QVòd ſi in eligendo minori Concilio, ſumptis ſuffragiis ſuper uniuerſo Concilio maiori prima uice, numerus impleri non poſſit; uolumus iterum ſumi ſuffragia de his, qui, licet habiles ſint, tamen integrum, & legitimum numerum non retulerunt. & ubi, concur-

currentibus tribus ex quinq; uotorum partibus, non poſſit centumuiralis ordo compleri, tunc cum maiori ſuffragiorum numero deficiens Cõcilij minoris pars eligatur. quòd ſi adhuc difficultates paritatis laboretur, mandamus ſorte decimari numerum triginta electorum: ut eiectis tribus uotis, paritate omnino ſublata, maior ſuffragiorum frequentia Concilium minus impleat.

De tollendis diſsidiis, quę in eligendo duplicato numero pro implendo Seminario oriri poſſent. Cap. XVII.

SI uerò in electione duplicati numeri per Concilium minus eligendi, eorum, qui quotannis ſubrogandi ſunt, ut in urnam, aut Seminarium eorum nomina cõiiciantur, aliquæ emergant difficultates; illud, pro eis ſuperandis, ſeruare mandamus, quod ſupra, in creandis per minus Concilium triginta electoribus ſanciuimus.

De ſubrogationibus Magiſtratuum, aut Officialium. Cap. XVIII.

VBI uel morte, uel abſentia, uel alia ex cauſa Magiſtratum aliquem, aut Conſiliarij munus uacare contingat, hi, quibus ſubrogandi auctoritas demandata eſt, alterum in eius locum quàmprimum eligãt, qui eas qualitates, & conditiones habeat, quæ Legibus noſtris præſcriptæ ſunt; ſeruentq; eoſdem modos, & formam, quæ in principalis delectione ſeruata fuit. Auctoritatẽ uerò ſupplendi deficientes in utro-

D

que Concilio, duobus Collegiis, ac minori Concilio, præſentium uigore demandatam eſſe uoluimus.

Quot uota requirantur in deciſionibus Collegij Gubernatorum. Cap. XIX.

EA, quæ à Gubernatorum Collegio, & tractanda, & ſtabilienda erunt, ſi octo ſuffragiis concurrentibus, approbata fuerint decreta, & ſancita intelligantur, & executioni mittantur: ſaluis tamen, & exceptis his caſibus, in quibus certa Lege maiorum ſuffragiorum concurſum requiſiuimus.

De tollendis contentionibus, quæ in dicto Collegio oriri poſſent. Cap. XX.

QVòd ſi aliquæ ſuboriātur contentiones, atque ea ratione negotia expediri non poſſint; Volumus Collegium Procuratorum uocari, ut collato ſimul negotio, interueniente legitimo ſuffragiorum numero, quod iuſtum, & conueniens fuerit, ſanciatur. Sed ſi nec dum ingenia hominum conuenerint (quod tamen ſperamus non futurum) mandamus acciri Conſilium minus, ut prudentia, & æquitate ſua, reiectiſq; animorum affectibus, frequentiori calculo controuerſum negotium concludendo pertinaces haſce contentiones, & maxime indignas tollat.

Quot uota requirantur in deciſionibus Collegij Procuratorum. Cap. XXI.

EA uerò, quæ à Procuratorum ordine ſunt termi-

nanda, nonniſi concurrentibus duabus partibus ex tribus ſuffragiorum ualidè poterunt deliberari.

De controuerſiis Collegij Procuratorum caſu exortis tollendis. Cap. XXII.

SI autem inter Collegas nata contentione, impediantur rerum exitus; ſancimus adeundum eſſe Collegium Gubernatorum; ut iunctis uotis, & trutinato negotio, conformibus animis, quòd æquum fuerit decidatur. Si uerò etiam labor iſte ſit infructuoſus; uolumus per Conſilium minus modo, quem paulò ante formauimus, omnem hanc indignam, & maximè uitandam controuerſiam præcidi, ac dirimi.

De modo tollendi controuerſias in duobus Collegiis ortas. Cap. XXIII.

EAdem ratione uolumus præcidi contentiones, quæ caſu oriri poſſent in terminandis his cauſis, & negotiis, quæ ſui natura ad duo Collegia ſimul iuncta pertinent.

De legitimo numero Concilij maioris, & minoris. Cap. XXIIII.

VBI cogendum erit Conſilium maius, non intelligatur eſſe plenum, & legitimum, niſi, computatis Illuſtriſſimis Collegiis, impleat numerum tricentum. Conſilium uerò minus, nonniſi conuenerint octuaginta, ultra duo Collegia. Excipitur tamen à præ-

ſenti Sanctione caſus ille, quando Conſilium minus, pro eligendis his, qui in locum de mortuorum, uel abſentium ſubrogandi ſunt, uocabitur; licebit enim tunc temporis, cum minori numero, & interuenientibus tantum his, qui poterunt conuenire, Conſilium minus legitimè congregare: modò adſint duo Collegia.

De qualitatibus in Duce requiſitis. Cap. XXV.

SVprema eſt in Republica Genuenſi Ducatus dignitas; proinde conuenit eum, qui ad tantæ dignitatis culmen euehendus eſt, uti auctoritate omnibus præſtat, ità animo, uirtute, conſilio, ac rerum omnium experientia, pollere; ut dignitati, & auctoritati, quàm præ ſe fert, uirtutes animi egregiè reſpondeant. Sancimus igitur néminem ad id muneris aſſumendum, niſi ita cum Nobilitate ſplendorem animi coniunxerit, ut à quacunque arte Nobili uiro interdicta per quindecim annos omnino abſtinuerit, de legitimo matrimonio, Ciuitatisq; habitatorem, maioremq; annis quinquaginta eſſe opportet. In publicis uerò Cōciliis, uel Magiſtratibus, aut Legationibus, Reipublicęq; e adminiſtratione ita uerſatum eſſe cupimus, ut tanti ponderis molem feliciter ferre ualeat. ita lautum ei ſit patrimonium, quo tanti muneris auctoritatem, & dignitatem, commodè ſuſtinere poſſit.

De forma ſeruanda in electione Ducis. Cap. XXVI.

QVò ſublimius eſt Ducalis dignitatis culmen, eò optatius etiam, ac magis ambitioſum uidetur.

Digitized by Google

Proinde exiſtimauimus rectæ adminiſtrationi maximè conuenire, ſi perplexa quadã electionis ratione, immoderatæ hominum cupiditati, quantum fieri poſſit, in hoc commitiorum genere occurramus, curemusq; quantum fas eſt, ut Ciuium uota libera ſint. Vbi igitur de eligendo Duce agendum erit, conueniet Conſilium maius; ibiq; allatis decem pillulis auratis, quæ diuerſis litterarum notis inſcriptæ ſint, ita ut una cum altera nullo modo conueniat, ſorte educatur ex urna, in qua prius recondantur, una ex pillulis, cuius nota, ſeu inſcriptio nemini, niſi Conſeruatoribus Legum pandatur. mox iuxta Principis ſugeſtum ſtatuatur urna, in qua quinquaginta globuli aurati condantur, qui eam litterarum notam inſcriptam habeant, quæ paulò ante ſorte educta fuit. his addantur tot globuli argentei, nulla litterarum nota inſcripti, qui, iunctis quinquaginta auratis, Conſiliariorum numerum æquent: quiq; auratis & magnitudine, & pondere, & forma, & materia ſint omnino ſimiles, ſeduloq; commiſceantur. Ex his unusquisque Conſiliarius, demptis tamen duobus Collegiis, unũ ſorte, & ſine fraude educet. Is, cui auratus obuenerit, confeſtim Cenſoribus, qui urnæ aſſident, conſpiciendum, & recognoſcendum tradet; mox occultè nomen alicuius ciuis, quem tanto munere dignum iudicauerit, ex toto Nobilitatis corpore, & iis qualitatibus, quas requiſiuimus præditum, conſcribet in chartula; deinde è comitio exibit; ita ut nec uota ambire, nec cum aliquo colloquia miſcere poſſit. Eductis omnibus auratis pillulis, Illuſtriſſima Collegia nomina omnium, qui in chartulis deſcripti fuerint, legent, & in numerum redigent. quòd ſi nominati ad uicenarium numerum non aſcenderint, eorum nomina, quibus aurata ſors cecidit, in urnam coniiciantur,

& iterum extrahantur; ut repetita per eos nuncupatione, numerus ille uicenarius impleatur; quẽ ita terminauimus, ut nõ minor ſit uiginti: ultra autẽ eſſe poſſit uſque ad quinquaginta. Horũ nomina quotquot fuerint, uocatis etiã illis quinquaginta, quos nuncupatores auratos diximus, per Concilium maius diſcutientur; quindecim uerò ex his, qui plura retulerint uota, intelligantur ad Ducatum propoſiti. Horum autem quindecim nomina ad Concilium minus diſcutienda mittentur; & ſex, qui maiorem ſuffragiorum partẽ, quæ tamen minor nõ ſit, quàm tres ex quinq;, retulerint, iterum ad poſtremam Cõcilij maioris diſcuſſionem remittentur. Ex his unus, qui in uotis hominum præualuerit, pro Duce renuntiabitur. Quòd ſi uota paria fuerint, iterum ferenda erunt ſuffragia; ſi uerò eadem paritate contendatur, tunc, ſorte prius è Concilio eiectis quinq;, & repetita uotorum collectione, omnino tolletur paritas.

De Pyxide. Cap. XXVII.

VT liberiora ſint uniuſcuiusque uota, liceatq; cuilibet in ſuffragiorum collectione ex animi ſui uoluntate, & prout conſcientiæ ſuæ ſtimulus, uel ratio ſuggeret, uotum, aut nigrum, aut album dare, abſque eo quod timeat, ne aſſidens aut uicinus, cui fortè promiſſa fuit ſuffragij gratia, cognoſcat pollicitationem nõ eſſe obſeruatam; uoluimus formari nouum pyxidis genus, qua cum in futurum ſuffragia danda eſſe decernimus: & non alio modo, aut forma. Erunt igitur gemine pyxides, ſeu urnulæ ſimul iunctæ, & undequaquæ clauſæ; diuerſis coloribus ita diſtinctæ, ut una earum affirmatiuam: altera uerò negatiuam de-

monſtret. quæ affirmatiuam deſignat poſterior ſit; quæ verò negatiuam prior. in hac adſit ita latum foramen, ut immiſſam manum,& vſq; ad ingreſſum ſecundæ pyxidis tendentem, facile admittat. Qui fauorabile votum ferre intendit, immiſſa manu in foramen,& in ſecundam vſque vrnulam extenſa, pillulam ſeu globulum dimittat in vas annexum, quod facile, obducta manu, diuelli, à ſuperiori pyxidis parte poterit. qui uerò contrarium uotum ferre uoluerit, manum pariter vſq; in ſecundam vrnulam extendet; verùm pillulam,vel immitendo,vel retrahendo, in priorem urnulam, aut pyxidem, quæ negatiuam refert, dimittet, omnibusq; uotis collectis, ſubductisq; vaſibus geminis, quæ cōiunctæ pyxidi ſubſunt, videri facile poterit ex quantitate pillularum, quæ in nigrum, aut in album vas ceciderunt, quæ pars præualuerit.

Globuli, quorum vſus in hoc opere neceſſarius eſt, Lanei, aut Linei, aut Serici ſint oportet; ne cadentes, aut dimiſſi, ſtrepitu ſuo uicinis qualitatem uoti demonſtrent,ſintq; eiuſdem coloris; cùm non color eorum, ſed locus, ſeu vas, in quod immittuntur, voluntatem votum dantis denotet.

De Habitu Ducis, & Magiſtratuum. Cap. XXVIII.

DVX, Gubernatores, Procuratores, ac Magiſtratus, quibus Iuſtitiæ Ciuilis, & Criminalis adminiſtratio commiſſa eſt (quòd maximè ad Magiſtratus dignitatem pertinere videtur) togati incedant, iuxta formam ex antiquis Legibus præſcriptam.

Digitized by Google

De Sindicatu Ducis, Gubernatorum, & Procuratorum. Cap. XXIX.

NIhil eſt, quod optimos quoſq; uiros in fide, & officio facilius contineat, quàm uirtutis amor, gloriæq; & honoris præmium: malos uerò, timor Legum, & pœnarum. Propterea optimo iure conſtitutum eſt, ut Magiſtratus omnes, finito eorum munere, Sindicatui ſubiiciantur; ut, mali debitas pœnas ſubeundo, aliis ſint exemplo: qui uerò laudabiliter, & fideliter ſe geſſerint, debito commendationis, & laudationis præmio non defraudentur. Quare laudabilem morem Reipublicæ approbamus; ut non modo Gubernatores, & Procuratores, uerùm Dux ipſe, finito munere, Supremorum inquiſitioni, & notioni ſubſint. qui tamen non niſi reſpectu eorum, quæ ab uno quoque eorum in Magiſtratu commiſſa ſunt eos inquirere, aut coercere poſſint. ratione uerò eorum, quæ per Collegium Gubernatorum, aut Procuratorum, aut per ambo Collegia ſimul iuncta fuerint contra Leges, decreta, aut ordinata, æquum non eſt eos ſingulariter teneri. Licebit tamen Supremis, ubi aliquid tale commiſſum cognouerint, Conſilium minus uocare; quod, audita cauſa, quod iuſtum, & conueniens fuerit frequentioribus uotis decernet. A ſententiis per Supremos ferendis in cauſis Sindicatuum, ubi de priuatione uitæ, honoris, aut inhabilitatione ad Magiſtratus agatur, appellari poſſit ad Conſilium minus; huiusq; iudicij inſtantia ſexaginta dies non excedet.

De

De Gubernatoribus, & qualitatibus, quæ in eis requiruntur. Cap. XXX.

QVI ad Reipublicæ gubernacula ſunt promouendi, eos non modo claritate Nobilitatis ſplendere decet, uerùm etiam prudentia, rerum experientia, ac fide præditos eſſe. Proinde ſancimus ad hoc munus eligendum, & Nobilem eſſe;ac Ciuitatis habitatorẽ; & ab artibus, quæ Nobilibus interdictæ ſunt, per decennium abſtinuiſſe. adhæc annorum ſit ultra quadraginta; conueniens dignitati habeat patrimoniũ; & ubi decoxerit, non admittatur, niſi prius integrè ſuis creditoribus ſatisfecerit. in Conſiliis autem, & aliis Reipublicæ muneribus ita ſe geſſerit oportet,ut apud omnes non mediocrem ſui ſpem, & opinionem concitauerit. Vnus tantum ex eadem familia in eo Gubernatorum ordine exiſtat, ut ſupra.

De qualitatibus, quæ in Procuratoribus requiruntur. Cap. XXXI.

QVas in Magnificis Gubernatoribus qualitates requiſiuimus, eaſdem in Magnificis Procuratoribus neceſſarias eſſe decernimus.

De Præfecto Generali Triremium, & de præfecto Triremis, & quæ in eis concurrere debent. Cap. XXXII.

GRaue eſt admodum pondus, quod fidei, & prudentiæ Præfecti Triremium committitur. Propterea

Digitized by Google

conuenit eum, qui huic muneri præficiendus eſt, Nobilem eſſe; ab omni arte Mechanica ſaltem per annos octo prorſus abſtinuiſſe; nec minorem annis triginta eſſe; Magiſtratumq; aliquem, aut Conſiliarij munus feliciter obiiſſe, aliis item qualitatibus, quas in Gubernatoribus requiſiuimus, nequaquam carere oportet. Triremis autem Præfectum, & Nobilẽ, & annorum uigintiquinque eſſe neceſſe eſt.

De Gubernatore Corſicæ, & eius neceſſariis qualitatibus. Cap. XXXIII.

CORSICA Nobiliſſima eſt Genuenſis Dominij pars. Quare decet eum, qui ad moderandam eam Inſulam mittendus eſt, & Nobilem eſſe; & omnibus his qualitatibus præditum, quas in Gubernatoribus requiſiuimus.

De Commiſſariis cum ſuprema auctoritate deputandis. Cap. XXXIIII.

COmmiſſarij in Dominio cum ſuprema auctoritate deputandi nonniſi Nobiles, & annorum ad minus quadraginta eligantur; ſed & qui Mechanicas artes per annos octo non exercuerint; & Conſiliarij munus, & alterius in Vrbe Magiſtratus perſonam ſuſtinuerint; ſciantq; maximè eis conuenire ut ſuprema auctoritate, quæ eorum prudentiæ commiſſa eſt, mature & conſulto utantur. Quòd ſi ſecus fecerint, ſciant ſe Sindicatoribus per Illuſtriſſimam Dominationem ex laudabili more deputandis, ultra alia inquiri, & coerceri ſolita, ſe barratariarum, concuſſionũ,

Digitized by Google

extorſionum, uiolentiarum factarum exactam, & ſeueram rationem reddituros.

De Oratoribus, & Legatis ordinariis. Cap. XXXV.

ORatores, & Legati, qui per Illuſtriſſimam Dominationem ad ſupremos Principes tranſmittuntur, ut ibi reſideant, non poſſint ultra triennium in ea Legatione eſſe, neque id temporis aliquo modo prorogandum eſt, niſi ex grauiſſimis cauſis, iudicio eorũ, ad quos eorum electio pertinet: neq; id ultra annum fieri conceditur.

De electione nonnullorum Magiſtratuum. Cap. XXXVI.

POſtquam iudicio duorum Collegiorum, & Conſilij minoris, concurrentibus tamen tribus partibus ex quinq; ſuffragiorum, nuncupati fuerint duo, aut ad plus quatuor ciues: pro unoquoque infraſcriptorum officiorum, qui qualitatibus requiſitis in his, qui ad minus Conſiliũ promouendi ſunt, non careant; omnia eorum nomina ad Conſilium maius tranſmitti uolumus, ut iudicio ſuo, aptiorem unicuiq; muneri calculorum frequentia declaret.

Quorum Officiorum nomina ſunt hæc:

Prætor Sauonæ.
Commiſſarius, aut Capitaneus Clauarienſis.
Commiſſarius, aut Capitaneus Spediæ.

Commiſſarius, aut Capitaneus Sarzanenſis.
Gubernator Corſicæ.
Locumtenens ultramontanus, ſeu Capitaneus, aut Prætor Ayacenſis.
Commiſſarius Bonifacij.
Commiſſarius Caluæ.

Alia uerò munera, quæ per duo Collegia, & uiginti octo ciues cōferri ſolebant, in futurum per duo Collegia, & Conſilium minus, concurrentibus pluſquàm tribus ex quinque omnium ſuffragiorum, conferri uolumus. Quibus addere uoluimus eadem ratione cōferenda, Præfecturam Triremium; Legationes ad Principes deſtinandas extra Dominium; Præfecturas militum prætorianorum, qui Forum, & Prætoriū, & Vrbem cuſtodiunt; Præfecturam Arcis Sauonæ, & Sinus Spediæ.

Cetera uerò Officia, quæ per Illuſtriſſimam Dominationem ſolam, aut per Illuſtriſſima duo Collegia tantum, aut per Collegium Procuratorum ſimpliciter conferri ſolebant (demptis tamen ſupra exceptis) eadem ratione in futurum conferenda eſſe cēſemus.

De præfectorum nonnullarum Arcium qualitatibus. Cap. XXXVII.

MAxima eſt habenda ratio Arcium, & munitorum locorum, quæ Reipublicæ propugnacula ſunt. Iccirco decernimus Arces infraſcriptas nullius fidei committendas eſſe, niſi Nobilium, qui annum excedant trigeſimum; & per annos octo aliquam artem Mechanicā non exercuerint; quique in Conſiliis uerſati quandoque fuerint; aliiſque uirtutibus præditi ſint, quæ ad obeundum tale munus neceſſariæ ſunt.

Arces omnes, & munitiora loca Illuſtriſſimæ Dominationi ſubiecta. his tantum exceptis, quæ, & quas non deſcriptis committendas, & committenda eſſe duximus.

De Officiis conferendis in Ciues non deſcriptos. Cap. XXXVIII.

COnueniens eſt eorum etiam rationem habere, qui in libro Ciuilitatis deſcripti non ſunt; nam cùm & ipſi Reipublicæ onera ſubeant, & patiantur, æquũ eſt etiam eos Reipublicæ commodis, & fructibus perfrui, & gaudere. Sancimus itaque infraſcripta Officia, quàm primum uacauerit, in Ciues non deſcriptos, & non in alios, omnino conferenda eſſe. Ea tamen Lege adiecta, quòd ubi in aliquo eorum agatur de tractanda publica, uel aliena pecunia, non prius ad illud obeundum admittantur, quàm idoneam cautionem præſtiterint.

Omnia officia Scribarum, & Notariorum, tam eorum, qui à Secretis ſunt Illuſtriſsimæ Dominationis, quàm qui Collegio Procuratorum, Officio Sancti Georgij, Supremis, Prætori, Rotæ, tam ciuili, quàm criminali, omnibusq; Magiſtratibus, tàm in Ciuitate, quàm in Riparijs, in Inſula, & demum in vniuerſo Dominio aſsident.

Officia omnia Conſulum rationis.

Omnia officia receptorum pecuniarum, quos vulgus Capſerios appellat, tam apud Officium S. Georgij, quàm apud licitatores vectigalium, & omnium redituum publicorum.

Officium vnum inter Cenſores. inter Conſeruatores Sanitatis vnum. inter Præfectos annonæ vnum.

Præturas inſuper infraſcriptorum locorum.

Tabiæ.	Vultabij.
Rapalli.	Coſtæ uadorum.
Caſtrinoui.	Varaginis.
Gauij.	Stellæ.
Framuræ.	Caſtilioni.
Montis rubei.	Rimazorij,& Manarolæ.
Vernatię,& Cornilię.	Portus ueneris.
Sigeſtri.	Coruariæ.
Trioriæ.	Carri,& Caſtelli.
Moneliæ.	Godani.
Vuadæ.	Arculæ.
Cerianæ.	Vezzani.
Recchi.	Præfecturas Arcis Lericenſis.
Petræ.	
Ceruij.	Arcis Sarzanellæ, &
Andoriæ.	Arcis Gauij.

Et omnia alia officia iam dictis inferiora, quæ alias per Illuſtriſsima duo Collegia conferri ſolebant. His addere uoluimus infraſcripta alia officia, in quibus ciues etiam non deſcripti participare poterunt.

Officia Vicariatus

Sauonæ.	Spediæ, &
Clauari.	Baſtitæ in Corſica.
Nouarum.	

Omnia autem ſupradicta officia, & quæque alia, quæ tam deſcriptis, quàm non deſcriptis conceduntur, gratis conferri mandamus. excepta tamen Gabella, quam Stagij uocant; cui nullum afferre præiudicium intendimus.

Digitized by Google

De Scribis, ſeu Secretariis. Cap. XXXIX.

IVſtis rationibus moti, noluimus Officium Scribarũ, qui Excellentiſſimo Duci, ac Gubernatoribus à Secretis inſeruiunt, perpetuum eſſe: ſed quinquennij curriculo præſcribi debere; neq; prorogari poſſe ultra triẽniũ, ſi ita è re ipſius Reipublicæ eſſe hi, quibus huius electionis auctoritas demandata eſt, concurrentibus duabus partibus ex tribus ſuffragiorũ, arbitrati fuerint. Horũ electio Excellentiſſimo Duci, duobus Collegiis, ac minori Conſilio credita eſt. qui ex omnium ciuium non deſcriptorũ numero uirtute, probitate, moribus, prudentia, continentia, ac fide inſignes, & huic muneri aptiores, quique ætatis ſuæ annum uigeſimum quintum expleuerint, eadem uotorum frequentia, quam in prorogatione requiſiuimus, ſeligent. Hoſce, ubi munus ſuum fideliter, & legaliter expleuerint, uoluimus Nobilitate donare, quam ipſo iure, & facto ſtatim ac ab officio cũ commendatione dimiſsi fuerint, adipiſcentur; ut tam inſignis præmij, & gloriæ deſiderio uicti, ad bene de Republica merendum accendantur.

Horum, qui nunc in officio hoc ſeruiunt, cùm uirtus, fides, probitas omnibus ſatis perſpecta, & cognita ſit, munus quinquennio adhuc durabit: ſi ita hi, qui eligendi eos ius habent, arbitrati fuerint; ſine ſpe prorogationis. Lapſo autem tempore, uacabunt, & omnia acta, ſcripturas, literasùe, quæ ad eorum munus pertinent, ſucceſſoribus ſuis in officio integrè conſignabunt. quas in publico Archiuio recondi, & diligentiſſimè conſeruari uolumus. Non intendimus tamen hac Lege tollere laudabilem morem ipſius Reipublicæ: quinimmo decernimus teneri eos ſingulo

anno ab Illuſtriſsima Dominatione litteras confirmatorias obtinere, in fidem, et teſtimoniũ bene geſti muneris ſui. quas ſi impetrare non poterunt, à ſuo munere ceſſent. Non obſtantibus quibuſcunq; Decretis, Legibus, aut Statutis in contrarium exiſtentibus, ſi quæ ſunt.

De Conſeruatoribus Pacis. Cap. XL.

POſtquam DEI Optimi Maximi beneficio, nouis Legibus promulgatis, & æquo animo receptis, ac inter Ciues ſincera, & inuiolabili pace ſancita, amplius de bello agendum non eſt, cùm maxime eius Magiſtratus iam ſublatus ſit; uiſum fuit conſtituere ordinem Ciuium, quos Conſeruatores Pacis appellamus. Horum præcipua cura erit, Matrimonia tractando, & ſtabiliendo, Ciuium animos, quoad fieri poterit, uincire, & coniungere. De ſimultatibus uerò, & rixis, quas indies inter Ciues oriri continget, ſedulò inquirent, eaſque, quàm citius fieri poterit, (ne morbus iſte in Republica adeo exitioſus, altius ſerpat) conciliatis hominum animis, tollere, & radicitus extirpare conabuntur. Contumaces, & eorum dicto non audientes ad Illuſtriſsimam Dominationẽ deferent, quæ, cauſa cognita, oportune prouidebit: nõ retardato tamen curſu Iuſtitiæ. Pro horum electione, ex Illuſtriſſimis Collegiis tres ſorte eligentur, quorum ſinguli duos ad hoc munus idoneos nuncupabunt. Horum autem tres, qui frequentiori calculo recepti fuerint, Pacis Conſeruatores erunt. eorum munus biennale erit.

De Le-

De Legum Conſeruatoribus, & Iuramento dando. Cap. XLI.

NIhil prodeſſet Leges compilaſſe, ac Rempublicam bene inſtituiſſe, niſi etiam prouideretur, quòd Sanctiones iſtæ ſuum ſortirentur effectum, ac executioni mitterentur. Hac ratione erigere voluimus ordinem duorum Ciuium grauiſsimorum, quos Legum Conſeruatores appellauimus. Horum præcipuum munus erit electionibus Ducis, ac Magiſtratuum omnium, & præcipue triginta Electorum, qui Conſilij maioris, & minoris creandi ius habent, & quibuſcunque electionibus aſsiſtere; curarecq; quòd antequam ad id manus apponatur, Lex ſuper ea electione, de qua tunc agetur, condita, publicè alta, & intelligibili voce omnibus legatur; & ſolemnitas, & forma, quæ in eis comitijs ſeruanda eſt, non modo ad memoriam reducatur, verum omnino obſeruetur. Iuramentum Ciuibus his, quibus ius eligendi demandatum eſt, dari curabunt in manibus Illuſtriſsimi Ducis in forma infraſcripta. His, qui ad aliquod munus aſſumpti fuerint, aliud iuramentum in forma pariter infra deſcripta, antequam ad Magiſtratum accedant, dari curabunt. Fraudibus, quæ in comitijs quibuſcunque fient, & quæ præuideri per nos non potuerunt, occurrent. & ſi quem in fragrãti crimine deprehenderint, ad Illuſtriſsimum Ducem ſtatim deferent, qui eum vtriuſque voti impotem declarabit; prout nos tenore præſentium declaramus; & pro modo culpæ grauiori etiam pœna mulctabit. Biennale erit hoc munus. horumq; electio ad duo Collegia, & Conſilium minus pertinebit.

Forma iuramenti eligere debentium.

IVro ego N. ad Sancta Dei Euangelia manibus corporaliter tactis ſcripturis, & in animam meam, me in electione, quam hodie facturus ſum de . . . . remoturum ab animo meo iram, amicitiam, amorẽ, odium, proficuum affectum ad quemcunque colorẽ, & factionem: Sed Deum tantũ ante oculos habiturũ; & huius Reipublicæ, & Libertatis noſtræ, publicæue quietis conſeruationem, daturumq; ſuffragium meũ illis tantum, qui mihi uirtute, prudentia, fide, & integritate præſtantiores uidebuntur. Ita me Deus Optimus Maximus adiuuet; & hæc Sancta Dei Euãgelia.

Forma Iuramenti iam Electorum.

IVro ego N. ad Sancta Dei Euangelia, manibus corporaliter tactis ſcripturis, & in animam meam, me munus hoc mihi demandatum legaliter, & fideliter obiturum; & huius Republicæ Libertatẽ, publicamque quietem, quantum in me erit, curaturum, & defenſurum. Ita me Deus adiuuet, & hæc Sancta Dei Euangelia.

De electione Conſeruatorum Legum. Cap. XLII.

EReximus Officium, quod Conſeruatorum Legum appellatur; atque id ſumma cũ ratione. cùm, ſublatis Legibus, aut eis nequaquam obſeruatis, neceſſe ſit Rempublicam, uti anima carentem, omnino perire, ac ruere. Proinde uolumus per duo Collegia, & Conſilium minus medio menſe Ianuario, concur-

rentibus tribus partibus ex quinque ſuffragiorum, duos Ciues optimos eligi debere, qui in Rempublicam propenſo ſint animo, & qualitatibus, quas in Gubernatoribus requiſiuimus, non careant. Horum ita Electorum pietati, & prudentiæ per biennium Legũ conſeruationem: immo Reipublicæ ſalutem, & uitam eo, quo poſſumus, ſtudio, & ardore commendamus. Quòd ſi medio hoc tempore Conſeruatores iſti, aut alter eorũ deceſſerit, uel recedat, non rediturus breui, ſtatim mandamus ſuppleri numerum; ne Magiſtratus, adeo in Republica neceſſarius, aliquo tempore uacet. Pro hac prima uice eligimus in Conſeruatores Magnificos Dominos Lucam Iuſtinianum, & Nicolaum, alias Nicheroſum Pallauicinum.

De uacationibus Magiſtratuum. Cap. XLIII.

NE Ciues hi, qui elatò animo ſuapte natura ſunt, primariorum Magiſtratuum frequentia elatiores fiant, atque inde in tyrannidem declinent: quod maximè fugiendum eſt in Republica; Sancimus eum, qui Ducalis dignitatis munere ſemel functus fuerit, non poſſe iterum ad eiuſdẽ dignitatis culmen euehi: niſi prius lapſis quinque annis, à fine officij uumerandis. Qui item ſemel Gubernator fuerit, non poſſe pariter, niſi lapſo quinquennio ut ſupra, iterum ad eundẽ Magiſtratum promoueri. Eum autem, qui Procurator ſemel electus fuerit, uacare debere ab eo munere per quadriennium. Qui uerò in altero Conſiliorum fuerit, per annum. Non prohibendum tamen exiſtimauimus quin Gubernator, aut Procurator, ubi omnibus qualitatibus, quas dignitas ſuprema expoſtulat, præditus ſit, in Ducem eligi poſsit. Ceteras

uerò uacationes, tam munerum, quàm familiarum, uti non neceſſarias, tollendas eſſe arbitramur.

De Prouiſionibus; quæ fieri debent ſuprema auctoritate. Cap. XLIIII.

LIcet eo, quo poſſumus ſtudio, & feruore adminiſtrationem iuſtitiæ criminalis iuxta Legum, Statutorumque formam Prætori, & Rotæ ita commendauerimus, ut nemo poſſit nec cumulatiuè, nec priuatiuè eorum iuriſdionem impedire; Non ignoramus tamen quandoque non modo in Ciuitate, uerùm in Dominio euenire poſſe ſubitos quoſdam, & repentinos caſus, in quibus ſeruata, & non ſeruata forma iuris, & ſuprema auctoritate, ac regia manu prouidendum eſt; ne publica quies, ac pacificus Reipublicæ Status perditum eant, cùm uel Populus inſanit, uel ſeditioſi tumultuantur, uel perditorum, & flagitioſorum hominum turmæ uias publicas hoſtili more inuadunt, agroſq;, & ditionem Genuenſem depopulantur. Hiſce caſibus, & aliis huiuſmodi, quibus ad Illuſtriſſimam Dominationem pertinet auctoritate ſua omnia ſedare, Excellentiſſimus Dux, iunctis duobus Collegiis, uocatoq; Prætore, quatenus expediat, & Rota, ut auctoritati etiam conſilium iungatur, & nulla interpoſita mora, ſcelerum auctores debitis pœnis affici curabit. mox participes, & ſuſpectos detineri faciet; ueritatem criminis inquiret, ut pro modo culpæ quiſque debitas luat pœnas.

Quòd ſi aliqui Commiſſarii delegandi erunt, qui Prouinciam luſtrent, & facinora compeſcant, nonniſi hi, qui graues aliquos Magiſtratus geſſerunt, eligentur; ut ſuprema auctoritas grauiſſimis tantum uiris, & prudentibus committatur.

De gratiis, & forma, in illis concedendis, obſeruanda. Cap. XLV.

IN concedendis gratiis delictorum, quarum auctoritas apud Illuſtriſſimum Ducem, ac duo Collegia reſidet, concurrentibus uotis duarum partium ex tribus, illud aduertendum duximus non licere, quòd abſque legitima partis offenſæ remiſsione in his caſibus, in quibus requiritur, aut, ea extincta, hæredis ſanguinis, & bonorum, Princeps ſuam exerceat clementiã. In caſibus uerò criminis læſæ Maieſtatis, & ſeditionum, in quibus Principem decet quaſi eſſe inexorabilem, non eſſe concedendam gratiam, niſi ex magna cauſa, & ob bonum publicum, & interuenientibus omnibus uotis, & utriuſque Collegij, ac minoris Cõſilij. In infraſcriptis uerò caſibus, qui grauiſſimi, & atroces ſunt, ſcilicet homicidij animo deliberato patrati, Parricidij; Aſſaſsinij; mandati ad occidendum, ſequuto tamen effectu homicidii in officialem; robariæ in ſtrata publica; fabricationis falſæ monetæ; raptus Monialium, aut mulierum honeſtarum, nonniſi interuenientibus duabus partibus ex tribus, & utriuſque Collegij, & minoris Conſilij litteras gratiæ, aut reſtitutionis eſſe concedendas.

De Procuratoribus perpetuis Sindicandis. Cap. XLVI.

QVI cum honore, & commendatione Ducatus munus obierunt, in præcedentis dignitatis honorẽ, perpetui Procuratoris munere, antiquarum Legum beneficio, funguntur; id quod & nos laudamus. Verùm ne horũ animi ex perpetui officij auctoritate elatiores, quàm par eſt, fiãt, uolumus eos ſingulo bien-

nio Sindicatui ſupremorum, & aliorum quinque ex Conſilio minori tunc ſorte eligendorum, ſubiicere; qui diligenter eorum acta in officio, & adminiſtratione reuideant. Et ſi quid per eos contra Leges commiſſum fuiſſe compererint, debitis pœnis afficiant. Inſuper nolumus Procuratores perpetuos in electionibus Prætoris, Auditorum Rotæ criminalis, nec ciuilis, Aduocatiſue Fiſcalis aliquo modo uotum ſuum dare poſſe.

De condendis Legibus. Cap. XLVII.

SI in aliquo maturè, & prudenter eſt agendum, aut grauiori cum conſilio: id in materia Legum condendarum agendum eſt; ſunt enim firmamentum, & baſis totius Reipublicæ; cùm ipſis uiuendum ſit: nec cōtra eas aliquo modo eundum. Et propterea uniuerſi Populi (ſi commode fieri poſſe) conſenſus requirendus eſſet, cùm uel de noua Lege condenda, uel de aliqua abroganda tractatur. Verùm conſulentes & utilitati, & neceſſitati; Sancimus nullo modo nouas Leges condi, quæ præſentibus, quibus nunc uiuitur, & quæ à nobis aut conditæ, & condendæ, aut approbatæ fuerunt, contrariæ ſint, neque iam conditas, ac cōdendas, & approbatas abrogari, aut corrigi, ſiue emendari, niſi, coactis prius Collegiis, maturè conſulatur; & ſi quatuor partes ex quinque non approbauerint, nihil actum cenſeatur: ubi uerò approbauerint, deferantur omnia ad Conſilium minus diſcutienda; cuius niſi quatuor ex quinque conſenſerint, nihil concluſum intelligatur: ubi uerò conſentiant, denuò omnia maturè Conſilij maioris conſultationi ſubiaceant; & niſi frequentiori eorum uoto approbetur, nihil pariter actum exiſtimetur.

Alias uerò Leges, quæ non contrariantur ut ſupra, nonniſi per duo Collegia, & Conſilium minus, concurrentibus duabus partibus ex tribus, fieri poſſe declaramus.

De Pace, Bello, Fœdere, & adhærentia. Cap. XLVIII.

VBI maius periculum eſt, ibi cautius, & maturius eſſe aduertendũ exiſtimauimus. Propterea quotieſcunque tractandum erit de Bello ineundo, uel de Pace, aut Tregua ſancienda, aut adhærentia ſtabilienda, ſiue fœdere cum aliquo Principe, aut Republica iciendo; aut ſi aliquid aliud ſimile, & graue, quod ſtatũ Reipublicę tãgat, decernendũ erit; nolumus aliquid ſanciri, aut executioni mitti, niſi prius maturè, & modo, ac ordine, quo infra, conſulatur. In primis igitur coràm Illuſtriſsimis Collegiis id omne plene trutinabitur; & niſi quatuor ex quinque partibus cõſenſerint, nihil actum intelligatur: Vbi uerò conueniant, conuocato Conſilio minori, idem proponatur, & diligenter diſcutiatur; & niſi quatuor ex quinque illud approbauerint, nihil concluſum, nec ſancitum intelligatur.

De Pedagiis, Collectis, & Vectigalibus de nouo non imponendis, nec impoſitis tollendis, niſi ſeruata forma. Cap. XLIX.

NEmo eſt, qui non intelligat nouas Pedagiorum, Collectarum, Vectigaliumùe impoſitiones Populis eſſe admodum graues. Proinde mandamus nemi-

ni licere in Republica Genuenſi de nouorũ onerum impoſitione decernere, niſi Conſilio maiori; quod Principem ipſum, & Rempublicam refert; neque id fieri poſſe uolumus, niſi prius Illuſtriſſima duo Collegia, & Conſilium minus maturè conſuluerint, ac, concurrentibus duabus partibus ex tribus, declarauerint non modo neceſsitatem ſubeſſe, uerùm etiam nullam neque meliorem, nec æqualiorem formam inueniri, qua opportunius Reipublicæ neceſsitati conſuli poſſit. Idem intelligatur ſancitum, ubi agendum erit de tollendis iam impoſitis.

De Doctoribus, & Medicis.

Cap. L.

DOctores, tam Legum, quàm Artium, & Medicinæ talari ueſte utantur; nec ſine ea incedant. Contrafacientes, priuilegiis, & immunitatibus ſuis biennio carebunt; Iureconſulti poſtulare, Medici uerò cũ Collegis ſuis de communium infirmorum cura conferre per triennium non poterunt, & in eorum Collegiis utriuſque uoti impotes erunt.

Hiſce, quòd maximo uſui ſunt in Republica, nec mediocre ei ornamentum afferunt, uolumus omnino obſeruari priuilegia, & immunitates, ſublatis fraudibus, ſi quæ ſunt.

Ratio eorum dignitatis poſtulat, & ita obſeruari uolumus, ut ab omnibus Magiſtratibus, excepto Illuſtriſſimo Duce, & Gubernatorum Collegio, ſedentes, & tecto capite & audiantur, & excipiantur. poſſintque ad omnes in Republica dignitates promoueri, etiam quòd Conſiliarij maioris, uel minoris munus, aut alios Magiſtratus nũquã obierint, Suprema excepta.

Collegium Iureconſultorum tenebitur in futurũ quot-

annis

Digitized by Google

annis duos ſui ordinis ſumminiſtrare, qui pauperes, & miſerabiles perſonas tam in Foro ciuili, quàm criminali gratis, & pietatis ergò tueantur, & protegant.

Præterea Medicorum ordo duos ex Collegis ſuis ſingulo anno nuncupabit, qui gratis pauperibus, & miſerabilibus perſonis in medendo diligentem, & piam operam præſtent.

Hebræi à poſtulatione, & medela omnino abſtineant, & quicunque alij, qui Doctoratus diplomate caruerint.

Procuratores, & Præfecti annonæ non participēt in commodis ſui muneri.

Cap. LI.

QVò magis grauiora negotia fidei ſuæ cōmiſſa eſſe quis perſpicuit, eò magis intelligere debet, ſibi elaborandum, ut fidei, quæ de eo concepta eſt, rerū exitus egregiè reſpondeant. Id autem facile unuſquiſque conſequetur, ſi illud unum ante oculos habuerit. homini libero nihil Patria ipſa carius eſſe debere. Icciroo Procuratores tam perpetui, quàm temporales, quibus patrimonij, ac publicorum reddituum, qui nerui Principis dicuntur, cure demandata eſt, ſciant, ſibi maximè cauendum, ut mundas ab omni auaritiæ labe habeant manus, & (quod caput omnium eſt) ne in licitationibus, emptionibus, aut conductionibus publicorum reddituum aliquo modo directè, aut indirectè participent, neùe publica pecunia aliquo modo, nec etiam minima in parte, aut breuiſsimo tempore pro rei priuatæ commodis utantur, aut gaudeant. Præfecti item annonæ caueant, ne in cōparanda re frumentaria, aut in ea ad Vrbem

traducenda aliquid commodi priuatæ rei adſcribant, aut publicam hanc adminiſtrationem cum priuata aliquo modo cõmiſceant. Quòd ſi ſecus feciſſe cõpertum fuerit, ſciant ſe, uti indignos, inhabiles ad Magiſtratus factos eſſe, & pœna pecuniaria arbitrio Supremorum plectendos.

Quòd dotes anteriores tempore præferantur Officiò S. Georgij poſteriori. Cap. LII.

INtelleximus inoleuiſſe conſuetudinem in Ciuitate Genuæ, aut Lege aliqua, aut ritu firmatam, qua mulieres, quæ pro dotibus ſuis bona mariti obligata habent, ſi concurrant cum Officio S. Georgij etiam poſteriore creditore, ab earũ tamen iuribus excluduntur; quod & iuri, & omni æquitati maximè aduerſatur. Huic igitur abuſui prouidere uolentes, publicæq; honeſtati, & utilitati conſulentes, ne mulieres indebitè indotatæ remaneant, edicimus, & hac præſenti Lege decernimus, quod ſi in futurum concurrat officium S. Georgij cum mulieribus dotem ſuam repetentibus, diſpoſitionem Iuris communis ſeruari debere; ſublatis quibuſcunque Legibus, Statutis, aut conſuetudinibus, etiam immemorabilibus in contrarium facientibus.

De Seditioſis. Cap. LIII.

NIhil eſt, quod publicam quietem, quæ in Republica ſummopere conſeruanda eſt, facilius perturbare, ac ſubuertere poſsit, quam Seditioſorum prauæ, & iniquæ uoluntates, ac temerarij auſus. Ideo ſanci-

ſancitum eſt,quòd ſi quis aliquo modo in hoc crimen inciderit, ſi auctor ſceleris fuerit, bonorum publicatione mulctetur, & ulterius capita puniatur. quòd ſi non auctor: ſed complex fuerit, ultra iam dictã pœnam confiſcationis, perpetuò remiget. Contra hoc genus hominum adeo Reipublicæ exitioſum Iudices procedent non modo ad accuſationem partis, uerùm etiam ex officio. Accuſatores occulti tenebuntur, & quartam partem bonorum eius, qui accuſatus fuerit, & de hoc crimine legitimè damnatus, in præmium conſequentur.

De Gladiatoribus, & Sicariis, quos Brauos vulgus appellat. Cap. LIIII.

NVllum eſt hominum genus, quod in Republica, aut alia Ciuitate rectè inſtituta, ſit adeo abominabile, quàm Gladiatores, & Sicarij, quos uulgus Brauos, ſeu Scauezzos appellat, qui iuuentutem omnem bene compoſitam ad ſeditiones, rixas, & digladiationes promouent, & excitant, ſubortas caſu contentiones fouent, & nutriunt; ut ab imprudentibus adoleſcentibus pecunias extorqueant. Hanc igitur peſtem ab hac Republica eradicare uolentes, mandamus hoc genus hominum ſtatim è Ciuitate eijciendum eſſe; ſub pœna Triremium triennalium.

De Conuenticulis. Cap. LV.

COmpoſitis iã rebus, & ſtabilito quieto Statu Reipublicæ, nihil reliqui eſt, niſi eam intra cancellos, qui præſtituti ſunt, continere. Id autem, ut facilius fieri poſsit, dedimus opportunas Leges ac inſtituta,

quæ ſi obſeruentur (ut confidimus) ſperamus futurum, ut Reſpublica quotidie magis floreſcat, & augeatur. Ad maiorem uerò ſecuritatem, ſancimus per Illuſtriſsimam Dominationem prouidendum eſſe ut conuenticulæ, quæ, ſub imagine boni, aut priuatæ hylaritatis, iniquis conſiliis, ac perfidis tractatibus uiam aperuerint, omnino tollantur.

Confirmatio Priuilegiorum, & immunitatem Illuſtriſs. Ioannis Andreæ Auriæ, prout hactenus obſeruata fuerunt. Cap. LVI.

DOnauit Andream Principem Auriam Ciuē ſuum optimum, ac de ea optimè meritum Reſpublica Genueñ. nonnullis immunitatibus, priuilegiis, & exemptionibus; memor tam inſignis, ac præclari ab eo beneficij accepti; utpotè qui Patriam, multis rebus præclarè geſtis inſignem: ſed alieno iugo ſuppoſitam, incredibili erga eam pietate ductus, abiecta prorſus ab animo omni ambitione, priſtinæ reſtituit libertati. Eius etiam indelendam ab animis hominū memoriam, erecta Statua marmorea, ac publico lautæ domus dono Illuſtrauit. Hæc, & alia uirtutis, & gloriæ condigna præmia Ioanni Andræ Nepoti, & auitarum uirtutum, tam in conſeruanda Libertate Patriæ, & eius dignitate amplificanda, quàm in bellicæ, & naualis militiæ gloria hæredi, & uero ſucceſſori, prout hactenus obſeruata fuerunt, ac eius familiæ omnino obſeruari uolumus.

De

De eligendis Magiſtratibus pro nunc per Illuſtriſsimos Miniſtros. Cap. LVII.

ANimaduertimus Magiſtratus, qui pro nunc moderandæ Reipublicæ Genuenſi præficiendi ſunt, nequaquam ſecundum modum, & formam in Legibus, quas nuper compilauimus præſcriptam, eligi poſſe, niſi prius iactis fundamentis, & conſtitutis ordinibus Magiſtratuũ, ex quibus ſucceſſores poſtmodum proſilire, atque inſurgere debent, iuxta ea, quæ per nos accuratè fuerunt ſancita; Neque expedire, aut decere, quòd ſecundum antiquarum Legum normã, quas in hac parte nunc abrogamus, atque abolemus, promoueantur. Minus etiam conuenire exiſtimauimus relinquendum hoc eſſe arbitrio Ciuium, qui ſine certa Lege inter ſe conflictantes, nouos poſſint in Ciuitate tumultus excitare, nondum integre veteribus extinctis. Proinde neceſſitati ipſi cedentes, & facultate, ac bailia nobis attributa, pro bonó, iuſto, ac pacifico ipſius Reipublicæ regimine utentes, menti etiã Principũ noſtrorũ inhærentes, qui poſt maturã harũ omnium ſanctionũ noſtrarũ conſiderationem, & diſcuſſionẽ, & quibus de iure Italiæ, & totius Chriſtiani orbis pax, & quies commendata eſt, eam nobis litteris ſuis ampliſſimè declarauerunt; omniq; meliori modo uia, & forma, qua poſſumus, & nobis tributa eſt, Hac preſenti Lege inuiolubiliter obſeruanda ſancimus, & ſtatuimus, Magiſtratus maiores, videlicet Gubernatores, qui his noſtris Legibus ſupplendi ſunt Conſiliũ maius, & minus, adminiſtrationi criminalis iuſtitiæ præficiendos; necnon Magiſtratuũ Seminarium, quod noſtris Legibus erigendum eſſe du-

ximus pro hac prima uice à nobis eligendos, & ſtatuendum eſſe; eoſque ita electos, & conſtitutū ad Reipublicę regimen, & iuſtitiæ adminiſtrationem recipi, & admitti debere, & in ſuo officio manuteneri, donec integrè muneris ſui curſum peregerint, iuxta noſtrarum Sanctionum ſeriem, & tenorem. Ceteros uerò Magiſtratus, quos in futurum creari continget, nonniſi ſeruata ad unguem forma noſtrarum Conſtitutionum, eligi, aut creari poſſe decernimus.

Electio Magiſtratuum, & Conſiliariorum, ac Seminarij. Cap. LVIII.

PRouidere igitur uolentes nouæ Magiſtratuum, & Conſiliorum electioni iuxta ea, quæ per nos ſancita fuerunt; Eligimus ex uniuerſo Nobilitatis ordine infraſcriptos, quos graues aptos, & de Republica benemeritos, reiectis prorſus ab animis noſtris omnibus aliis reſpectibus & cauſis, exiſtimauimus, eoſq; ſingulis Magiſtratibus (debite referēdo) modo quo infra addiximus.

In primis pro Gubernatoribus tum ſubrogandis in locum cedentium, tum ſupplendis uſque ad numerum duodenarium iuxta per nos ordinata Magnificos Dominos videlicet.

Hectorem Fliſcum, uſque ad Medium Iunium anni præſentis.

Octauianum Saulium, uſque ad medium Decembrem anni 1577.

Franciſcum Spinulam quon. Baptiſtæ, quon. Antonij, uſquè ad medium Decembrem 1577.

Silueſtrum Cattaneum, uſque ad medium Iunium anni 1577.

Ioannem Baptiſtam Pallauicinum quon. Damiani, uſque ad medium Decembrem 1676.
Bartholomeum Lomellinum, uſque ad Medium Decembrem anni 1577.

Pro Procuratoribus uerò in locum cedentium Magnificos Dominos, uidelicet.

LVcam de Nigronibus, &
Hieronymum Caneuarium: ambos uſque ad medium Decembrem anni 1577.

Pro Conſilio maiori Magnificos Dominos, videlicet:

FRanciſcum Saluaigum quõ.M. Ambroſii.
Octauianum Arquatam.
Ioannem Baptiſtam de Cauo.
Iulianum Saluaigum, q. Lucæ.
Paulum Saluaigum, q. Leonardi.
Petrum Vernatiam, q. Bernardi.
Andream de Eccleſia.
Stephanum Confortum.
Ioannem Marinum, q. Laurentij.
Iulianum Marinum Marroſellum.
Gregorium de Turri.
Vincentium Riparoliam, q. Petri.
Octauium Riparoliam Iuris Doctorem.
Hieronymum Marinum, q. Pauli.
Dominicum de Turri.
Nicolaum de Marco.

Digitized by Google

Pelegrum de Palio.
Ioannem Panſanum Marinum.
Ioannem Antonium Marinum, q. Iacobi.
Stephanum Dauaniam.
Perciualem Cattaneum, q. Accellini.
Franciſcum Cattaneum, q. Stephani.
Simonem Oliuam.
Alexandrum Cattaneum, D. Silueſtri.
Cæſarem Cattaneum Veſcontis.
Ioannem Baptiſtam Zerbinum.
Hieronymum Cattaneum, q. Philippi.
Ambroſium Cattaueum, q. Baptiſtæ.
Dominicum Cattaneum; q. Baptiſtæ.
Franciſcum Zoalium.
Edoardum Cigalam.
Alexandrum Squarciaficum Cigalam.
Vincentium Bondinarium.
Alexandrum Cigalam, q. Nicolai.
Nicolaum Cigalam, q. Vincentij.
Octum Cazerium.
Vrbanum Fliſcum, D. Hectoris.
Laurentium Fliſcum, q. Hectoris.
Laurentium Fliſcum. q. Stephani.
Nicolaum Paxerium.
Ioannem Baptiſtam Ragium, q. Io. Baptiſtæ.
Raphaelem Ragium.
Ioannem Saluaigum, q. Benedicti.
Auguſtinum Saluaigum, q. Ambroſij.
Hieronymum Marinum, q. Franciſci.
Auguſtinum Marinum, q. Donaini.
Petrum Baptiſtam Cattaneum Iuris Doct.
Bartholomeum Lazaniam.
Gaſparem Oliuam.
Baptiſtam Bauam.

Franci-

Franciſcum Taliacarne Iuris Doct.
Antoniotum Cattaneum Stephani.
Stephanum Cigalam, q. Bartholomei.
Antonium de Brignolis.
Emanuelum Fliſcum, q. Petri.
Petrum Baptiſtam Fliſcum, q. Gregorij.
Damianum Fliſcum, q. Lucæ.
Marcum Antonium Rauaſchierium.
Federicum Fliſcum Laurentij.
Franciſcum Fliſcum D. Hectoris.
Benedictum Canevarium.
Ioannem Stephanum Moronum.
Ioannem Maruffum.
Ioannem Baptiſtam Lercarium, q. Stephani.
Baptiſtam Buronum.
Baptiſtam Camillam.
Nicolaum Serram.
Iacobum Lercarium, q. Franciſci.
Iacobum de Saluo.
Benedictum Pernicem.
Auguſtinum Gurlerium.
Angelum Lercarium, q. Lucæ.
Nicolaum Lercarium, q. Franciſci.
Camillum Lercarium Camillam.
Octauianum de Albara.
Iacobum de Nigro, q. Ioannis.
Stephanum Paſquam.
Edoardum de Nigro Phyſicum.
Dominicum de Auria, q. Stephani.
Antonium Inuream.
Nicolaum de Auria, q. Reuerendiſs.
Siluestrum Inuream.
Georgium de Auria, q. Melchioris.
Auguſtinum de Auria, q. Iacobi, q. Auguſtini.

H

Ioannem Baptiſtam de Auria, q. Dominici.
Io. Hieronymum Lercarium, D. Io. Baptiſtę
Stephanum Buronum.
Hieronymum Gallum, q. Dominici
Nicolaum Lercarium, q. Franciſci.
Ioannem Franciſcum de Nigro, q. Benedicti
Nigronum de Nigro, q. Philippi.
Ambroſium Carmagnolam,
Baptiſtam Groppalum,
Lucam de Prato.
Philippum de Nigro, D. Ioannis.
Laurentium de Nigro, q. Nicolai.
Ioannem Franciſcum Paſquam.
Bernardum Caſtaneam.
Dominicum Grillum.
Franciſcum Vignolum.
Laurentium Nigronum, q. Petri.
Baptiſtam Nigronum, q. Baptiſtæ.
Paulum Viualdum, q. Antonij.
Hieronymum Axeretum.
Antonium Sophiam.
Chriſtophorum de Iudicibus Iur. Doct.
Iacobum Viualdum, q. Baptiſtæ.
Paulum Grimaldum, q. Auguſtini.
Vincentium Duratium.
Ioannem Baptiſtam Groppalum.
Gaſparem de Sancto Petro.
Nicolaum de Nigro, q. Pauli.
Angelum de Maiolo.
Silueſtrum Vſuſmaris.
Baptiſtam Maiolum.
Paulum Delphinum.
Raphaëlem Oliuam.
Auguſtinum de Iudicibus.

Herculem Caſtilionum.
Iacobum Robertum.
Alexandrum Rubeum.
Ioannem Baptiſtam Grimaldum, q. R.mi
Bartholomæum Ritium.
Auguſtinum Grimaldum, q. Io. Baptiſtæ.
Lucam Grimaldum, q. Franciſci.
Paulum Spinulam, q. Stephani,
Philippum Spinulam, q. Ambroſij.
Benedictum Spinulam, q. Pauli.
Baptiſtam de Turri, q. Leonardi.
Danielem Spinulam, q. Nicolai.
Io. Paptiſtam Spinulam, q. Antonij.
Nicolaum Spinulam, q. Lucæ.
Ioſredum Spinulam, M.ci Lucæ.
Nicolaum Spinulam, q. Steph. Iuris Doct.
Iacobum Spinulam, q. Federici.
Io. Baptiſtam Gentilem, q. Iacobi.
Raphaelem Odonum,
Ioannem Odonum.
Ioannem Senaregam.
Io. Baptiſtam de Auria, D. Antonij.
Paganum de Auria.
Ioannem de Regibus.
Franciſcum Clauexanam Iur. Doctorem.
Clementem de Ruere.
Nicolaum de Auria, q. Io. Iacobi.
Marcum de Auria, q. Stephani.
Nicolaum de Auria, q. Iacobi, q. Petri.
Proſperum de Auria, D. Dominici.
Baptiſtam de Ricardis.
Marcum Fociam.
Franciſcum de Auria, q. Nicolai.
Baptiſtam Garbarinum.

H 2 Ste-

Stephanum Gentilem, q. Conſtantini.
Bartholomæum Coronatum.
Georgium Gentilem, q. Conſtantini.
Stephanum Pinellum, q. Auguſtini.
Io. Franciſcum Balbum, q. Nicolai.
Michaelem Adurnum.
Paulum Adurnum.
Thobiam Pallauicinum.
Galeatium de Auria.
Caſtelinum de Auria.
Io. Philippum de Auria, q. Lambæ.
Hieronymum de Auria, D. Pauli.
Nicolaum Cornerium.
Hieronymum de Nuce.
Benedictum de Auria, q. Io. Baptiſtæ.
Adrianum de Auria.
Pelegrum de Auria, D. Ioannis.
Alaramum de Auria.
Ludouicum Interianum, q. Oberti.
Nicolanm Gambaruttam.
Baptiſtam Parriſolam.
Ambroſium Interianum, q. Bartholomæi.
Franciſcum Groſſum, q. Laurentij.
Silueſtrum de Paſſalio.
Ioannem Antonium Baſſadone.
Lucam Siuori.
Franciſcum Pallauicinum, q. Babilani.
Felicem Pallauicinum,
Andream Centurionum, D. Benedicti.
Iacobum Seneſtrarium.
Iacobum Moneliam, q. Mag. Benedicti.
Io. Baptiſtam Salutium.
Hieronymum Lumellinum, q. Auguſtini.
Franciſcum Lumellinum, q. Baptiſtæ.

Ioannem Baptiſtam Seſterium.
Hieronymum de Clauaro, q. Lucæ.
Andream Pedralues.
Ioannem Lumellinum, q. Antonij.
Antonium Balianum.
Alexandrum Imperialem, q. Auguſtini.
Michaelem Portam.
Franciſcum Terrilem Phyſicum.
Nicolaum Balianum Iur. Doct.
Ioannem Baptiſtam Mercante.
Ioannem Iacobum Imperialem, q. Vincentij.
Baptiſtam de Terrili.
Nicolaum Sanguinetum Phyſicum.
Hieronymum Marinetum.
Io. Baptiſtam Ioardum, q. Benedicti.
Auguſtinum Lumellinum, q. Iacobi.
Angelum Lumellinum, q. Auguſtini.
Philippum Lumellinum, q. Franciſci.
Andream Picchenotum.
Lucam Iuſtinianum, q. Vincentij.
Petrum Ioſephum Iuſtinianum.
Hieronymum Iuſtinianum Roccataliatam.
Stephanum de Franchis, q. Nicolai.
Hieronymum de Franchis, q. Chriſtofori.
Auguſtinum Mulſinum.
Auguſtinum Garbarinum, q. Bartholomæi.
Dauidem Vaccarium Iur. Doct.
Baptiſtam de Ferrarijs, q. Galeoti.
Lucam de Fornarijs Iur. Doct.
Leonardum de Multedo.
Franciſcum Sauli, q. Dominici.
Philippum Sauli.
Antonium Gualterium.
Ioannem Grillum, D. Lucæ.

Digitized by Google

Paulum de Cattaneis.
Gottardum Biſcottum.
Petrum Cantellum.
Nicolaum Vignolum.
Ioannem Griffum.
Stephanum Doxium.
Alexandrum de Vultabio.
Io. Baptiſtam Nigronum, q. Petri.
Raphaelem Merellum Phyſicum
Io. Auguſtinum Airolum.
Iacobum Nigronum, q. Simonis.
Melchionem Nigronum, q. Siluagij.
Leonem Merellum.
Bernardum Bancherium.
Stephanum Viualdum, q. Franciſci.
Iulianum Benigaſsium.
Lazarum Viualdum, q. Hieronymi.
Antonium Viualdum, D. Pauli.
Antonium Cebam Grimaldum, q. Bernardi.
Bartholomæum Feretum.
Hieronymum Mulaſanam.
Anfreonum Cebam Grimaldum.
Hieronymum Zinum.
Angellum Ritium, q. Petri Pauli.
Io. Franciſcum Grimaldum, D. Baptiſtæ.
Auguſtinum Grimaldum.
Andream de Ferrarijs.
Auguſtinum Cebam Grimaldum, q. Antonij.
Laurentium Buzalinum.
Gerardum Cebam Grimaldum.
Ioannem Baptiſtam Petrarugiam.
Hieronymum Grimaldum, D. Luce.
Ioannem de Ferrarijs, q. Blaxij.
Lazarum Grimaldum, q. Auguſtini Iur. Doct.

Gregorium Spinulam, q. Io.Franciſci.
Laurentium de Ferrarijs.
Dominicum Spinulam, q. Iacobi.
Gaſparem Franſonum.
Andream de Benedictis.
Paulum de Benedictis.
Ambroſium Spinulam, q. Franciſci.
Auguſtinum Pinelum.
Ioannem Auguſtinum de Rauiolis.
Iulianum Spinulam, q. Accelini.
Ioãnem Baptiſtam Spinulam, q. Stephani.
Io.Auguſtinum Iuſtinianum, q. Nicolai.
Dioniſium Spinulam, q. Hieronymi.
Thadeum Spinulam, q. Iacobi.
Ludouicum Spinulam, q. Franciſci.
Franciſcum Murchium.
Hieronymum Spinullam, q.Philippi.
Laurentium Spinulam, q. Quilici.
Antonium Argiroſſum.
Stephanum Spinulam, q. Pauli.
Ambroſium de Eccleſia.
Matthæum de Ponte.
Dominicum Spinulam, q. Stephani.
Io. Baptiſtam Spinulam, q. Bernardi.
Antonium Roccataliatam, Hieronymi.
Paulum Spinulam, q. Gregorij.
Vrbanum Cauaturtam.
Stephanum Spinulam, q. Ambroſij,
Hieronymum Spinulam, q.Gregorij.
Pelegrum Rebuffum.
Io. Dominicum de Nouis Iur.Doct.
Thomam de Turi.
Nicolaum Pariſolam.
Carolum Spinulam, q. Pauli.

Digitized by Google

Cattaneum Spinulam, q. Simonis Iur. Doct.
Io. Bapiſtam de Blaxia.
Lucam Spinulam, q. Iacobi Mariæ.
Io. Paulum Iuſtinianum.
Hectorem Spinulam, q. Auguſtini.
Sebaſtianum Spinulam, q. Gregorij.
Petrum Baptiſtam Cauanam, D. Io. Mariæ.
Obertum Spinulam, q. Franciſci.
Hieronymum Spinulam, q. Gregorij Iur. Doct.
Franciſcum de Luciano.
Francum Spinulam, q. Gaſparis.
Io. Baptiſtam Caluum.
Oratium Spinulam, q. Io. Mariæ.
Simonem de Iugo.
Ioannem Mariam Spinulam, D. Lucæ.
Conradum Spinulam, q. Panthaleonis.
Gregorium de Monterubeo.
Antonium Bonam.
Philippum Iuſſanum.
Antonium Mariam Spinulam, q. Iacobi.
Lazarum Spinulam, q. Ioannis Mariæ.
Paulum Baptiſtam Spinulam, q. Simonis.
Vincentium Carpeninum.
Damianum Spinulam Iur. Doct.
Bernardum Peliſonum.
Ioannem Franciſcum de Franciſcis.
Marcum Gentilem, q. Iacobi.
Nicolaum Gentilem, q. Ambroſij.
Dominicum Gentilem, q. Io. Baptiſtæ.
Paulum Gentilem, q. Gaſparis.
Io. Andream Coſtapelegrinam, Iur. Doct.
Panthaleonem Gentilem, q. Simonis.
Thomam Gentilem, q. Benedicti.
Baptiſtam de Canali.

Vincen-

Vincentium Adurnum.
Demetrium Pinellum.
Io. Andream Pinelum, D. Io. Pauli.
Raphaelem Pallauicinum Marci Antonij.
Nicolaum Pallauicinum, q. Io. Franciſci.
Benedictum Siuorium.
Gotardum Coronatum.
Innocentium Pallauicinum, q. Nicolai.
Andream Pallauicinum, q. Ludouici.
Iacobum Mariam Pallauicinum.
Carolum Palauicinum, q. Vincentij.
Benedictum Rotulum.
Auguſtinum Pallauicinum, q. Philippi.
Laurentium Capellonum.
Bartholomæum Caluum Hieronymi.
Auguſtinum Seneſtrarium, D. Iacobi.
Andream Centurionum, q. Dominici.
Laurentium Piccalugam.
Barnabam de Illice.
Sebaſtianum Centurionum, q. Iacobi.
Manfreonum Centurionum.
Benedictum Centurionum, q. Luciani.
Federicum Centurionum, q. Pauli.
Thomam de Calanis Phyſicum.
Stephanum Centurionum, q. Dominici.
Auguſtinum Centurionum, q. Iacobi.
Auguſtinum Centurionum, D. Hieronymi.
Ioãnem Baptiſtam Fatinanti, Illuſtriſsimi.
Ioannem Centurionum, q. Franciſci.
Leonardum Lumellinum, q. Hieronymi.
Auguſtinum Lumellinum, q. Philippi.
Iacobum de Alegro.
Benedictum Lumellinum, q. Io. Baptiſtæ.
Andream Lumellinum, q. Panthaleonis.

Ioſephum Stratam.
Nicolaum Lumellinum, q. Io. Baptiſtæ.
Io. Baptiſtam Lumellinum, q. Babilani.
Nicolaum Saulium, q. Antonij.
Vincentium de Plebe.
Io. Baptiſtam Lumellinum, q. Pãthaleonis.
Laurentium Saulium, D. Octauiani.
Benedictum Lumellinum, q. Germani.
Io. Baptiſtam Lumellinum, D. Benedicti.
Io. Baptiſtam Paſſanum, q. Bartholomæi.
Auguſtinum de Facio.
Ambroſium Lumellinum, q. Philippi.
Chriſtoforum Axeretum.
Ambroſium Lumellinum, D. Hieronymi.
Auguſtinum Lumellinum, q. Baptiſtæ.
Baptiſtam Spinulam, q. Hieronymi.
Benedictum Argiroffum.
Anſaldum Iuſtinianum Iur. Doct.
Baptiſtam Iuſtinianum, q. Vrbani.
Carolum Spinulam, q. Luciani.
Io. Paulum Iuſtinianum, q. Nicolai.
Auguſtinum Spinulam, q. Stephani.
Anſaldum Grimaldum, Io. Baptiſtæ.
Gaſparem de Franchis, q. Antonij.
Ioannem Iacobum Grimaldum, Pauli.
Balianum Fornarium.
Victalianum Fornarium.
Ioannem Spinulam, q. Nicolai.
Vincentium Fornarium, q. Io. Baptiſtæ.
Gaſparem de Fornarijs.
Ioannem Hieronymum de Bene.
Ioannem Baptiſtam Compianum.
Io. Baptiſtam Fornarium, q. Bartholomæi.
Vincentium Ritium, q. Io. Matthæi.

Chriſtophorum Spinulam, q. Georgij.
Baptiſtam Lumellinum, q. Baptiſtæ.
Bendinellum Saulium, q. Sebaſtiani.
Thomam Saulium, q. Iuliani.
Franciſcum Vnciam.
Ioſephum Stratam Phyſicum.
Bernardum de Sopranis.
Paulum Vincentinm Lumellinum.
Iacobum Guiſum.
Iulianum Donatum.
Raphaelem Spinulam, q. Auguſtini.

Hi ſunt numero quadringenti.

Pro Conſilio minori Magnificos Dominos, videlicet.

Ioannem Saluaigum, q. Benedicti.
Auguſtinum Saluaigum, q. Ambroſij.
Hieronymum Marinum, q. Franciſci.
Auguſtinum Marinum, q. Donaini.
Petrum Baptiſtam Cattaneum Iur. Doct.
Bartholomæum Lazaniam.
Gaſparem Oliuam..
Baptiſtam Bauam.
Franciſcum Taliacarne Iur. Doct.
Antoniotum Cattaneum, D. Stephani.
Stephanum Cigalam, q. Bartholomæi.
Antonium de Brignolis.
Franciſcum Fliſcum, D. Hectoris.
Benedictum Caneuarium.
Ioannem Stephanum Moronum.
Ioannem Marruffum.

Io.Baptiſtam Lercarium, q. Stephani.
Baptiſtam Buronum.
Baptiſtam Camillam.
Nicolaum Serram.
Iacobum de Nigro, q. Ioannis.
Stephanum Paſquam.
Edoardum de Nigro Phyſicum.
Dominicum de Auria, q. Stephani.
Antonium Inuream.
Nicolaum de Auria, q. Reuereñ.
Silueſtrum Inuream.
Gregorium de Auria, q. Melchionis.
Auguſtinum de Auria, q. Iacobi, q. Aug.[ni]
Io.Baptiſtam de Auria, q. Dominici.
Bernardum Caſtaneam.
Dominicum Grillum.
Franciſcum Vignolum.
Laurentium Nigronum, q. Petri.
Baptiſtam Nigronum, q. Baptiſtæ.
Paulum Viualdum, q. Antonij.
Hieronymum Axeretum.
Antonium Sophiam.
Chriſtophorum de Iudicibus.
Iacobum Viualdum, q. Baptiſtæ.
Paulum Grimaldum, q. Auguſtini.
Vincentium Duratium.
Alexandrum Rubeum.
Io. Baptiſtam Grimaldum, q. R.[mi]
Bartholomæum Ritium.
Auguſtinum Grimaldum, q. Io. Baptiſtæ.
Lucam Grimaldum, q. Franciſci.
Paulum Spinulam, q. Stephani.
Philippum Spinulam, q. Ambroſij.
Benedictum Spinulam, q. Pauli.

Baptiſtam de Turri, q. Leonardi.
Danielem Spinulam, q. Nicolai.
Io. Baptiſtam Spinulam, q. Antonij.
Nicolaum Spinulam, q. Lucæ.
Iofredum Spinulam, Mag. Lucæ.
Nicolaum Spinulam, q. Stephani Iur. Doct.
Iacobum Spinulam, q. Federici.
Io. Baptiſtam Gentilem, q. Iacobi.
Raphaelem Odonum.
Ioannem Odonum.
Ioannem Senaregam.
Baptiſtam Garbarinum.
Stephanum Gentilem, q. Conſtantini.
Bartholomæum Coronatum.
Georgium Gentilem, q. Conſtantini.
Stephanum Pinellum, q. Auguſtini.
Io. Franciſcum Balbum, q. Nicolai.
Michaelem Adurnum.
Paulum Adurnum.
Thobiam Pallauicinum.
Io. Antonium Baſſadone.
Lucam Siuorium.
Franciſcum Pallauicinum, q. Babilani.
Felicem Pallauicinum.
Andream Centurionum, D. Benedicti.
Iacobum Seneſtrarium.
Io. Baptiſtam Salutium,
Hieronymum Lumellinum, q. Auguſtini.
Franciſcum Lumellinum, q. Baptiſtæ.
Io. Baptiſtam Seſterium.
Hieronymum de Clauaro, q. Lucæ.
Andream Pedralues.
Io. Lumellinum, q. Antonij.
Auguſtinum Lumellinum, q. Iacobi.

Digitized by Google

Angelum Lumellinum, q. Auguſtini.
Philippum Lumellinum, q. Franciſci.
Andream Picchenotum.
Lucam Iuſtinianum, q. Vincentij.
Petrum Ioſephum Iuſtinianum.
Hieronymum Iuſtinianum Roccataliatam.
Stephanum de Franchis, q. Nicolai.
Hieronymum de Franchis, q. Chriſtophori
Auguſtinum Mulfinum.
Auguſtinum Garbarinum, q. Bartholomei.
Dauid Vaccarium Iur. Doct.
Baptiſtam de Ferrariis, q. Galeotti.
Lucam de Fornariis Iur. Doct.
Leonardum de Multedo.
Franciſcum Saulium, q. Dominici.
Philippum Saulium.

Et hi ſunt numero Centum.

Seligimus inſuper Centum & uiginti Patres, uiros omni uirtutum genere cumulatos, & publicæ quietis ſtudioſos. Horum nomina in urnam, ſeu capſulam modo, & forma à nobis deſcripta coniici mandamus; ut primo quoq; tempore ſorte educti Reipublicæ ſeruiant, iuxta Legum noſtrarum formam.

Horum autem nomina ſunt hæc, uidelicet Magnificos Dominos.

Auguſtinum Saluaigum, q. Ambroſij.
Ioannem Saluaigum, q. Benedicti.
Bartholomæum Saluaigum, q. Benedicti.
Lucam Iuſtinianum, q. Vincentij.

Digitized by Google

Petrum Ioſephum Iuſtinianum.
Franciſcum Saulium, q. Dominici.
Philippum Saulium, q. Alexandri.
Petrum Baptiſtam Cattaneum.
Franciſcum Fliſcum, D. Hectoris.
Bendinellum Saulium, q. Sebaſtiani.
Laurentium Saulium, D. Octauiani.
Stephanum Cigalam.
Ioannem Auguſtinum Iuſtinianum.
Io. Paulum Iuſtinianum.
Cattaneum Marinum.
Auguſtinum Marinum.
Hieronymum de Franchis, q. Chriſtophori.
Stephanum de Franchis, q. Nicolai.
Hieronymū de Franchis, q. Petri Baptiſtæ.
Iacobum Lercarium, q. Franciſci.
Franciſcum Lercarium, q. Nicolai.
Ambroſium de Nigro.
Franciſcum de Nigro, q. Bonifacij.
Balianum de Fornariis.
Vincentium de Fornariis, q. Io. Baptiſtæ.
Nicolaum de Auria, q. R.mi
Nicolaum de Auria, q. Mag. Iacobi.
Georgium de Auria, q. Melchionis.
Chriſtophorum de Fornariis.
Lucam de Fornariis Iur. Doct.
Nicolaum de Auria, q. Iacobi, q. Petri.
Dominicum de Auria, q. Stephani.
Paulum Adurnum, q. Baldaſaris.
Michaelem Adurnum.
Auguſtinum de Auria, q. Mag. Iacobi.
Vincentium Adurnum, q. Iuliani.
Paulum Baptiſtam Interianum.
Iacobum Seneſtrarium.

Iacobum Viualdum, q. Baptiſtæ.
Dominicum Grillum.
Laurentium Nigronum, q. Petri.
Bendinellum Nigronum.
Vincentium Zoalium.
Stephanum Pinellum.
Raphaelem Odonum.
Ioannem Odonum, q. Ioannis.
Io. Baptiſtam Grimaldum, q. Reuerendiſs.
Bartholomæum Ritium, q. Stephani.
Antonium Grimaldum Cebam.
Auguſtinum Grimaldum, q. Io. Baptiſtæ.
Gaſparem Oliuam.
Lucam Grimaldum, q. Reuerendiſs.
Nicolaum Paxerium.
Dauid Vaccarium Iur. Doct.
Andream Picchenotum.
Paulum Spinulam, q. Stephani.
Nicolaum Spinulam, q. Stephani, Iur. Doct.
Benedictum Spinulam, q. Pauli.
Baptiſtam Garbarinum.
Auguſtinum Garbarinum, q. Bartholomæi.
Io. Baptiſtam Spinulam, q. Antonij.
Iofredum Spinulam.
Danielem Spinulam.
Franciſcum Zoalium.
Baptiſtam de Turri, q. Leonardi.
Petrum Benigaſſium.
Nicolaum Spinulam, q. Lucæ.
Iacobum Spinulam, q. Federici.
Io. Baptiſtam Gentilem, q. Iacobi.
Ambroſium Bondinarium.
Ioannem Marruffum.
Bartholomæum Lazaniam.

Nicolaum

Nicolaum Gentilem, q. Ambroſij.
Baptiſtam Bauam.
Franciſcum Pallauicinum, q. Babilani.
Thobiam Pallauicinum.
Franciſcum Taliacarne Iur. Doctorem.
Nicolaum Pallauicinum.
Antonium Inuream.
Io. Baptiſtam Ragium.
Baptiſtam Buronum.
Andream Centurionum, q. Dominici.
Federicum Centurionum, q. Iacobi.
Chriſtoforum Centurionum.
Andream Centurionum, D. Benedicti.
Franciſcum Inuream.
Silueſtrum Inuream.
Baptiſtam Monſiam.
Silueſtrum Paſſalium.
Franciſcum Lumelinum, q. Baptiſtæ.
Ioannem Lumelinum, q. Antonij.
Antonium Sophiam.
Paulum Vincentium Lumellinum.
Hieronymum Lumellinum, q. Auguſtini.
Marcum Rubeum, q. Alexandri.
Vincentium Duratium.
Hieronymum Clauarum, q. Lucę.
Benedictum Caneuarium.
Auguſtinum Lumellinum.
Marcum Moronum Iur. Doctorem.
Gregorium de Turi.
Iacobum de Saluo, q. Pelegri.
Nicolaum Serram D. Pauli.
Baptiſtam Camillam.
Silueſtrum Vſuſmaris.
Stephanum de Mari.

Alexandrum Imperialem, q. Auguſtini.
Benedictum Pernicem.
Ambroſium Carmagnolam.
Nicolaum Piccamilium.
Michaelem Portam.
Ioannem Griffum.
Iulianum Maroſellum.
Io. Baptiſtam Ceſterium.
Franciſcum Montebrunum.
Stephanum Squarciafiicum, q. Hylarij.
IacobumMoneliam, q. Benedicti.
Vincentium Coſtam.
Clementem de Reuere.
Bernardum de Sopranis.

Hi ſunt numero Centum Viginti.

Hos autem, & quoſcunque alios Magiſtratus per nos electos volumus Reipublicæ ſubiectos eſſe, eiq; parere debere; ſeruata tamen forma Conſtitutionum noſtrarum, & non aliter.

Omiſimus autem nonnullos in hac noſtra electione ex propoſito æque bonos, aptos, & in Rẽpublicam propenſo animo, ac ſunt iam per nos nuncupati; vt electis cedentibus, hi quoque poſsint Reipublicæ inſeruire.

Eligimus inſuper infraſcriptos Iureconſultos, quorum uirtus, probitas, & literarum ſcientia nobis probata, & perſpecta eſt; qui triennio hoc proximo Rotæ criminalis, & Aduocati Fiſcalis munus obibunt; cum honoribus, auctoritate, ſalariis, & præeminentiis à nobis eiſdem, & ſucceſſoribus ſuis aſsignatis. Horum primus (cùm ſecundum ætatis gradũ deſcripti ſint) primo anno Prætor erit; mox alij ſuo ordine curſum

Prætu-

Præturæ implebunt.

Hi ſunt Magnifici Iureconſulti.

Petrus Antonius Vicedominus.
Blaſius de Loſſo, &
Hieronymus de Gerardis.

Pro Aduocato Fiſcali.

Mag.^cus Paulus Albutius.

De reſtitutione Spoliatorum. Cap. LIX.

NOn ignoramus in hiſce bellicis tumultibus, qui in hac Republica exarſerunt, multas hinc & inde interceſsiſſe, iure quodam belli, aut potius iniuria, direptiones, depopulationes, & deprædationes, quæ ſubditis, ac alijs non leuia incommoda attulerunt. Vt igitur, quantum fieri poteſt, ab animis hominum flebilis hæc memoria ſucceſſuum funeſtorum deleatur; Volumus omnia hinc, & inde occupata, direpta, aut deprædata tam in Dominio, quàm extra, tam in mari, quàm in terra, & ubiq; locorum tam ſubditis, quàm alijs omnino, & ceſſante prorſus omni exceptione reſtitui debere. Huius verò Decreti, & Legis executionem demandamus Prætori, qui, ſine ſtrepitu, & figura iudicij, ſolaq; facti ueritate inſpecta, prouideat ut ſtatim, remotaque omni appellatione ſpoliatis ablata reſtituantur.

Declaratio conſeruationis Libertatis.
Cap. LX.

INſuper ad maiorem potius Reipublicæ ſecuritatem, quàm quòd neceſſarium exiſtimemus, declaramus mentis noſtræ, Principumúe noſtrorum non fuiſſe, nec eſſe, quòd per harum Legum conditionem, aut quamcunque Magiſtratuũ electionem, aut alia quæcunque, quæ per nos facta ſint, aliquod cẽſeatur, nec ſit illatum præiudicium Libertati Reipublicæ Genuenſis; nec quòd ea in controuerſiã deducta ſit; quam Principes noſtri omnino illibatam, atque intactam, & conſeruatam eſſe uolunt.

Abrogatio omnium Legum, quæ præſentibus contrariantur, & innouatio aliarum.
Cap. LXI.

CVM opportunè prouiderimus tum Magiſtratuum electionibus, tum etiam nonnullis abuſibus, qui im perfectam admodum Reipublicæ inſtitutionem reddebant cenſuimus neceſſarium tollere omnia impedimenta, quæ harum Legum plenam, & integram executionem aut impedire, aut offuſcare potuiſſent. Quare pręſentium tenore Lege omnes antiquas, Decreta, Statuta, aut Conſuetudines etiam immemorabiles, quæ præſentibus noſtris aliquo modo contrariantur, etiam quòd de eis ſpecialis, & indiuidua mẽtio fienda eſſet, abrogamus, annullamus, & irritamus. his, quæ non contrariantur, ſiue Reipublicæ adminiſtrationem, ſiue iuſtititiam ciuilem reſpiciant, ſiue conuentiones cũ finitimis quibuſcunque initas, & huc uſq; obſeruatas, cõcernunt, innouatis, ac cõfirmatis.

ERE-

ERECTIO ROTAE CRIMINALIS.

Caput primum.

CVM nihil magis neceſſarium ſit pro conſeruanda quiete in Republica, quàm iuſtitiam fouere, & eam illa, qua decet auctoritate, omnibus æqualancè adminiſtrare. Proinde ſancimus in Vrbe Genuæ erigendum eſſe Tribunal trium Iureconſultorum exterorum; qui iudicio, auctoritate, integritate, & rerum experientia polleant; quiq; nulla cum Ciuibus Genuenſibus affinitate coniuncti ſint; Tribunalq; hoc Rotæ criminalis nomine appellari debere.

De electione Rotæ criminalis, & Fiſcalis. Cap. II.

EOS, qui adminiſtrandæ iuſtitiæ præficiendi ſunt, conuenit, & integritate uitæ, & morum honeſtàte, & litterarum ſcientia ceteris omnibus præcellere. Quare ubi de eligendis Rotæ Auditoribus agendum erit, curabit Illuſtriſsima Dominatio, vt ſuper uita, moribus, doctrina, & peritia non modo eorum, qui ad id muneris adſpirant, uerùm eorum etiam quos, uti idoneos, proponi continget, ſecretæ informationes per duos ex Magnificis Gubernatoribus ſorte extrahendis aſſumantur; quibus omnibus fideliter coràm Senatu, Procuratoribus, & Conſilio minori relatis, nomina eorum, qui maiorem partem ſuffragiorum retulerint, in urnam ab Illuſtriſsimo Duce

cuſtodiendam, conijci mandamus; ut ſuo tempore Rotæ Auditores ex ea ſorte eliciantur, eiectis his, qui interim mortui fuerint. Quòd ita tempeſtiue fieri uolumus, ut ſorte educendi per trimeſtre, antequam ad munus accedant, præmoneantur. Idem ſeruari uolumus in electione Aduocati Fiſcalis.

Diſtinctio Officiorum Rotæ, & electio Prætoris. Cap. III.

EX hoc Magiſtratu, qui triennium non excedet, ſingulo anno unus (inchoando à ſeniore) & poſt eum ſequentes, ſecundum ætatis gradum, in Prætorem electi intelligantur, anno tantum hoc munere functuri; ita ut finito triennio, ſinguli hoc munere anno fruentur. Præeritque Prætor aliis Rotæ Auditoribus durante officio, aliiſq; honoribus, commodis, & præeminentiis, quæ huic muneri adiectæ ſunt, perfruetur.

De Salario Prætoris, & Auditorum Rotæ. Cap. IIII.

SAlarium hiſce Auditoribus Rotæ criminalis perſoluatur ſexcentorum aureorum annuorum, in ſingulo trimeſtri pro rata erogandum ex ærario publico; & hoc ultra habitationem, emolumenta, regalias, immunitates, exemptiones præſtari ſolitas, & conſuetas. Cum uerò munere Prætoris fungentur, ultra ſexcentos ſcutos aureos, (ut dignitatem officij ſui tueri decentius poſsint) alios ducentos aureos, pro eo anno tantum, habeant.

De iu-

De Iuſtitia fideliter adminiſtranda.
Cap. V.

CVM autem maxime conueniens ſit, ut qui alios au ctoritate ſua in Officio, & fide continet, & coercet, ipſe aliis præſtantior ſit; ſciant Prætor, & Auditores ſibi maximè cauendum ne immundas habeant manus: ſed ſuis ſtipendiis, & legitimis honorariis contenti ſint. Ad hæc ſe æquales, & iuſtos omnibus præbeant; nullam penitus perſonarum acceptionem habeant: ſed omnibus, & contra omnes æqualancè iuſtitiam adminiſtrent. Quòd ſi ſecus factum fuerit, ultra quòd Deum Optimum Maximum occultorum ſcelerum grauiſsimum ultorem, & uindicem experientur, ſeuerè etiam in ſindicatu rationem reddent, in quo nulla habebitur ratio, quòd aut metus reuerentialis, aut maiorum iuſsiones interuenerint, aut impedimento fuerint.

De Officio, & Salario Fiſcalis.
Cap. VI.

ASſiſtat Rotæ criminali Fiſcalis unus Iureconſultus, quem & exterum, & uerſatum in cauſis criminalibus eſſe decet, & nulli Ciui Genueñ. affinitate coniunctum; ut libere, & ſincere munus ſuum obire ualeat. habeatque pro ſalario annuo ſcuta auri tricenta, in ſingulos quatuor menſes ex ęrario publico eroganda, ultra habitationem, & alia commoda, praeeminentias, & immunitates per ſuos anteceſſore percipi ſolitas, & conſuetas. Durabit eius munus trien- nio. eligetur, & ſindicabitur non aliter ac Rotæ criminalis Auditores. Sciatque nihil magis muneri ſuo

conuenire, quàm proceſſum, & cauſarum celerem expeditionem inſtare, omniq; ſtudio, & diligentia curare, ut Rei debitas delictorum pœnas luant. Aduertet inſuper, & inuigilabit ne Fiſcus in multis, & condemnationibus pecuniarijs, aut bonorum confiſcationibus, quæ indies fiunt per Magiſtratus, damnum, aut illuſionem patiatur.

De Militibus, ſiue Allabarderiis Prætoris. Cap. VII.

DEcet eos, qui adminiſtrandæ iuſtitiæ præſunt, non modò auctoritate pollere, uel ùm etiam, pro ea aduerſus temerariorum impetus, & auſus tuenda, ac conſeruāda, uiribus præſtare. Proinde habebit Prætor ſex Germanos milites Allabarderios nuncupatos, Illuſtriſsimæ Dominationis impenſis, & auctoritate ei ſubminiſtrandos, qui & domi ſuæ pro foribus reſideant, & eum egredientem continuo publicè, & reuerenter comitentur. Mandabit inſuper Illuſtriſſima Dominatio Præfecto cohortis Prætorianæ, ut pro defenſione, & fortiori auctoritate iuſtitiæ, ſubminiſtret Prætori eam militum manum, quam ipſe poſtulauerit, uſque ad centum, & ultra: ſi ita Illuſtriſſimæ Dominationi expedire uidebitur.

De electione, & Salario Baricelli, & Satellitum. Cap. VIII.

ELiget ſibi Prætor Baricellum unum practicum, & uirilem, cum octuaginta ſtrenuis Satellitibus, qui ei præſto ſint, eiuſque iuſſa diligenter, & fideliter obſeruent,

ſeruent, & exequantur, nulla habita prorſus perſonarũ acceptione. Huic Illuſtriſsima Dominatio ſcuta quindecim, illis uerò ſcuta tria auri in ſingulos menſes ex publico ærario erogari mandabit: vltra regalias, & emolumenta per eos legitimè percipi ſolita, & conſueta. Caueat autem Prætor ne aliquid muneris, aut præmij, etiam ſponte oblati, capiat à Baricello per eum eligendo, occaſione huiuſmodi electionis.

De Iuramento per Prætorem exigendo à Notarijs Rotæ criminalis. Cap. IX.

EXiget Prætor à Notarijs maleficiorum in principio muneris ſui iuramẽtum de dolo non committendo, ac fideliter, & legaliter exercendo munere, & quòd nemini prorſus, nec præce, nec pretio, nec amicorum, Principumùe rogationibus, aut iuſsis commoti, ſecreta proceſſuum pandent, nec pandi permittent, ante eorum publicationem, ſub pœna periurij, falſi, & infamiæ, & ulterius ſub pœna pecuniaria arbitrio Prætoris imponenda, & fiſco applicanda.

Quòd Notarij, & alij Officiales Rotæ non excedant taxas ſuarum mercedum. Cap. X.

CVrabit omni ſtudio, & diligentia Prætor, ut tam Notarij, & Scribæ, quàm Nuntij, & Curſores, Baricelli, Satellites, Cuſtodes carcerum, & omnes alij in dicto Magiſtratu ſeruientes taxas mercedum ex

ordinibus vnicuique eorum præfixas obſeruent ; neque aliquo pacto directè, aut indirectè excedant. Quòd ſi contingat aliquos palam, uel ſecreto à Clientulis, aut aliis eorum nominibus plus debito extorquere, aut indirectè, expeditiones differendo, uel moras ponendo in ſui muneris expletione, ita concutere litigatores, ut tædio affecti, maiorem, quàm par ſit, mercedem ſoluere cogantur. eos pro prima uice in quadruplum eius, quod ſibi per Statuta debetur, quoties deliquerint mulctet. In futurum uerò ita ſeuere, & grauiter plectat, iuxta facti qualitatem, ut ceteris ſint exemplo. Aduertet inſuper, & prouidebit ne aliquid penitus à pauperibus, aut à miſerabilibus perſonis accipiant: ſed Notarij omnia acta, & ſcripturas gratis conficiant, & expleant. Alij uerò munera ſua, nulla penitus petita, nec expectata mercede exequantur, ſed à Deo Optimo Maximo huius pij laboris cumulatam expectent.

De Denuntiatoribus delictorum. Cap. XI.

EXpedit maximè, pro iuſtitia rectè, & diligenter adminiſtranda, adeſſe in Ciuitate Denuntiatores criminum. Ideo ſancitum eſt in unaquaque Parochia peruicinos ſingulo triennio eligi debere duos Officiales, qui teneantur omnia delicta, quæ in ſua Parochia committi continget, ea, quæ diurno tempore, ſaltem in die immediatè ſequenti, quæ uerò noctu, ſaltem intra biduum Prætori denuntiare; exprimendo delicti tempus, locum, delinquentes, offenſi nomen, & cognomen, & Teſtium, qui adfuerint, uel ſciuerint, aliaſque circunſtãtias omnes, quas de his ac-

teperint. Qui omiſerit, uel minus fideliter denunciauerit, ſubeat pœnam ducatorum decem auri, & ultra, arbitrio Prætoris pro modo culpæ, & negligentiæ; niſi cauſam attulerit, quare arbitratu Prætoris iure ueniat excuſandus. Non excuſentur tamen ex hoc Medici, & Chirurgi quin teneantur iuxta Statuti tertij diſpoſitionem Lib. primo Criminalium omnes ſaucios, ſeu percuſſos, quibus medebuntur, apud acta D. Prætoris defferre.

De auctoritate, & iuriſdictione Rotæ Criminalis. Cap. XII.

APud hoc Tribunal reſideat omnis auctoritas, & iuriſdictio cauſſarum criminalium, reſpectu eorum delictorum, quæ in Ciuitate, & tribus Curiis Biſamnienſi, Porciferana, & Vulturenſi committentur, tam in procedendo, quàm in decidendo. Verùm reſpectu eorum, delictorum, quæ in uniuerſo Dominio, comprehenſa etiam Prouincia Corſicæ, fieri continget, ſinguli Prouinciarum, & locorum Prætores, & iuſdicentes (demptis tamen locis exemptis, & ſeparatis, ſi quæ ſunt) proceſſus legitimè inſtruent, & decident. Et ubi agatur de crimine, quod habeat pœnam mortis naturalis, mutilationis membri, & Triremium etiã temporalium, non prius manum ad deciſionem cauſæ admouebunt, quàm Rotæ fideliter, & adamuſsim ſtatum cauſæ, & proceſſus, cum eorum uoto, retulerint, ac reſponſum deciſiuum habuerint; quod ad unguem ſeruari, & exequi teneantur.

De modo procedendi per Prætorem, & Rotam in delictis. Cap. XIII.

PRocedet Prætor Genuæ in omnibus delictis, non modo ad partis inſtantiam, ſiue accuſationem, uerùm etiam ex officio; & non ſolum per capturam, & inquiſitionem, ſed etiam præceptis pœnalibus: ubi ita aliis Rotæ Auditoribus conuenire uideatur, iuxta iuris, & Statutorum formam. Et ubi de crimine publico agi contingat, parte etiam non inſtante, teneatur ex officio procedere, ac omni ſtudio, & diligentia ueritatem criminis inquirere, cogendo etiam teſtes de delicto informatos omnibus iuris remediis, etiam per queſtiones, & tormenta ad ueritatem dicendam; & pro modo culpæ, & iuxta Statutorum, & Legum ſanctiones, Reos punire.

Quòd iuriſdictio Rotæ non poſsit per aliquem impediri. Cap. XIIII.

NEmo poſſit cognitionem, & Iuriſdictionem D. Prætoris, & Auditorum Rotæ cumulatiuè, aut priuatiuè impedire, nec cauſarum, & proceſſuum criminalium curſum, nec earum deciſionem retardare, minimèue ſuſpendere; ſublatis etiam Statutis, & Decretis incipientibus. Liceat præterea prædictis Procuratoribus, & Incipień. Itẽ declarauerunt ad abundantem potius cautelam: quæ Magnificis Procuratoribus, & Illuſtiſsimæ Dominationi notionem criminalem hactenus dederunt; ceteriſque Legibus, aut Statutis in contrarium facientibus non obſtantibus quibuſcunque. Curabit tamẽ Illuſtriſſima Dominatio, ut Prætor, & Auditores Rotæ iuſtitiam fideliter, & ui-

Digitized by Google

& uiriliter exerceant. Excipitur tamen caſus criminis læſæ Maieſtatis, & ſeditionis, in quibus Illuſtriſſima Dominatio, quæ ex his criminibus de facili ſa-befactari poſſet, unum, uel duos Gubernatores, uel Procuratores deputare ualebit; qui cauſis huiuſmodi cum Prætore, & Rota ſimpliciter aſsiſtent, & curabunt, ut huiuſmodi proceſſus, ea, qua decet in tam grauibus delictis, diligentia perficiantur, & pro iuſtitia à Prætore, & Rota expediantur. Adiungendo etiam, ubi ita eis conueniens uideatur, duos ex Rotæ ciuilis Auditoribus.

De Reis temerè in Carceribus non retinendis. Cap. XV.

NImis durum viſum fuit, eos, qui in carceres trudun tur, relaxari non poſſe, niſi cauſſa, propter quam detenti fuerint, non modo cognita: ſed etiam deciſa ſit. Ideo rigorem Statuti xxvj. lib. primo Criminalium temperare volentes, ſancimus id remittendum eſſe arbitrio D. Prætoris, & Auditorum Rotæ, qui, ſecundum qualitatem facti, & perſonarum, necnon, & indiciorum, quibus vnuſquiſq; detentus grauabitur, quod iuſtum, & conueniens eis viſum fuerit, ſtatuent.

Quòd in Sententijs per Rotam ferendis duo vota ſufficiant. Cap. XVI.

CVM voto aliorum Auditorum Rotę criminalis, Prętor cauſas expediat: duorumq; vota, reluctante etiam Prætore, vim habeant ſententiæ, tam in diffi-

nitiuis, quàm interlocutorijs.

De Appellationibus reijciendis, & Sententiarum executione. Cap. XVII.

A Sententijs per Prætorem, & Rotam ferendis, ſiue diffinitiuæ ſint, ſiue interlocutoriæ; nec non à ſententijs per Prætores, & Magiſtratus vniuerſi Dominij Genuenſis in cauſsis criminalibus de voto Rotæ ferendis non liceat cuiquam prouocare, appellare, nec de nullitate dicere: ſed ipſæ prout latæ fuerint, executioni mittantur. Verùm vbi agatur de pœna mortis, aut mutilationis membri, ſi in Ciuitate, & diſtrictu agatur, per triduum; ſi in Inſula Corſicæ, per dies viginti; ſi uerò in alijs Ciuitatibus, & Terris Dominij, per quindecim dies ab executione ſuperſedeatur.

De Litteris Principis ad nouas defenſiones. Cap. XVIII.

VSu ſæpe compertum eſt, multos ob paupertatem, nõnullos uerò inimicorum ſuorum malignitatem, aut etiam Iudicium iniuriam, timentes, cùm in Iudicium uocati eſſent, etiam quod innocentes forent, nõ fuiſſe auſos in Iudicio comparere, maluiſſeq́; ſententiam in contumaciam pati, quàm euidens uitæ periculum ſubire. Horum indemnitati conſulentes, ſancimus hoſce in contumaciã bannitos, aut condẽnatos admitti poſſe ab Illuſtriſs. Dominatione ad nouas defenſiones: modo litteræ petantur intra biennium, eoq́; caſu habenda erit relatio à Magnifico Prætore,

Digitized by Google

& intelligendum utrum ex præſumptionibus,& indicijs tantum: an uerò ex legittimis probationibus dãnati ſint; quo caſu nullo modo concedantur. Qui huiuſmodi litteras impetrauerint, teneantur intra decem dies immediatè ſequuturos ſe in carceribus publicis perſonaliter conſtituere; alias litteræ ſibi non ſuffragentur. Sciantq́ue ſibi onus incumbere docendi de innocentia ſua, abſque eo, quòd Fiſcus aliquid probet. Quòd ſi intra annum ſe conſtituerint, & innocentiam ſuam demonſtrauerint; non modo à pena capitali, verùm etiam à multa pecuniaria, & bonorũ confiſcatione liberari ualebunt; ſi poſt annum, eo caſu à pœna corporali, & capitali tantum liberari poſsint.

De Sindicatoribus Rotæ criminalis, & inſtantia Sindicatus. Cap. XIX.

FInito officio, ſtatim ſorte eligantur per Illuſtriſsimam Dominationem vnus ex ſupremis Sindicatoribus, duo de minori Conſilio, vnus Rotæ ciuilis Auditor, & vnus de Collegio Doctorum, & qui omnes, uel eorum filij lites non habuerint coràm Sindicandis. qui Prætorem, & Auditores, Fiſcalem, Notarios Baricellum, & familiam ſindicent, quærelas audiant, proceſſus inſtruant, libros criminales reuoluant, diligenterq́; aduertant, num aliquid dolo, iniuſtè, ſupinaùe negligentia actum ſit, quod iura Fiſci, aut tertij offendat; & omnibus perfectis, iuſtitiam faciant. Inſtantiaq́ue ſindicatus quadraginta dies non excedat.

Quòd officium Auditorum Rotæ criminalis triennale ſit. Cap. XX.

QVI per triennium hoc Magiſtratu Rotę perfunctus fuerit, non poſsit confirmari, vel prorogari, nec ad idem officium aſſumi, niſi lapſo triennio integro, à die functionis ſui muneris.

De Protectoribus pauperum carceratorum. Cap. XXI.

MAximè refert pauperum, & miſerabilium perſonarum, qui omnium ope deſtituti, aut in carceribus marceſcunt, aut à potentioribus oppreſsi iniuſtè, & longius fortaſſe, quàm par ſit, detinentur, & quandoque etiam iniuſtas pœnas ſubeunt, rationem habere. Proinde officium, quod Protectorum carcerum appellatur, à nobis erigendum eſſe cenſuimus. Conſtabit hic ordo ex duobus Ciuibus Chriſtiana pietate inſignibus, quos Illuſtriſsimus Dux, & Gubernatores eligent; ex duobus item Iureconſultis, quos Collegium ſingulo biennio nuncupabit; duobus item Cauſidicis, quos corũ ordo peritiores ſingulis duobus annis huic muneri deputabit. Hi poſtquam electi erunt, nulla admiſſa excuſatione, onus impoſitum ſubibunt; carceres adibunt; notulam carceratorum, qui propter paupertatem defenſore indigent, habere curabunt; titulum, & cauſſam eorum detentionis à Notarijs, vel à Prætore, aut alijs Iudicibus intelligent; conuenient in domo ſenioris Iureconſulti, aut ubi eis opportunius uidebitur; de defenſione eorum diligenter, & accurate tractabunt; munera inter ſe partientur. Doctores, & Cauſidici in uidendis proceſ-

proceſsibus, parandis legitimis defenſionibus, diſputandis cauſis incumbent. Ciues uerò frequentiores erunt in Prætorio, carceratos ſæpe inuiſent, & intelligent, utrum in aliquo à cuſtodibus carcerum, uel ab eo, qui alimenta ſubminiſtrat, grauentur; & ubi opus fuerit, omni ſtudio curabunt, ut ab offenſis opportunè eis fiant remiſsiones. Protectoribus (cùm opus adeo pium exerceant) Prætor, & Auditores tam ciuiles, quàm criminales facilem aditum, benignaſq; aures præbebunt. Notarij proceſſus, (ſi publicati fuerint,) promptè exhibebunt uidendos, & explebunt gratis; Acta, & eorum defenſiones eadem pietate gratis recipient: cumulatam mercedem à Deo expectaturi. Horum officium biennale erit. Sciant tamen, lapſo biennio, aſtrictos etiam fore pro hoc munere, ut ſucceſſores ſuos diligenter inſtruant. Doctoribus Illuſtriſsima Dominatio ſcuta quinquaginta pro ſingulo: Cauſidicis verò viginti quinque erogari mandabit; ut operam ſuam pauperibus gratis præſtent.

De viſitatione Carceratorum. Cap. XXII.

HOrtamur inſuper Illuſtriſsimam Dominationem, quam huic pietati Chriſtianæ addictam eſſe confidimus, vt ſemel in menſe per duos ex Magnificis Gubernatoribus, uel Procuratoribus carceres viſitari curet; pauperum, & miſerabilium carceratorum cauſas intelligat; indeq; prouideat vt celeriter, & fauorabiliter, & prout opportunum eſſe iudicauerit, expediantur.

De abrogatione Statutorum, quæ Libertati, Matrimonij, & immunitati eccleſiaſticæ aduerſantur. Cap. XXIII.

MAximè nefarium exiſtimantes Matrimonij libertatem uel uiolare, uel aliquo modo impedire; Cēſemus Statuta in Lib. Crimin. 2. cap. 7. & 93. quæ libertati Matrimoniorum non leuiter aduerſantur, abolenda, & irritanda eſſe prout per præſentem Sanctionem abolemus, & irritamus. Eadem auctoritate Statutum Lib. 2. crimin. cap. 71. §. ſi quis autem Sacris initiatus; tanquàm immunitati, & libertati eccleſiaſticæ, ac ſacris Canonibus contrarium, tollimus, & abrogamus.

De abrogatione Legum, & Statutorum, quæ præmiſsis Legibus aduerſantur, & de innouatione aliarũ non obſtañ. Ca. XXIIII.

ALias uerò Leges, Statuta, & Decreta criminalia Ciuitatis Genueñ. uti & rationi, & iuri conſentanea, innouamus, eorumq́; executionem D. Prætori, & Rotæ, ſedulò iniungimus. his, quæ præſentibus noſtris Conſtitutionibus, aut alicui earum aliquo modo aduerſantur, abolitis, & antiquatis.

QVAE ſuperius deſcriptæ ſunt Leges, Statuta, Decreta, Ordinationes, atq; Electiones, & paulò ante publicè recitatæ fuerunt, eas, & ea Nos Ioannes Cardinalis Moronus, Sacri Collegij Prior, Sanctæq; Sedis Apoſtolicæ de Latere Legatus. Petrus Faunus Coſtachiarius, Sacri Imperij Comes, & Princeps, Epi-

ſcopus Aquenſis, Cæſareusq; Orator, & Commiſſarius. Don Carolus à Borgia Gandiæ Dux, Et Don Ioannes de Idiaquez, Sacræ Catholicæ Maieſtatis Conſiliarius, & eiuſdem Orator apud Genuenſes, ambo Miniſtri Catholici Regis, DEO Optimo Maximo annuente, concordibus uotis, & nemine noſtrum penitus diſcrepante, facta prius per nos, & quemlibet noſtrum Principibus noſtris plena, & integra omnium relatione; & de eorum omnium communi, ac penitus concordi uoto, & mandato, pro reformatione Genuenſis Reipublicæ, ac eiuſdem bono, iuſto, quieto, & pacifico Statu condidimus, ac compilauimus. Et in fidem præmiſſorum manu propria ſubſcripſimus, & noſtris Sigillis ſigillari, & à Secretarijs noſtris ſubſcribi iuſsimus. Dat. Caſali Montisferrati, Die Sabbati, Decima Martij, Anno à Partu Virginis, MDLXXVI.

Ioannes Epiſcopus Oſtień. Cardinalis Moronus, Legatus è Latere, &c.

Petrus Faunus Coſtachiarius Epiſcopus Aqueń. Orator, & Commiſſarius Cæſareus, &c.

Don Carolus à Borgia Gandiæ Dux, &c. &

Don Ioannes Idiaquez Orator, Miniſtri Catholici, &c.

CONdidimus Legem, in qua decreuimus, Officia Scribarum, qui à Secretis ſunt Illuſtriſsimæ Dominationis, in futurum ſingulis Luſtris conferenda eſſe per duo Collegia, & Conſilium minus. Verùm uoluimus hos, qui nunc Reipublicæ ſeruiunt, in munere ſuo per Quinquennium perſeuerare debere: ſi ita hi,

M 2

qui eligendi eos ius habent, arbitrati fuerint; ſed inde dubitatum fuit, quòd ſtatim, acceptatis Legibus, nec accedente conſenſu & duorum Collegiorum, & Conſilij minoris, extincta eſſet horum facultas; id quod nos exiſtimauimus indubitatum eſſe, cùm nullo uerbo, aut ſenſu Legis caueatur, quòd hi debeant á munere uacare præſenti tempore: quinimmò decreta ſit certa, & expreſſa continuatio, & perſeuerantia officij uſque ad Quinquennium; nec eligere debentibus reſeruata ſit alia facultas, quàm arbitrandi, an perſeuerantia hæc debeat uſque ad Quinquennium currere: an minori tempore. Verùm ad maiorem declarationem, & ad tollendas etiam ſuperfluas dubitationes, edicimus mentis noſtræ non fuiſſe quòd horum, qui nunc ſeruiunt, munus extinctum eſſet, niſi & duo Collegia, & Conſilium minus contrarium fuerint arbitrati. Verùm id uoluiſſe, præſentes Scribas in ſuo munere perſeuerare debere uſque ad Quinquenium: vbi ab Illuſtriſsima Dominatione habeant litteras confirmatorias, quas ſingulis annis impetrandas eſſe duximus: niſi & duo Collegia, & Conſilium minus quinquennalem hanc continuationem auctoritate ſua præciderint. Verùmtamen hoc præſenti anno litteras cõfirmatorias minus neceſſarias eſſe cenſemus: ſed munus Scribarum ſine aliqua difficultate durare; & ita obſeruari debere uolumus. In quorum fidem, &c. Dat. Caſali Montisferrati die 18. Martij 1576.

Ioannes Cardinalis Moronus Legatus Apoſtolicus, &c. Petrus Faunus Coſtachiarius Epiſcopus Aquẽſis, Orator, & Cõmiſſarius Cæſareus. Don Carolus Borgia Gãdię Dux. Et Dõ Ioannes Idiaquez Orator, Miniſtri Catholici, &c.

DEdimus formam in Legibus noſtris, qua Officiales, & Magiſtratus in Republica Genuenſi in futurum eligi debeant; & omnium qualitates, quas in eligendorum perſonis deſiderauimus, ſuis in locis deſcripſimus; & Officiorum, quæ alias per duo Collegia, aliosq; uiginti octo conferebantur; nonnullis exceptis, eiſdem duobus Collegijs, unà cum minori Conſilio eligendi in futurum facultatem dedimus, & contulimus. Verùm quia de infraſcriptorum Officiorum, & Magiſtratuum electione diſtinctam mentionẽ non fecimus, cùm huiuſmodi Magiſtratus, & Officia in Ciuitate Genuæ exerceantur, & magnam auctoritatem, atque iuriſdictionem adminiſtrent. Nos, ne deinceps dubium aliquod oriri poſsit, hac noſtra præſenti Lege decernimus, & ſancimus electionem Officiorum, & Magiſtratuum Extraordinariorum, Corſicæ in Ciuitate Genuæ, Terræfirmæ, Patrum communis, Annonæ, Cenſorum ſiue Magiſtralium, & Monetæ de cætero ad duo Collegia, & Conſilium minus pertinere, cum eiſdem ſuffragijs, modis, & formis, quas in alijs ſimilibus eligẽdis præſcripſimus, & deſiderauimus. Non obſtantibus quibuſcunque Legibus, Statutis, Decretis, Ordinationibus, uel Conſuetudine etiam immemorabili in contrarium facientibus. quibus omnibus expreſsè derogamus. Et nihilominus cetera per nos in Legibus noſtris ſancita, & præſertim circa præmiſſa, inuiolata, & intacta eſſe, & remanere decernimus, ſancimus, & cenſemus. In quorum fidem, &c. Dat. Caſali Montisferrati, Die XIX. Martij Anni M D LXXVI.

In cap.

In cap. 2. de conſtitutione unici ordinis, & de reaſumendis naturalibus familiis ſuper illis uerbis & qui ab anno 1528. citra alicuius familiæ.

DEclaramus complecti omnes, & quoſcunque in libro ciuilitatis 28. familijs ſeu alberghis deſcriptos a prima die ſupra dicti anni 1528. & ita omnes, & ſingulos quoſcunque fuiſſe,& eſſe comprehenſos ut annum quoque ſupra dictum 1528. totum, & integrũ prorſus includamus nemine ex deſcriptis penitus excluſo ſi qui tamen ex aſcriptis uiginti octo familias ſeu albergos a prima die præfati anni de 1528. in preſens uſq; in eiſdem familijs remanere cognomenq; atque eiuſdem familiæ inſignia tunc ab eis aſſumpta retinere uoluerint id ea lege licere conceſsimus ſi & quattenus ipſius familiæ principalibus ſeu domorum capitibus quibus & retinendi, & aſciſendi liberum erit pro arbitrio Ius eoſdem retinere uel acceptare placuerit, & non aliter nec alio modo.

In cap. 3. de declaratione artium mecanicarum.

DEclaramus ijs quos ſeaterios appellant licere intra edes proprias ſecrete, & non palam, & ut dicitur in ſuis uoltis ſe ſe ut moris eſt, & exercere illud enim eis interdiximus nec in ijs officinis quas appotechas uulgus appellat publicè ipſi reſideant.

In cap.

In cap. 7. de compoſitione urnæ pro ſeminario ſuper illis uerbis medio menſe Iunij, & medio Decembris quorum &c.

DEclaramus uerba illa non ita intelligenda eſſe ut diem illam præciſe comprehendant ſed adeo large ut quatuor dierum terminus uel circa ante uel poſt medium menſem non officiat.

In cap. 10. de magiſtratibus Ciuitatis ſuper illis uerbis ad duos magiſtratus ob eundos eodem tempore nemo admittatur.

DEclaramus ipſum intelligi debere de quibuſcunque officijs beneficialibus tam in ciuitate quàm extra, & quod ita electis liceat primum retinere uel alium acceptare eorum arbitrio.

In cap. 11. de electione triginta electorum ſuper illis uerbis in fine Decembris cuiuslibet anni.

DEclaramus non intelligi debere preciſe de die ultimo meñ. ſed intelligenda eſſe etiam de decem uel duodecim diebus poſt medium menſis Decembris.

In illis uerbis modo non ſit Pater, Filius, Frater, Socer, aut Gener nec à Ciuitate abſit.

DEclaramus quælibet ex centum patribus qui tunc ellectorum munus obeunt a uoto ſeu balotatione

prędicti dumtaxat ſibi ſanguinis uinculo coniunctorum abſtinere debere, & non in aliorum eligendorum electionem ſeu balotationem. Idemq; nedum electione triginta electorum tantum ſed in aliorum quoque magiſtratuum, & officiorum beneficialium electionibus declaramus.

In cap. 12. de electione maioris conſilij in illis uerbis ibiq; ex uniuerſa ciuium nobilitate demptis abſentibus ijsq; qui tunc conſiliarij munus obeunt.

DEclaramus illos dumtaxat excluſos fuiſſe, & eſſe qui magiſtratum præmiſſum ſaltem per ſex menſiũ exercuerint.

In cap. 18. de ſubrogationibus.

DEclaramus ſubrogationis auctoritatem duobus collegijs, & minore conſilio attributam caſum mortis, & abſentiæ tantum comprehẽdere namq; in alijs cauſis priuatis duobus collegijs ſine minore conſilio ſubrogationes facere licet.

In cap. 19. quot uota requirantur.

DEclaramus pro diſpenſatione inſtrumentorumſententiarum,& teſtamentorum in Senatu fienda ex 13. uotis 11. ad minus eſſe neceſſaria.

In cap. 24. de legitimo numero,&c. in illis uerbis licebit enim tunc temporis cum minori numero.

Decla-

DEclaramus conſilium minus pro ſubrogationibus indecendẽtium, & abſentium locũ in utroque conſilio faciendis in minore numero de 80. tunc tantum congregari poſſe, & ſufficere cum id pro eorumdem mortuorum, & abſentiũ deffectu neceſsitas poſtulauerint.

In cap. 29. de Sindicatu in illis uerbis licebit tamen ſupremis ubi aliquod tale comiſſum cognouerint conſilium minus uocare quod audita cauſa &c.

DEclaramus ſupremos ſindicatores in eodem conſilio a ſe ipſis conuocato cauſam proponere, & præſidere debere.

In cap. 39. de officijs conferendis &c.

DEclaramus ciuibus non deſcriptis in libro ciuilitatis ab officia nominatim eis tantum, & ſeruata nullum prȩiudicium fieri quominus habeant alia quoque omnia, & quȩcũque officia quæ prius habere cõſueuerunt Imo ad officia infraſcripta, & ſi quȩ ſunt alia media inter ea quæ noſtrarum legum ſerie ad deſcriptos proprie pertinent ulla quæ non deſcriptis nominatim aſſignata ſunt una cum ciuibus deſcriptis non deſcriptos etiam ad ellectorum libitum uocari, & admitti indiferente poſſe declaramus. Nomina officiorum Capitaneatus Vintimilienſis, Capitaneatus Plebis, Vicariatus Portus Mauritij, P.Leuanti, P.Pulcifere, P. S. Remi, P.Vultur, P.Biſſannis, P.Nouarum, Maſſarij Baſtiæ, Locum tenentis Balanciæ, Locum tenentis Curtis Aleriæ.

Inſuper in illis uerbis gratis conferre mandamus decla-

ramus omnia, & quæcunque officia nullo exceptō cō-prehendi tam annua quam quæ ad uitam ſeu ad Illuſtriſsimæ Dominationis placitum quomodocunque conferruntur ſtagij Gabella excepta.

In cap. 40. primo de legeñ. conſeruatoribus.

DEclaramus ob conſeruatorum legum uigilantium ſupremos ſindicatores non excludere ut ſimul cum ipſis diligenter inuigilent ut tam in ciuitate quam extra electiones,& alia quæcunque ſecundum legum diſpoſitione fient, & ſi quid contra factum fuerit minori conſilio quilibet horum magiſtratuum defferat ut quæ non ſeruata legum forma facta fuerit irrita,& nulla declarentur.

In cap. 47. de condendis legibus.

DEclaramus legum interpretatione pro duo collegia ſine minoris conſilij interuentu, & auctoritate fieri non poſſe neque debere.

In cap. 58. de electione magiſtratuum ſuper illis uerbis ad medium Giunium, & medium December.

DEclaramus diem præciſum intelligi non debere,ſed magiſtratibus licere in Pallatio per totum menſem reſidere, & à magiſtratibus adminiſtratione prius non ceſſare.

FINIS.

PRoemium. charta 1
De Religione. 3
Cōſtitutio unici ordinis, et de reaſſumēdis naturalibus familijs. 3
Declaratio Artium Mechanicarum. 5
De Nobilibus nunc, & quotannis creandis. 6
Nobiles pro hac prima vice quomodo creandi. 6
Qua ratione ipſis Ciuibus ſit viuendum, & ad Regimen Reipublicæ accedendum. 7
De conficiendo Libro Ciuilitatis. 7
De libris Nobilitatis diligenter cuſtodiendis. 8
Compoſitio vrnæ pro Seminario maiorum Magiſtratuum. 8
Firmatio numeri Gubernatorum, Procuratorum. 10
Quod in Collegio Gubernatorum, nec procuratorum non poſſint duo ex eadem familia eſſe. 10
De qualitatibus, quæ in Magiſtratibus Ciuitatis requiruntur 10
De Maiori Conſilio. 10
De Conſilio minori. 10
De Magiſtratibus Ciuitatis. 11
De electione triginta Electorum. 11
De electione Maioris Concilij. 11
De electione Concilij Minoris. 11
De tollendis controuerſis, quæ in electione triginta Electorum oriri poſſent. 12
De tollendis controuerſiis, quæ in electione maioris Conſilij oriri poſſent. 12
De tollendis controuerſiis in eligendo minori Conſilio caſu ſubortis. 12
De tollendis diſſidiis, quæ in eligendo duplicato numero pro implendo Seminario oriri poſſent. 13
De ſubrogationibus Magiſtratuum, aut Officialium. 13
Quot vota requirantur in deciſionibus Collegij Gubernatorum. 13

Digitized by Google

De tollendis contentionibus, quæ in dicto Collegio oriri poſſent. 13
Quot vota requirantur in deciſionibus Collegij Procuratorum. 13
De controuerſiis Collegii Procuratorū caſu exortis tollendis. 14
De modo tollendi controuerſias in duobus Collegiis ortas. 14
De legitimo numero Conſilij maioris, & minoris. 14
De qualitatibus in Duce requiſitis. 14
De forma ſeruanda in electione Ducis. 14
De Pyxide. 15
De habitu Ducis, & Magiſtratuum. 16
De Sindicatu Ducis, Gubernatorum, & Procuratorum. 16
De Gubernatoribus, & qualitatibus, quæ in eis requiruntur 17
De qualitatibus, quæ in Procuratoribus requiruntur. 17
De Præfecto Generali Triremium, & de Præfecto Triremis, & quæ in eis concurere debent. 17
De Gubernatore Corſicæ, & eius neceſſarijs qualitatibus. 17
De Commiſſaris cum ſuprema auctoritate deputandis. 17
De Oratoribus, & Legatis ordinarijs. 18
De electione nonnullorum Magiſtratuum. 18
De Præfectorum nonnullarum Arcium qualitatibus. 18
De Officijs conferendis in Ciues non deſcriptos. 19
De Scribis, ſeu Secretarijs. 20
De Conſeruatoribus Pacis. 20
De Legum Conſeruatoribus, & iuramento dando. 21
Forma iuramenti eligere debentium. 21
Forma Iuramenti iam Electorum. 21
De electione Conſeruatorum Legum. 22
De vacationibus Magiſtratuum. 22
De Prouiſionibus, quæ fieri debent ſuprema auctoritate. 22
De gratijs, & forma in illis concedendis obſeruanda. 23
De procuratoribus perpetuis ſindicandis. 23
De condendis Legibus. 23
De Pace, Bello, Fœdere, adherentia. 23

Digitized by Google

De Pedagijs Collectis, & Vectigalibus de nouo nō imponēdis, nec impoſitis tollendis, niſi ſeruata forma. 24
De Doctoribus, & Medicis. 24
Procuratores, & Praefecti annonae non participent in cōmodis ſui muneris. 25
Quot dotes anteriores tempore praeferantur Officio S. Georgij poſteriori. 25
De Seditioſis. 25
De Gladiatoribus, & Sicariis, quos Brauos vulgus appellat. 26
De Conuenticulis. 26
Confirmatio Priuilegiorum, & immunitatū Illuſtriſſimi Ioannis Andreae Auriae. 26
De eligendis Magiſtratibus pro nunc per Illuſtriſſimos Miniſtros. 27
Electio Magiſtratuum, & conſiliorum, ac Seminarij, 27
De reſtitutione Spoliatorum. 38
Declaratio conſeruationis Libertatis. 38
Abrogatio omnium Legum, quae praeſentibus cōtrariantur, & innouatio aliarum. 38

CRIMINALIVM.

Erectio Rotae criminalis. 39
De electione Rotae criminalis & Fiſcalis. 39
Diſtinctio Officiorum Rotae, & electio Pretoris. 39
De Salario Pretoris, & Auditorum Rotae. 39
De Iuſtitia fideliter adminiſtranda. 40
De Officio & Salario Fiſcalis. 40
De Militibus, ſiue Allabarderijs Pretoris. 40
De electione, & Salario Baricelli, & Satellitum. 40
De Iuramento per Pretorem exigendo à Notaijs Rotae criminalis. 41
Quod Notarij, & alij Officiales Rotae non excedāt taxas

ſuarum Mercedum. 41
De Denuntiatoribus delictorum. 41
De auctoritate, & iuriſdictione Rotæ criminalis. 42
De modo procedendi per Prætorem, & Rotam in delictis. 42
Quòd iuriſdictio Rotæ non poſſit per aliquem impediri 42
De Reis temerè in carceribus non retinendis. 43
Quòt in ſententijs per Rotam ferendis duo vota ſufficiant. 43
De appellationibus reijciendis, & ſententiarum executione 43
De Literis Principis ad nouas defenſiones. 43
De Sindicatoribus Rotæ criminalis, & inſtantia Sīdicatus. 44
Quòt officium Auditorum Rotæ criminalis triennale ſit. 44
De Protectoribus pauperum carceratorum. 44
De viſitatione carceratorum. 44
De abrogatione Statutorum, quæ libertati Matrimonij, & immunitati eccleſiaſticæ aduerſantur. 44
De abrogatione Legum, & Statutorū, quæ præmiſſis legibus aduerſantur, & de innouatione aliarum non obſtañ. 44
Declaratio electionis præſentium Scribarum, qui à Secretis ſunt Illuſtriſſimæ Dominationis. 45
Forma eligendorum nonnullorum Magiſtratuum Ciuitatis 45

SERIES CARTARVM.

A B C D E F G H I K L M N.

Omnes ſunt Duerniones.

MEDIOLANI,

Apud Antonium de Antonijs.

M. D. L X X V I.

533264

Biblioteca Nazionale V. E. III NAPOLI

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google